

Vlaams
Parlement

stuk **1772** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 oktober 2012 (2012-2013)

Beleidsbrief

Leefmilieu en Natuur

Beleidsprioriteiten 2012-2013

ingediend door mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Inhoud

1	Lijst met afkortingen	3
2	Managementsamenvatting	4
3	Inleiding	5
4	Beleidsvisie	6
4.1	Klimaat	6
4.2	Lucht	6
4.3	Water.....	9
4.4	Bodem.....	11
4.5	Biodiversiteit.....	11
4.6	Lokale leefkwaliteit - hinder.....	13
4.7	Milieuverantwoorde productie en consumptie	14
4.8	Slagkrachtige overheid	15
4.9	Milieugedrag en -besef	15
5	Themabeleid.....	17
5.1	Klimaatbeleid.....	17
5.2	Luchtbeleid.....	19
5.3	Integraal waterbeleid.....	21
5.4	Afvalstoffen- en materialenbeleid.....	27
5.5	Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen.....	30
5.5.1	Bodemverontreiniging	30
5.5.2	Bodemaantasting	33
5.5.3	Natuurlijke rijkdommen	35
5.6	Biodiversiteitsbeleid	36
5.7	Beleid lokale leefkwaliteit	44
5.7.1	Hinder.....	44
5.7.2	Milieu en Gezondheid	45
5.7.3	Groen stedengewest.....	46
5.8	Mestbeleid.....	46
5.9	Beleid Open Ruimte.....	48
6	Slagkrachtige overheid.....	51
6.1	Slagkrachtige werking van het overheidsapparaat	51
6.2	Beleidsvoorbereiding en –evaluatie	52
6.3	Beleidsontwikkeling.....	53
6.4	Beleidsuitvoering.....	54
6.4.1	Milieuhandhaving, Milieuschade- en Crisisbeheer	54
6.4.2	Milieuvergunningen	54
6.4.3	Erkenningen	54
6.4.4	Optimalisering milieuregelgeving en –procedures	55
6.4.5	Open en innovatieve overheid	56
6.5	Efficiënte overheid	57
6.6	Partnerschappen doelmatiger maken.....	58
6.7	Het Vlaams beleid staat open tegenover de wereld	60
7	Bijlage 1: Regelgevingsagenda.....	62
8	Bijlage 2: Resoluties van het Vlaamse Parlement	85
9	Bijlage 2: Arresten	92
10	Bijlage 3: Rekenhof	93

1 Lijst met afkortingen

ANB: Agentschap voor Natuur en Bos
ETS: Emission Trading Scheme (Europees emissiehandelssysteem)
IHD: instandhoudingsdoelstellingen
INBO: Instituut voor Natuur en Bosonderzoek
LNE: Leefmilieu, Natuur en Energie
MER: milieueffectrapportage
Minaraad: Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MIRA: milieurapport Vlaanderen
NARA: natuurrapport Vlaanderen
NEC: *National Emission Ceilings* - EU-richtlijn over nationale emissiemaxima, met als doel de luchtmissies van verzurende, eutrofiërende en ozonvormende stoffen te beperken
NH₃: ammoniak
NO_x: stikstofoxiden
NTMB: natuurtechnische milieubouw
OVAM: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PAK: polyaromatische koolwaterstoffen
PM10 en PM2,5: fijn stof en zeer fijn stof
RSV: Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
SEVESO-bedrijven: bedrijven die vallen onder de Richtlijn 96/82/EG betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken
SO₂: zwaveldioxide
TWOL: Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek inzake Leefmilieu
VEN: Vlaams ecologisch netwerk
VLAREMA: Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
VLAREM: Vlaams reglement betreffende de milieuvergunningen
VLM: Vlaamse Landmaatschappij
VMM: Vlaamse Milieumaatschappij
VRIND: Vlaamse regionale indicatoren

2 Managementsamenvatting

In deze beleidsbrief wordt omschreven hoe de operationele doelstellingen uit de beleidsnota in het volgende werkjaar verder zullen worden gerealiseerd. Er wordt ook een link gelegd met de bijhorende ViA-projecten en de projecten uit het MINA-plan 4 die hierbij aansluiten.

Er zal een Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 worden opgesteld. Dit plan zal bestaan uit twee onderling goed afgestemde luiken: het Vlaams Mitigatieplan en het Vlaams Adaptatieplan.

In het kader van het luchtbeleid zal de reglementering inzake diffuse stofemissies worden vastgesteld. Daarnaast worden de emissiegrenswaarden voor industriële installaties op biomassa verder uitgewerkt.

Het decreet Integraal Waterbeleid zal worden gewijzigd om de planning en procedures te vereenvoudigen.

Nieuwe instrumenten worden ontwikkeld of bestaande instrumenten worden aangepast om het duurzaam materialenbeleid te realiseren. Om de materiaalkringlopen te sluiten zal de focus gelegd worden op volgende materiaalketens: tapijten, harde kunststoffen, cellenbeton, minerale wol en vlakglas.

De instandhoudingsdoelstellingen (IHD) worden opgemaakt. Tegelijkertijd wordt ingezet op de implementatiestrategie van de IHD.

Het Mestdecreet en een aantal uitvoeringsbesluiten worden verder uitgewerkt met als doel een doelgerichter, werkbaarder en nog meer gedragen mestbeleid vanaf 2013/2014.

Het Witboek Interne Staatshervorming wordt geïmplementeerd in het Milieuhandhavingsdecreet: de bevoegdheden van de diverse bestuursniveaus op het vlak van handhaving zullen in het decreet opgenomen worden.

Voor de invoering van de omgevingsvergunning en de permanente vergunning worden de decretale teksten voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Daaraan zal ook de integratie van de milieueffect- en veiligheidsrapportage gekoppeld worden. Ook het kaderdecreet complexe investeringsprojecten zal aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd worden.

3 Inleiding

De beleidsbrief is opgebouwd als een systematische opvolging van de operationele doelstellingen uit de beleidsnota. Ook de nummering daaruit werd overgenomen. Telkens wordt ook in afzonderlijke kaders de link gelegd met de bijhorende ViA-projecten en de projecten uit het MINA-plan 4, die daarop aansluiten.

Het geheel wordt voorafgegaan door een hoofdstuk Beleidsvisie dat zich concentreert op de beleidseffecten. Waar mogelijk wordt informatie gegeven over trends en doelbereik van een aantal doelstellingen uit de beleidsnota en de detaillering ervan in het Milieubeleidsplan 2011-2015. Een overzicht hiervan is ook terug te vinden in het Milieujaarprogramma 2013 dat deel uitmaakt van de begroting.

4 Beleidsvisie

In dit onderdeel wordt nader ingegaan op de kwantitatieve doelstellingen. Aan de hand van een selectie van indicatoren wordt de huidige stand van zaken gegeven (zie 'status' in tabel). Waar mogelijk wordt in de tekst ook de mate van doelbereik ten aanzien van de doelstellingen uit het lopende MINA-plan 4 aangegeven. De overige strategische doelstellingen worden opgevolgd via de voortgang bij de bijhorende operationele doelstellingen. Het geheel wordt per thema geclusterd rond een aantal beleidseffecten. Telkens wordt verwezen naar het bijhorende onderdeel uit de beleidsvisie of de strategische doelstelling uit de beleidsnota. Waar van toepassing wordt ook de relatie gelegd met het PACT 2020.

Voor de indicatoren waarvoor een langere tijdsreeks (minstens vier jaar) beschikbaar is, werd een trend bepaald. De berekende trend wordt als onbeduidend beschouwd indien hij begrepen is tussen -1% en +1% op jaarbasis (code +/-). Zowel de positieve trend als de negatieve trend wordt verder onderverdeeld in twee klassen (+: gunstig tot zeer gunstig, -: voorzichtig positief, --: negatief tot zeer negatief, - : licht negatief). De trend is onafhankelijk van het doelbereik. Een gunstige trend garandeert dus niet noodzakelijk een hoog doelbereik en omgekeerd.

Het doelbereik werd bepaald op basis van het laatst beschikbare cijfer in de tijdsreeks. Waar er een kwantitatief doel voorhanden is (meestal een MINA-plan 4 doelstelling) en een cijfer beschikbaar is dat binnen de planperiode (2011-2015) valt, werd het doelbereik procentueel weergegeven.

4.1 Klimaat

Beleids effect: Reductie emissie broeikasgassen

Beleidsvisie: Een klimaatpositieve samenleving

SD 1: We dringen de broeikasgasuitstoot terug

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Totale emissie broeikasgassen	-5,2% in 2008-2012 t.o.v. 1990	-0,4% in 2010 Trend: +/-	Te evalueren na 2012
2	Emissie broeikasgassen niet-ETS sectoren (PACT 2020)	/	51.845 kton in 2010 Trend: +/-	Nog geen doel vastgelegd

1. Om aan de Kyotodoelstelling te voldoen, verbond Vlaanderen zich tot een vermindering van de broeikasgassen (ETS + niet-ETS) met gemiddeld 5,2% in de periode 2008-2012 ten opzichte van 1990. In 2010 was de totale broeikasgasuitstoot van Vlaanderen 0,4% minder dan in 1990.
2. De emissiereductiedoelstelling die Europa aan de lidstaten oplegt tegen 2020 heeft enkel betrekking op het niet-ETS gedeelte (met name de niet-ETS industrie, transport, gebouwen en landbouw) van de totale broeikasgasemissies. De Belgische reductiedoelstelling van -15% in 2020 t.o.v. 2005 moet in overleg met de federale overheid en de andere gewesten nog vertaald worden naar een Vlaamse doelstelling. In 2010 kwam circa 60% (of 51.845 kton CO₂-eq) van de broeikasgasuitstoot van inrichtingen die niet onder het systeem van verhandelbare emissierechten vallen (in overeenstemming met het toepassingsgebied 2008-2012).

4.2 Lucht

Beleids effect: Gezondheidsimpact t.g.v. luchtverontreiniging verminderen

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	% Vlaamse bevolking meer dan 35 dagen blootgesteld aan daggemiddelde PM10-concentratie van meer dan 50 µg/m ³	0% in 2015	37% in 2011 Trend: ++	63% in 2011
2	% Vlaamse bevolking blootgesteld aan overschrijding van	0% in 2015	0% in 2011	

	de jaargemiddelde PM _{2,5} -concentratie van 25 µg/m ³		Trend: +/-	100% in 2011
3	% Vlaamse bevolking blootgesteld aan overschrijding van de jaargemiddelde NO ₂ -concentratie van 40 µg/m ³	0% in 2015	4% in 2011 Trend: ++	96% in 2011
4	% Vlaamse bevolking blootgesteld aan meer dan 25 dagen met overschrijding van de EU-streefwaarde voor ozon (8-uursgemiddelde concentratie groter dan 120 µg/m ³) – gemiddeld over drie jaar	0% in 2015	0% in 2011 Trend: +/-	100% in 2011

1. Sinds 1997 vertoont het percentage Vlamingen blootgesteld aan overschrijdingen van de daggemiddelde PM₁₀-concentratie een dalende trend. In de periode 2008-2010 nam dit aandeel af tot onder 10%. In 2011 steeg dit aandeel evenwel terug tot 37%.
2. Sinds 2008 werd geen enkele Vlaming meer blootgesteld aan overschrijding van de jaargemiddelde PM_{2,5}-concentratie van 25 µg/m³.
3. Het percentage van de Vlaamse bevolking blootgesteld aan overschrijding van de jaargemiddelde NO₂-concentratie van 40 µg/m³ vertoont een dalende trend en is afgenomen tot 4% in 2011. Enkel in stedelijke of verkeersintensieve regio's wordt nog Vlaamse bevolking blootgesteld aan overschrijdingen van de actueel geldende grenswaarde.
4. Het percentage van de Vlaamse bevolking blootgesteld aan ozonconcentraties boven de EU-streefwaarde bedroeg 18% in 2003 (gebaseerd op de overschrijdingen in de jaren 2001, 2002 en 2003) en 15% in 2005 (gebaseerd op overschrijdingen in 2003, 2004 en 2005). In de periode 2007-2011 was de situatie gunstiger: volgens modelberekeningen werd geen enkele Vlaming op meer dan 25 dagen blootgesteld aan overschrijdingen van de EU-streefwaarde.

Beleids effect: Impact op natuur t.g.v. luchtverontreiniging verminderen

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Areaal natuur met overschrijding kritische lasten verzuring	Max. 20 % in 2015	48% in 2009 Trend: ++	61% in 2009
2	Areaal natuur met overschrijding kritische lasten vermeting	Max. 65% in 2015	76% in 2009 Trend: +	58% in 2009

1. De oppervlakte bos, heide en grasland met overschrijding van de kritische last voor verzurende depositie nam sterk af tussen 1990 (92%) en 2009 (48%).
2. De oppervlakte bos, heide en grasland met overschrijding van de kritische last voor vermetende depositie nam in de periode 1990-2009 af van 91% tot 76%. Het areaal met overschrijding is alleen afgenomen voor grasland. Voor bossen en heide blijft de overschrijding van de kritische last voor vermetende depositie 100% van het areaal bedragen.

Beleids effect: Betere luchtkwaliteit

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 9: Vlaanderen voldoet aan zijn Europese verplichtingen inzake luchtkwaliteit

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Jaargemiddelde concentratie PM ₁₀ in de omgevingslucht (ruimtelijk gemiddelde) (PACT 2020)	-25% in 2020 t.o.v. 2007	25 µg/m ³ in 2011 Trend: +	56% in 2011
2	Jaargemiddelde concentratie PM _{2,5} in de omgevingslucht	Maximum 25 µg/m ³ in 2015	In 2011 maximum van 22,7 µg/m ³ Trend: ++	100% in 2011

3	Jaargemiddelde concentratie NO ₂ in de omgevingslucht	Maximum 40 µg/m ³ in 2015	In 2011 maximum van 44 µg/m ³ Trend: +	Te evalueren na 2015
4	Aantal dagen waarop het hoogste 8-uurgemiddelde per dag de streefwaarde van 120 µg/m ³ O ₃ (NET60ppb-max8u) overschrijdt (driejaarsgemiddelde waarde)	Maximaal 25 in 2015	19 in 2011 Trend: ++	100% in 2011
5	Aantal overschrijdingen (meetposten in overschrijdingszones met bevolkingsimpact) van de jaargemiddelde norm van As, Cd, Ni en Pb in de PM10-fractie, uitgemiddeld over een kalenderjaar (As: 6 ng/m ³ ; Cd: 5 ng/m ³ ; Pb: 500 ng/m ³ ; Ni: 20 ng/m ³)	0 in 2015	9 in 2011 Trend: +/-	Te evalueren na 2015

1. De ruimtelijk jaargemiddelde PM₁₀-concentratie vertoont tot 2009 een dalende trend. In de periode 2009-2011 blijft de concentratie schommelen rond 25 µg/m³.
2. De jaargemiddelde PM_{2,5}-concentratie vertoont een dalende trend. In 2011 lag op alle meetplaatsen de PM_{2,5}-concentratie onder 25 µg/m³. Een bijkomende EU-grenswaarde van 20 µg/m³ op stedelijk achtergrondniveau moet eveneens worden gehaald in 2015. De nulmeting voor het jaar 2011 (het driejaarsgemiddelde voor de periode 2009-2011) bedraagt 20 µg/m³.
3. Zowel het ruimtelijk gemiddelde als de maximale geïnterpoleerde waarden van NO₂-concentraties kennen sinds 2005 een licht dalend verloop. In 2011 werd met een maximum van 44 µg/m³ de grenswaarde (40 µg/m³) nog steeds overschreden. Deze waarde is de hoogste (geïnterpoleerde) waarde die in Vlaanderen voorkomt als ruimtelijk gemiddelde voor een oppervlakte van 4 km op 4 km, en is dus relevant voor blootstelling in die zone.
4. In de periode 2005-2009 kenden we een sterke daling van de driejaarsgemiddelde waarde van het aantal dagen met overschrijding van de ozon-streefwaarde. In 2010 en 2011 zet deze daling zich niet verder door en kennen we een lichte stijging. Het driejaarsgemiddelde blijft evenwel onder het vooropgestelde maximum van 25 dagen.
5. De concentratie van de zware metalen arseen, cadmium, nikkel en lood in de omgevingslucht wordt gemeten in diverse meetstations die zich hoofdzakelijk bevinden in hotspotregio's (industriële omgeving). Er komen nog steeds overschrijdingen voor van de jaargemiddelde concentratie zware metalen in de fijnstof fractie van de lucht. In 2011 waren er vijf overschrijdingen voor arseen, twee voor cadmium en twee voor nikkel. In 2009, 2010 en 2011 kwamen er geen overschrijdingen voor lood meer voor.

Beleids effect: Reductie emissies naar lucht

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 10: De (lokale) emissies van dioxines, zware metalen en PAK's nemen af

	Indicatoren	Doel	Status en trend *	Doelbereik
1	Emissie NOx Transport	Max. 52,3 kton (-34% t.o.v. 2007) in 2015	75,0 kton in 2010 Trend: +	Te evalueren na 2015
	Stationaire bronnen	Max. 58,1 kton (-17% t.o.v. 2007) in 2015	53,2 kton in 2010 Trend: ++	100% in 2010
2	Emissie VOS Transport	Max. 3,9 kton (-57% t.o.v. 2007) in 2015	5,9 kton in 2010 Trend: +	Te evalueren na 2015
	Stationaire bronnen	Max. 64 kton (-7% t.o.v. 2007) in 2015	55,2 kton in 2010 Trend: ++	100% in 2010
3	Emissie PM _{2,5} Transport	Max. 2,3 kton	3,1 kton in	Te evalueren

		(-33% t.o.v. 2007) in 2015	2010 Trend: ++	na 2015
	Stationaire bronnen	Max. 6,0 kton (-10% t.o.v. 2007) in 2015	5,8 kton in 2010 Trend: ++	100% in 2010
4	Emissie SO ₂	Max. 49,4 kton (-43% t.o.v. 2007) in 2015	44,1 kton in 2010 Trend: ++	100% in 2010
5	Emissie NH ₃	Max. 45 kton in 2015	43,6 kton in 2010 Trend: +/-	100% in 2010
6	Emissie dioxines	/	45 g TEQ in 2010 Trend: +/-	Geen kwantitatief doel gesteld
7	Emissie PAK	/	228 ton in 2010 Trend: +/-	Geen kwantitatief doel gesteld
8	Emissie zware metalen	/	Zie tekst	Geen kwantitatief doel gesteld

* De MINA-plan 4-doelstellingen voor 2015 zijn gebaseerd op prognosecijfers uit MIRA-S dat een specifieke methode hanteerde voor haar berekeningen. De beschikbare emissiecijfers van de voorgaande jaren zijn in dit kader aan deze berekeningsmethode aangepast zodat nu een vergelijking mogelijk wordt tussen de emissiecijfers van het jaar 2010 en de MINA-plan 4-doelstellingen voor het jaar 2015. In de toekomst zullen berekeningsmethoden verder worden afgestemd op berekeningsmethoden die worden gebruikt voor rapportering in internationale context.

1. De NO_x-emissies vertonen een dalende trend, zowel de transport-gerelateerde (-9% in 2010 t.o.v. 2007) als de stationaire emissies (-18% in 2010 t.o.v. 2007).
2. De VOS-emissies vertonen een dalende trend. In 2010 zijn de stationaire emissies met 22% gedaald en de transport-gerelateerde emissies met 44% t.o.v. 2007.
3. Zowel stationaire als niet-stationaire PM_{2,5}-emissies zijn afgenomen t.o.v. 2007 en liggen in 2010 respectievelijk 10% en 19% lager. Wat betreft de PM_{2,5}-emissies uit stationaire bronnen zet de dalende trend zich in 2010 evenwel niet verder; ondanks de licht toegenomen emissie is het vooropgestelde doel wel bereikt.
4. In 2010 bedroeg de SO₂-emissie 44,1 kton en lag hiermee 49% lager dan in 2007. Vooral sinds 2005 werd een aanzienlijke emissiereductie gerealiseerd.
5. De ammoniakemissie bedroeg 43,6 kton in 2010 en ligt iets hoger dan in 2009 (43,5 kton). De in 2000 ingezette dalende trend zet zich sinds 2009 niet meer door.
6. De dioxine-emissie schommelt sinds 2002 rond 43 g TEQ/jaar. In 2010 is nagenoeg driekwart van de emissie afkomstig van huishoudens (gebouwenverwarming en open vuren).
7. Sinds 2003 schommelt de emissie van polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) rond 200 ton per jaar. De laatste jaren is er een lichte stijging merkbaar.
8. De emissies van de meeste zware metalen zijn tussen 2000 en 2010 fors gedaald (>40%). Voor koper (-4% sinds 2000) en cadmium (-2% sinds 2000) wordt een beperkte afname van de emissies vastgesteld.

4.3 Water

Beleidseffect: Goede toestand watersystemen

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 18: De goede ecologische toestand van oppervlaktewater en de goede toestand van het grondwater worden bereikt binnen de voorziene termijnen

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	% oppervlaktewaterlichamen dat voldoet aan de norm voor opgeloste zuurstof	79% in 2015	65% in 2010 Trend: +/-	Te evalueren na 2015

2	% oppervlaktewaterlichamen dat voldoet aan de norm voor stikstof	27% in 2015	25% in 2010 Trend: +/-	Te evalueren na 2015
3	% meetplaatsen van het MAP-meetnet oppervlaktewater met overschrijding van de nitraatnorm van 50 mg/l	Maximaal 16% in 2014	28% in 2011 Trend: ++	Te evalueren na 2014
4	% grondwaterlichamen met een goede chemische toestand	Toename in de periode 2010-2015	26% in goede toestand	Te evalueren na 2015
5	% grondwaterlichamen met een goede kwantitatieve toestand	Toename in de periode 2010-2015	67% in goede toestand	Te evalueren na 2015

1. In 2010 scoorde 65% van de oppervlaktewaterlichamen 'goed' tot 'zeer goed' voor de parameter zuurstof.
2. In 2009 en 2010 scoorde circa 25% van de oppervlaktewaterlichamen 'goed' tot 'zeer goed' voor de parameter stikstof.
3. In de winter van 2010-2011 voldeed 28% van de meetplaatsen niet aan de nitraatnorm van 50 mg nitraat per liter. Dat is een verbetering ten opzichte van 2009-2010 (33%).
4. 26% van de grondwaterlichamen heeft een 'goede' chemische toestand.
5. 67% van de grondwaterlichamen bevindt zich in 'goede' kwantitatieve toestand.

Beleids effect: Reductie emissies naar het water

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Emissie van Cd, Hg en Pb	Afname in de periode 2010-2015	Zie tekst	Te evalueren na 2015
2	Druk door pesticiden (Seq-indicator)	Afname in de periode 2010-2015	Zie tekst	Te evalueren na 2015

1. De belasting van het oppervlaktewater nam voor bijna alle zware metalen af in de periode 1998-2005, voor kwik met 21%, voor lood met 14%. Alleen cadmium nam toe met 2%.
2. De indicator is een maat voor de risico's voor het waterleven verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Sinds 2002 schommelt de indicatorwaarde rond 50% van de waarde van 1990.

Beleids effect: Verdere stappen inzake remediëring zetten

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 18: De goede ecologische toestand van oppervlaktewater en de goede toestand van het grondwater worden bereikt binnen de voorziene termijnen

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Zuiveringsgraad (op RWZI)	86% in 2015	80% in 2011	Te evalueren na 2015

De zuiveringsgraad (theoretisch percentage inwoners waarvan het afvalwater ingezameld via riool wordt gezuiverd in een rioolwaterzuiveringsinstallatie) wordt voor 2011 ingeschat op bijna 80%. Vanaf volgend jaar zal op basis van een nieuwe databankstructuur die bovendien rekening houdt met de vaststellingen op het terrein, een correctere berekening van de zuiveringsgraad mogelijk zijn.

4.4 Bodem

Beleids effect: Bodemaantasting herstellen/voorkomen

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 33: Maximaal voorkomen en beperken van bodemverontreiniging

SD 46: Vlaanderen moet in 2020 op vlak van bodembescherming even goed scoren als andere economische topregio's

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	% gronden met potentieel bodembedreigende inrichtingen of activiteiten waarvan de sanering minstens is gestart (d.w.z. een bodemsaneringsproject is conform verklaard) (PACT 2020)	100% (2036) 40% (2015)	34% in 2011 Trend: ++	85% in 2011
2	Erosiebeleidsindicator voor de uitvoering van erosiebestrijdingsmaatregelen	14% in 2014	10,8% in 2011 Trend: ++	77% in 2011
3	% erosiegevoelige landbouwgronden met een permanente bedekking of natuurlijke vegetatie	50% in 2015	48% in 2011	96% in 2011
4	Hoeveelheid fosfaat uit dierlijk mest op landbouwgrond opgebracht	Max. 40 miljoen kg P ₂ O ₅ in 2015	45,4 miljoen kg in 2010 Trend: +	Te evalueren na 2015
5	Gewogen gemiddeld nitraatresidu	Max. 70 kg N/ha in 2015	64 kg N/ha in 2010. Trend: ++	100% in 2010

1. Eind 2011 was voor 3995 (of 34%) gronden met historische bodemverontreiniging de sanering minstens gestart.
2. De erosiebeleidsindicator, die het effect van zowel kleinschalige erosiebestrijdingswerken als het instrument beheersovereenkomsten erosiebestrijding meet, stond eind 2011 op 10,8%. Dit geeft aan dat 10,8% van de belangrijkste erosieproblemen in Vlaanderen opgelost werden.
3. Gebaseerd op de landbouwpercelenkaarten had in 2011 ca. 48% van de meest erosiegevoelige percelen een permanente bodembedekking.
4. Sinds 1997 is de hoeveelheid opgebrachte kg P₂O₅ uit dierlijke mest duidelijk gedaald tot 44,7 miljoen kg P₂O₅ in 2009. In 2010 werd er terug een toename tot 45,4 miljoen kg P₂O₅ waargenomen.
5. Het gemiddeld nitraatresidu is afgenomen van 112 kg N/ha in 2004 tot 64 kg N/ha in 2010.

4.5 Biodiversiteit

Beleids effect: Behoud, herstel en versterking van de biologische diversiteit

Beleidsvisie: Bewaren van de biodiversiteit en de integriteit van ecosystemen

SD 54: Inzake biodiversiteit kan Vlaanderen in 2020 de vergelijking met de Europese economische topregio's aan. We werken ambitieus aan het behoud, het herstel en de versterking van de biologische diversiteit. Via een gericht beleid moeten alle Vlamingen in hun directe omgeving beschikken over een basisnatuurkwaliteit.

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Algemene broedvogelindex (PACT 2020)	+10% in 2015 t.o.v. 2007-2008	Zie tekst	Te evalueren na 2015
2	Vlinderindex (PACT 2020)	+10% in 2015 t.o.v. 2004	+27% in 2010 Trend: ++	100% in 2010

3	Overwinterende watervogelindex (PACT 2020)	+10% in 2015 t.o.v. 2005-2006	-23% in 2011 Trend: -	Te evalueren na 2015
4	Aantal aanwijzingsbesluiten en S-IHD-rapporten definitief goedgekeurd	100%	0% in 2011	Te evalueren na 2013
5	Aantal nieuwe soortenbeschermingsplannen/-programma's	+10 in 2015	+0 in 2011	Te evalueren na 2015
6	Evolutie van de oppervlakte onder effectief natuurbeheer (PACT 2020)	70.000 ha in 2015	63.329 ha in 2011 Trend: ++	90% in 2011
7	Totale oppervlakte VEN afgebakend	125.000 ha in 2015	89.318 ha in 2011 Trend: +/-	71% in 2011
8	Boswijzer	Toename (2020) t.o.v. nulmeting	177.424 ha (nulmeting 2010)	Te evalueren in 2013
8	Aantal gesaneerde vismigratieknelpunten van eerste prioriteit (volgens strategische prioriteitenkaart)	90% in 2015	24% in 2011	27% in 2011
	Aantal gesaneerde vismigratieknelpunten van tweede prioriteit (volgens strategische prioriteitenkaart)	50% in 2015	19% in 2011	38% in 2011

1. De populatie broedvogels in landbouwgebieden kende een sterke daling tussen 1990 en 2002. De toestand lijkt zich sindsdien eerder te stabiliseren. De toestand van de broedvogels van bosgebieden ging er in de periode 1990-2010 steeds op vooruit. De populatie 'andere' broedvogels uit verschillende leefgebieden ging er vooral in de periode 2007-2010 sterk op vooruit.
2. De vlinderindex staat in 2010 weliswaar boven het peil van het startjaar 1992, doch vertoont over deze periode een schommelend verloop. Vooral de kleine vuurvlieder en het bruin zandoogje vertonen sterke schommelingen. Het groot dikkopje en het icarusblauwtje lijken daarentegen aan een opwaartse trend bezig. Het oranjepipje ging aanvankelijk sterk vooruit maar vertoont de laatste jaren sterke schommelingen.
3. De aantallen overwinterende watervogels zijn tussen 1992 (tellingen winter 1991-1992) en 2003 vervijfvoudigd. Deze toename zet zich niet meer door na 2003. De trend van de verschillende soorten tijdens de laatste vijf winters varieert van stabiel (vb. Kleine Rietgans en Krakeend) tot aanzienlijke afname (vb. Wintertaling en Tafeleend).
4. Er werden nog geen S-IHD rapporten definitief goedgekeurd. In 2011 werden voor de eerste 13 speciale beschermingszones de instandhoudingsdoelstellingen principieel goedgekeurd en in procedure gebracht voor advies van MiNa-raad, SERV en SALV. In 2012 worden de overige 21 rapporten voor principiële goedkeuring en advies voorgelegd.
5. In 2011 werden geen nieuwe soortenbeschermingsplannen toegevoegd aan de 18 bestaande plannen. Voor de soortenbeschermingsprogramma's wordt de format uitgewerkt.
6. De totale oppervlakte onder effectief natuurbeheer bedroeg eind 2011 63.329 ha, een toename met circa 5.800 ha ten opzichte van 2010.
7. De totale oppervlakte VEN is sinds 2003 langzaam toegenomen en bedraagt 89.318 ha eind 2011.
8. Voor de bosoppervlakte in Vlaanderen wordt de indicator Boswijzer opgevolgd. De nulmeting van 2010 geeft een bosoppervlakte van 177.424 ha aan.
8. Bij de opmaak van de prioriteitenkaart waren er 38 knelpunten van eerste prioriteit. Hiervan zijn er ondertussen negen opgelost. Van de 539 knelpunten van tweede prioriteit werden er 103 opgelost.

Beleids effect: Aanbod en toegankelijkheid van natuur en groen verhogen

SD 62: Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden vanuit het natuur-, bos- en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden, bossen en parken verder aan te pakken.

SD 65: In het kader van het streven naar sociaal warme steden, maakt Vlaanderen verder werk van de beschikbaarheid van nabije natuur-, bos- of groenwaarden voor elke stadsbewoner.

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Oppervlakte aandeel toegankelijke natuur- en bosgebieden met toegankelijkheidsregeling	60% in 2015	1,5% in 2012 Trend: ++	3% in 2012
2	Oppervlakte speelzones in bossen en natuurreservaten	+ 45% (+1000 ha) t.o.v. 2009	+ 71 ha in 2011 Trend: +	7,1% in 2011
3	Aandeel stedelijke of kleinstedelijke gebieden met een stadsbos of stadsbosproject (PACT 2020)	40%	62% in 2012 Trend: ++	100% in 2012

1. In mei 2012 beschikte Vlaanderen over 44 toegankelijkheidsregelingen, goed voor 3.012 ha natuur- en bosgebied. Daarmee heeft momenteel slechts 1,5% van de bossen en natuurreservaten een toegankelijkheidsregeling 'nieuwe stijl' (BVR 5/12/2008).
2. Het areaal speelzones in bossen en natuurgebieden bedroeg 2434 ha op 1 april 2011; dit is een toename met 71 ha t.o.v. 2009, doch een kleine afname ten opzichte van de toestand in 2010 wegens het schrappen van twee eerder toegewezen speelzones.
3. In mei 2012 waren er 35 stadsbosprojecten gestart binnen 56 (klein)stedelijke gebieden. Dit komt neer op een aandeel van 62%. Als maat voor een gestart stadsbos wordt genomen: er is een visie ontwikkeld en de uitvoering werd gestart in overleg met de partners uit het betrokken (klein)stedelijk gebied.

4.6 Lokale leefkwaliteit - hinder**Beleids effect: Minder hinder**

Beleidsvisie: een verhoogde kwaliteit van de leefomgeving en een afgewogen risicobeheersing

SD 69: Tegen 2020 verminderen we het aantal ernstig gehinderden door verkeerslawaai met 15%

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Aantal Vlamingen ernstig gehinderd door verkeerslawaai (PACT 2020)	-15% in 2020 t.o.v. 2010	12,9% in 2007	Te evalueren na 2012 SLO-3
2	Aantal Vlamingen (ernstig) gehinderd door geur	Max. 12% (waarvan max. 4,5% ernstig) in 2015	15,3% (waarvan 5,5% ernstig) in 2007	Te evalueren na 2012 SLO-3

1. Het schriftelijk leefomgevingsonderzoek (SLO) geeft aan dat 10% van de Vlamingen ernstig tot extreem gehinderd zijn door geluid (alle bronnen). Verkeer is de belangrijkste bron. Uit het SLO blijkt dat in 2007 12,9% van de Vlamingen ernstig tot extreem gehinderd zijn door verkeerslawaai. Bij de nulmeting in 2000 was dit aandeel 15%. In uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai worden geluidskaarten opgemaakt van de belangrijkste bronnen (wegverkeer, spoorverkeer, luchthavens). Deze kaarten bieden een nulmeting van het aantal potentieel door geluid gehinderde burgers.
2. Het aandeel geurgehinderde burgers bedroeg 15,3% in 2007 (SLO). In 2007 gaf 5,5% van de Vlamingen aan ernstig tot extreem gehinderd te zijn door geur, wat een lichte toename is t.o.v. 2003 (5,2%) maar minder dan in 2000 (7%).

4.7 Milieuverantwoorde productie en consumptie

Beleidseffect: Toename van de eco-efficiëntie

Beleidsvisie: Een groenere economie

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Primaire bedrijfsafvalstoffen (exclusief bouw- en sloopafval, slib en grond) versus bruto toegevoegde waarde van de betreffende industriële sectoren (PACT 2020)	Verdere ontkoppeling in de periode 2010-2015	Relatieve ontkoppeling in 2002-2008	Te evalueren na 2012 (cijfers 2011)
2	Gemiddelde ecoscore Vlaams personenwagenpark (PACT 2020)	Wordt herzien	53,4 in 2011 Trend: +	Wordt herzien

1. Als bouw- en sloopafval buiten beschouwing wordt gelaten, is er in de periode 2002-2008 een relatieve ontkoppeling tussen de hoeveelheid primair geproduceerde bedrijfsafvalstoffen en het bruto regionaal product.
2. De gemiddelde ecoscore van het Vlaamse wagenpark (personenwagens, alle brandstoftypes samen) nam toe van 50,2 in 2008 tot 53,4 in 2011. De methodologie voor de berekening van de ecoscore werd in 2012 evenwel gewijzigd om rekening te houden met de veel hogere NO_x-emissies van dieselloortuigen in werkelijk verkeer (vergeleken met de theoretische Euronorm-emissies). Ook voor de berekening van de groene BIV werd dit in rekening gebracht. De impact op de vooropgestelde doelstelling wordt nog bekeken.

Beleidseffect: Meer milieuverantwoord grondstoffen- en materialengebruik

Beleidsvisie: Een groene economie

SD 25: Doorgroeien van afval- naar duurzaam materialenbeheer is de basis voor een groene economie

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Aandeel afval dat als secundair materiaal wordt ingezet (PACT 2020)	Toename in de periode 2010-2015	Zie tekst	Nog geen cijfers beschikbaar
2	Aandeel ingezette alternatieven oppervlaktedelfstoffen	Toename in de periode 2010-2015	51% in 2010	Te evalueren na 2015
3	Leidingwatergebruik	Geen toename in de periode 2010-2015	352 miljoen m ³ in 2009	Te evalueren na 2015

1. Deze indicator kan nog niet worden ingevuld. Wel kan worden aangegeven dat in 2008 ca. 63% van het primair bedrijfsafval naar één of andere vorm van materiaalrecuperatie (hergebruik, gebruik als secundaire grondstof, recyclage of compostering) ging. Het aandeel huishoudelijk afval dat naar materiaalrecuperatie gaat, bedroeg 71,4% in 2010.
2. In totaal werd in Vlaanderen in 2010 ca. 63 miljoen ton primaire delfstoffen en alternatieve grondstoffen ingezet. Hiervan zijn 49% primaire delfstoffen en 51% alternatieve grondstoffen (waarvan 17% bouw- en sloopafval en 34% overige alternatieven).
3. Het leidingwatergebruik bedroeg in 2009 352 miljoen m³. Sinds 2008 daalt het lichtjes na geschommeld te hebben rond 370 miljoen m³.

Beleids­effect: Milieudruk t.g.v. afvalproductie en –verwerking verminderen*Beleidsvisie: Een groene economie*

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Geproduceerde huishoudelijke afvalstoffen	Blijft gelijk of vermindert t.o.v. 2000 (560 kg/inw)	525 kg/inw in 2010 Trend: +	100% in 2010
	Primair geproduceerde bedrijfsafvalstoffen (exclusief bouw- en sloopafval, slib en grond)	Afname t.o.v. de periode 2005-2007	11,5 miljoen ton in 2009 Trend: +/-	Te evalueren na 2015
2	Totale hoeveelheid niet-selectief aangeboden primair bedrijfsafval	Afname t.o.v. de periode 2005-2007	1,1 miljoen ton in 2010 Trend: +/-	Te evalueren na 2015
3	Hoeveelheid gestorte niet-brandbare bedrijfsafvalstoffen	Afname t.o.v. de periode 2007-2009	0,98 miljoen ton in 2010 Trend: +/-	100% in 2010
	Hoeveelheid definitief verwijderd huishoudelijk afval (restafval)	Afname tot 150 kg per inwoner	150 kg/inw in 2010 Trend: +	100% in 2010

1. Ongeveer de helft van het primair bedrijfsafval is bouw- en sloopafval, slib, grond en mineralen. Deze stromen buiten beschouwing gelaten, werd er in 2009 11,5 miljoen ton primair bedrijfsafval geproduceerd. In de periode 2000-2009 bleef deze afvalstroom nagenoeg constant. Sinds 2002 schommelt de huishoudelijke afvalproductie tussen 555 en 525 kg per inwoner. In tegenstelling tot de periode voor 2002 is er geen toename meer en bleef de productie van huishoudelijk afval per inwoner onder het niveau van 2000.
2. De hoeveelheid niet-selectief aangeboden primair bedrijfsafval bedroeg 1,1 miljoen ton in 2010.
3. De hoeveelheid gestorte niet-brandbare bedrijfsafvalstoffen schommelt rond 1 miljoen ton in de periode 2007-2010 (0,982 miljoen ton in 2010). De totale hoeveelheid huishoudelijk restafval blijft afnemen. In 2010 was dit gemiddeld 150 kg/inwoner. In 2010 haalden 209 gemeenten reeds de streef­norm van maximaal 150 kg restafval per inwoner en per jaar.

4.8 Slagkrachtige overheid*Beleids­effect: Overheid als voorbeeld*

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	Gemiddelde ecoscore van het voertuigenpark van de Vlaamse overheid	63 in 2015	52,5 in 2009	Te evalueren na 2015

1. De gemiddelde ecoscore van de dienstvoertuigen van de Vlaamse overheid bedroeg 52,5 in 2009. Dit cijfer is nog niet aangepast aan de nieuwe methode voor berekening van de ecoscore.

4.9 Milieugedrag en -besef*Beleids­effect: Milieubewustzijn en milieubewust gedrag bij burgers verhogen*

	Indicatoren	Doel	Status en trend	Doelbereik
1	% van de Vlamingen dat zegt bereid te zijn financiële inspanningen te leveren voor het milieu	/	60,9% in 2010	Geen kwantitatief doel
2	% van de Vlamingen dat zegt (bijna) altijd of dikwijls zuinig		52,5% in 2009	Geen

	gedrag te vertonen	/		kwantitatief doel
--	--------------------	---	--	----------------------

1. Het aandeel Vlamingen dat verklaart bereid te zijn financiële inspanningen te leveren voor het milieu is in de periode 2005-2010 gestegen van 57,7% tot 60,9%.
2. Het aandeel Vlamingen dat aangeeft zich zuinig te gedragen, is in de periode 2005-2009 toegenomen van 45,8% tot 52,5%.

5 Themabeleid

5.1 Klimaatbeleid

OD 2: De Belgische doelstellingen in het kader van het EU energie-klimaatpakket worden verdeeld

In april 2010 heeft een administratieve werkgroep van de Nationale Klimaatcommissie een rapport afgeleverd waarin een aantal pistes en verdelingsopties werd gedocumenteerd. Vervolgens werden de politieke besprekingen over de intra-Belgische lastenverdeling gestart. In deze oefening worden de verschillende deelaspecten van het Europese energie- en klimaatpakket (BKG-reductiedoelstelling voor de sectoren die niet onder het Europese emissiehandelssysteem vallen, verdeling van de doelstellingen voor hernieuwbare energie, verdeling van de opbrengsten uit veiling van emissierechten, ...) gekoppeld aan andere elementen die binnen België verdeeld moeten worden (bv. internationale klimaatfinanciering). In afwachting van een akkoord tussen de federale overheid en de gewesten wordt ook in 2012 een bedrag voorzien voor het nakomen van onze verplichtingen. Tijdens de federale regeringsonderhandelingen in de tweede helft van 2010 en 2011 werden de gesprekken stilgelegd. Recent werkte de administratieve werkgroep onder de NKC aan een cijfermatige actualisatie van het rapport van 2010. De politieke besprekingen van de verschillende deelelementen van de lastenverdelingsoefening moeten nu op korte termijn worden afgerond.

OD 3: We stellen een klimaatbeleidsplan 2013 - 2020 op

ViA-sleutelproject 45-1 Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (komt overeen met MINA-Plan 4-17)

Op 1 juli 2011 werd het voorbereidingstraject voor het nieuwe Vlaams Klimaatbeleidsplan (VKP) vastgelegd door de Vlaamse Regering. Het derde VKP zal bestaan uit twee afzonderlijke maar onderling goed afgestemde luiken: het Vlaams Mitigatieplan (VMP) en het Vlaams Adaptatieplan (VAP). Het VMP heeft tot doel om de uitstoot van broeikasgassen in Vlaanderen tussen 2013 en 2020 te reduceren en zo de klimaatverandering tegen te gaan. Het zal in het najaar van 2012 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het voorbereidingstraject heeft het afgelopen jaar plaatsgevonden. De onderbouwende studie is afgerond en door middel van workshops over de verschillende thema's en sectoren hebben de betrokken departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid hun inbreng kunnen aanleveren. Het middenveld en de betrokken sectoren werden geconsulteerd tijdens de Vlaamse Klimaatconferentie en de Rondetafelconferenties voor de sectoren Gebouwen, Mobiliteit, Landbouw en Industrie (deelconferenties energetische emissies en F-gassen).

Op 27 april 2012 keurde de Vlaamse Regering de oprichting van een eigen Vlaams Klimaatfonds goed. De formele oprichting hiervan wordt meegenomen in het voorstel tot Programmadecreet. Hiermee creëert Vlaanderen het nodige financiële kader voor het voeren van een ambitieus lange termijn klimaatbeleid. Het fonds wordt gespijsd met o.m. de opbrengsten uit de veiling van Europese emissierechten. De omvang van de inkomsten in het fonds zal afhangen van verdere onderhandelingen met de federale overheid en de andere gewesten inzake de intra-Belgische lastenverdeling.

De ondersteuning van het intern Vlaams kosten- en klimaatefficiënt beleid in de niet-ETS sectoren zal gekanaliseerd worden via een nog uit te werken mechanisme, dat ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering bij de goedkeuring van het Vlaams Klimaatplan 2013-2020. Hiertoe zal een beoordelingskader uitgewerkt worden dat de prioritering voor interne maatregelen (t.o.v. de aankoop van emissierechten) en de kostenefficiënte besteding van de kredieten garandeert, die ingezet zullen worden voor intern Vlaams klimaatbeleid in de periode 2013-2014.

Op 20 juli 2012 werd in een conceptnota de stand van zaken van dit voorbereidingstraject gerapporteerd aan de Vlaamse Regering. Uit deze rapportering blijkt een grote nood aan bijkomende interne maatregelen of een versterking van de huidige maatregelen om de reductiedoelstellingen te halen. De focus moet hierbij liggen op kostenefficiënte maatregelen binnen alle betrokken beleidsdomeinen.

OD 4: Flexibiliteitsmechanismen worden weloverwogen ingezet**MINA-Plan 4-16****Aanvullend inzetten op flexibiliteitsmechanismen**

De verwervingsregels en het aankoopbeleid voor Kyoto-eenheden uit de flexibiliteitsmechanismen voor de Kyotoperiode werden verankerd in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2012. De Vlaamse Regering besliste op 27 april 2012 om over te gaan tot de veiling van het overschot aan Europese emissierechten onder het Europees emissiehandelssysteem voor bedrijven (ETS), dat is opgetreden in de Vlaamse toewijzingsreserve voor nieuwkomers voor de handelsperiode 2008-2012. De inkomsten uit deze veiling zullen ondergebracht worden in het nieuwe Vlaamse Klimaatfonds. Vervolgens zal worden overgegaan tot de verwerving van de benodigde hoeveelheid groene internationale uitstootrechten (AAUs). Voor het onderhandelen van dergelijke aankoopcontracten zal in eerste instantie een prospectie worden uitgevoerd bij de landen die deze eenheden aanbieden. Daarnaast zal de Vlaamse Regering, bij de opmaak van het Vlaams Klimaatplan voor de periode 2013-2020, haar strategie uittekenen voor de inzet van de flexibiliteitsmechanismen in de post-Kyoto-periode.

OD 5: Het systeem van verhandelbare emissierechten wordt verder uitgebouwd

De voorbereiding op de volgende handelsperiode van het EU ETS is volop aan de gang. De herziene richtlijn Emissiehandel is grotendeels omgezet in Vlaamse wetgeving. De zaken met betrekking tot de toewijzing van emissierechten zijn vastgelegd in een nieuw besluit van de Vlaamse Regering. Het nieuwe toepassingsgebied van emissiehandel en de regels rond de broeikasgasvergunning, die in Vlaanderen geïntegreerd is in de milieuvergunning, worden meegenomen in de VLAREM-trein 2012. Verder zijn ook sjablonen voor het monitoringplan en de toewijzingsaanvraag voor nieuwkomers uitgewerkt.

Naast de uitwerking van het regelgevend kader werd voor elke installatie, die vanaf 2013 onder het toepassingsgebied van emissiehandel valt, de voorlopige toewijzing van emissierechten vastgelegd. Na goedkeuring van de toewijzingen door de Europese Commissie en de eventuele toepassing van een uniforme reductiefactor in de EU, zullen in de loop van volgend jaar de definitieve toewijzingen vastgelegd worden.

In 2012 hebben vrijwel alle vliegtuigexploitanten een geverifieerd CO₂ emissiejaarrapport ingediend voor het jaar 2011 en beschikken al deze vliegtuigexploitanten ook over een goedgekeurd CO₂ monitoringplan voor het jaar 2012.

OD 7: Een beleidsdomeinoverschrijdend Vlaams adaptatieplan wordt opgemaakt tegen 2012
**ViA-sleutelproject 45-2 Adaptatiebeleid naar aanleiding van klimaatverandering voorbereiden
(komt overeen met MINA-Plan 4-19)**

In 2012 wordt een Vlaams Adaptatieplan opgesteld. Input hiervoor werd gekregen van de verschillende beleidsdomeinen. De stakeholders konden in 2011 in een klimaatconferentie hun input geven alsook halfweg 2012 via een ronde tafel conferentie bij de diverse adviesraden. Een van de belangrijkste rode draden door het adaptatieplan is de nood aan een veralgemeende klimaatreflex.

De socio-economische studie: "Adaptatie aan klimaatverandering: globale kosten en praktische voorbeelden" is gestart en afgerond in 2012 en geeft enerzijds aan wat de globale kosten kunnen zijn voor Vlaanderen en anderzijds wat voor vier uitgewerkte gevallen de kost is voor de burger. Verder werd een internationale conferentie medegeorganiseerd, naast deelname en inbreng aan zowel lokale, regionale, nationale en internationale initiatieven.

In 2013 zal door een compilatie van de plannen van de regio's en de federale overheid een nationaal adaptatieplan worden geschreven. De uitvoering van de in het adaptatieplan beschreven maatregelen zal worden gestart en het geheel zal via een communicatieplan brede ingang krijgen. In samenspraak met de provincies, steden en gemeenten zal nagegaan worden hoe zij zich kunnen adapteren.

OD 8: *We dragen bij aan het realiseren van een alomvattend en wereldwijd klimaatregime*

Op de klimaattop te Durban werd eind 2011 een principiële akkoord gesloten over de verderzetting van het Kyoto-protocol na 2012. Na de verdere uitwerking van de modaliteiten zal de tweede verbintenissenperiode van het Protocol eind dit jaar op de klimaattop worden aangenomen. Er werden eveneens onderhandelingen gestart in een nieuw spoor die moeten leiden tot een globaal bindend akkoord. Deze onderhandelingen voor een alomvattend en wereldwijd klimaatregime moeten tegen 2015 worden beëindigd. Intussen wordt een proces opgezet om het mondiale ambitieniveau op te trekken in lijn met de doelstelling om de temperatuurstijging beperkt te houden tot 2°C en wordt verder werk gemaakt van de uitvoering van de Cancun-beslissingen.

5.2 Luchtbeleid

OD 11: *Een nieuw NEC reductieprogramma wordt opgesteld en uitgevoerd in functie van de nieuwe NEC plafonds voor zichtjaar 2020*

In mei 2012 zijn in het kader van het verdrag 'Grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand' nieuwe emissieplafonds voor België voor het jaar 2020 goedgekeurd. Behalve emissieplafonds voor NO_x, SO₂, NH₃ en VOS is nu ook voor PM_{2,5} een emissieplafond opgenomen. Ondertussen verdeelde de Interministeriële Conferentie Leefmilieu de plafonds voor stationaire bronnen over de gewesten. In 2012-2013 zullen ook de plafonds voor transport verdeeld worden en zal de ratificatie van het protocol aan het Vlaams Parlement voorgelegd worden, samen met een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale overheid.

De geplande strengere NO_x-normen voor stookinstallaties zijn opgenomen in het ontwerp-VLAREM-besluit tot wijziging van het VLAREM dat de omzetting van de richtlijn Industriële emissies regelt.

De voorbereidingen voor de herziening van de NEC-richtlijn zijn gestart. De Europese Commissie plant eind 2013 een voorstel van herziene richtlijn. In de periode 2012-2013 zal overlegd worden met de betrokken sectoren om het technisch/economisch reductiepotentieel te bepalen.

De ammoniakemissie in Vlaanderen blijft stabiel. De emissiereducerende maatregelen, die van toepassing zijn voor de veeteeltsector, worden verder gezet. Voor verschillende pluimveecategorieën zijn er bijkomende ammoniakemissiearme niet-kooi stalsystemen opgenomen in de lijst van ammoniakemissiearme stallen. Hiermee wordt ingespeeld op de wijzigende bedrijfsvoering binnen deze sector.

OD 12: *Normoverschrijdingen van de concentratie gevaarlijke stoffen in de lucht worden vermeden*

ViA-sleutelproject 46-4 Fijnstofproblematiek aanpakken

Op 4 mei 2012 is een akkoord bereikt over het geamendeerd protocol van Göteborg, waarin nu ook een emissieplafond voor de pollutant PM_{2.5} is opgenomen. Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de meest schadelijke fractie van fijn stof, met name de roetfractie. De procedure voor ondertekening door België wordt gestart.

De VLAREM-reglementering inzake diffuse stofemissies is een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In september 2012 is gestart met de verwerking van de adviezen en de verdere afhandeling.

Op basis van nieuw bronnenonderzoek is een nieuw ontwerp actieplan Fijn stof opgesteld, dat zal besproken worden met de partners van de Gentse kanaalzone om tot een plan voor de kanaalzone te komen.

Het luchtkwaliteitsplan, dat zich in het kader van de uitstelaanvraag voor de normen richt op NO₂ maar dat ook een impact heeft op fijn stof, is op 30 maart 2012 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De Europese Commissie heeft op basis van het voorgelegde luchtkwaliteitsplan aan Vlaanderen uitstel verleend tot 2015 voor het in werking treden van de NO₂-jaargrenswaarde. Voor de jaarlijkse opvolging van de uitwerking werd een rapporteringsformat opgesteld.

Een voorstel voor aanpassing van emissiegrenswaarden voor industriële installaties op biomassa wordt momenteel verder uitgewerkt. Gedurende de maanden juni en juli 2012 liep een

informele consultatie van stakeholders. In de tweede helft van 2012 zullen de adviezen verwerkt worden en zal een definitief voorstel ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd waarna het openbaar onderzoek en de adviesprocedure zal volgen.

Via een stedelijk proefproject zal onderzocht worden hoe binnen Vlaanderen een uniform kader kan worden uitgewerkt voor de invoering van milieuzones.

Het actieplan voor Antwerpen wordt verder gezet.

OD 13: Milieuoverwegingen worden geïntegreerd in het mobiliteitsbeleid

ViA-sleutelproject 45-3 Een milieuvriendelijke mobiliteit bewerkstelligen (komt overeen met MINA-Plan 4-20)

Op 1 maart 2012 trad de vernieuwde belasting op inverterstelling (BIV) in voege. De BIV wordt voortaan berekend op basis van de milieukeurmerken van het voertuig.

Er is een brochure uitgewerkt rond slimme oplossingen voor groene logistiek met acties en concrete tips om deze te realiseren en een evaluatie van beschikbare emissiecalculatoren is opgesteld. Daarnaast startte het Vlaams Instituut voor Logistiek met het project 'Lean and Green' waarbij de deelnemende bedrijven voorop stellen minstens 20% CO₂-reductie te realiseren. Deze en andere acties zijn opgenomen in het luchtkwaliteitsplan dat definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 maart 2012.

De drie gewesten werken nu verder aan een voorstel om de jaarlijkse verkeersbelastingen te berekenen op basis van de milieukeurmerken van het voertuig. Ook de invoering van een gedifferentieerde kilometerheffing voor vrachtwagens zal stilaan meer vorm krijgen.

ViA-sleutelproject 46-1 Lokale knelpunten luchtkwaliteit en geluid aanpakken (komt overeen met MINA-Plan 4-21)

Het kader dat de randvoorwaarden aangeeft voor de ontwikkeling van nieuwe woonzones langs lawaaierige infrastructuur werd opgenomen in een ontwerp-conceptnota. De nota zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Er werd begonnen met de opmaak van de geluidskaarten – tweede fase, waarop nog meer wegen en spoorwegen zullen worden voorgesteld. De geluidskaart van de agglomeratie Brugge werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Begin dit jaar werd een onderzoeksopdracht gestart waarbij een methodiek wordt ontwikkeld om milieuaspecten (lucht, geluid en natuur) beter te integreren in het gemeentelijk mobiliteitsbeleid. De ontwikkeling van de Luchttoets (bekend onder de vroegere naam Saneringstool) is gestart in januari 2011 en wordt afgerond in het najaar van 2012.

Na de goedkeuring van de aangepaste actieplannen weg- en spoorverkeerslawaaï zal het hoger genoemde kader worden verspreid en toegelicht bij lokale overheden. De geluidskaarten – tweede fase zullen via een gebruiksvriendelijke viewer worden ontsloten.

De Luchttoets wordt online geplaatst en er worden opleidingen voorzien over het gebruik van de applicatie voor steden en gemeenten. Er wordt gewerkt aan een code van goede praktijk voor steden en gemeenten waarbij aangegeven wordt hoe gemeenten specifiek voor luchtverontreiniging deze doelstelling kunnen invullen. Hierbij wordt erover gewaakt dat er geen maatregelen met negatieve effecten op geluid worden gestimuleerd.

ViA-sleutelproject 46-2 De mobiliteitsvriendelijke en leefbare inrichting van woonkernen (komt overeen met MINA-Plan 4-22)

Er is input geleverd voor het Mobiliteitsplan Vlaanderen en het groenboek van het beleidsplan Ruimte, dat rond de jaarwisseling werd afgerond. Provinciale ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen werden geadviseerd. Om een meer duurzaam locatiebeleid vorm te geven werd o.a. meegewerkt aan het "Onderzoek naar een instrumentarium voor strategisch

en realisatiegericht ruimtelijk beleid in Vlaanderen”, waarvan het eindrapport in 2012 is gepubliceerd.

Binnen een project rond groene economie zal een aantal subsidies geëvalueerd worden die verspreide bebouwing al dan niet ongewild stimuleren. Het blijkt dat verspreide bebouwing aanzienlijke extra kosten meebrengt voor de maatschappij zoals nutsvoorzieningen, waterzuivering, ...

Er zal vanuit de uitgewerkte visie input worden geleverd aan het witboek van het beleidsplan Ruimte, provinciale ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen.

OD 14: De luchtmeetnetten worden verder uitgebreid in functie van de naleving van de Europese richtlijnen en voor een betere bescherming van de volksgezondheid

De meteo-apparatuur is vernieuwd in 2012. Een definitief verkeersmeetstation in Antwerpen-Borgerhout is in 2012 geïnstalleerd en het meetstation van Ruisbroek is verplaatst naar Boom. Er zijn tien monitoren voor black carbon aangekocht. In 2013 worden de ozonmonitoren vernieuwd en zal een verkeersgericht meetstation in Gent geplaatst worden. Een onderzoeksproject m.b.t. het meten van ultra fijn stof (en elementair koolstof) nabij scholen in stedelijke omgevingen wordt uitgevoerd.

Binnen het Life+project ATMOSYS zijn chemische karakterisatiemetingen van fijn stof (PM10), met bijzondere aandacht voor elementair koolstof, uitgevoerd in vier steden. Het rapport zal in het voorjaar 2013 afgerond worden. In de loop van 2012 zijn dwarsprofielen voor fijn stof en elementair koolstof op een autosnelweg bepaald en is de emissie-inventaris elementair koolstof verder geoptimaliseerd. In 2013 wordt een model voor elementair koolstof geoptimaliseerd en gevalideerd.

Een groot deel van de Noordwest-Europese regio is een hotspotzone voor luchtkwaliteit. Het Interreg-project Joaquin werd gestart, waarin maatregelen worden onderzocht om de gezondheidseffecten van pollutanten, zoals ultrafijn stof, te verminderen. In het kader van dit project zal apparatuur voor de bepaling van ultrafijn stof aangekocht worden.

5.3 Integraal waterbeleid

OD 16: De planning en procedures van het integraal waterbeleid worden vereenvoudigd

**ViA-sleutelproject 44-4 Vereenvoudiging planning en procedures van het integraal waterbeleid
(komt overeen met MINA-Plan 4-26)**

De Vlaamse Regering gaf op 20 juli 2012 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet dat het decreet Integraal Waterbeleid wijzigt. De wijziging beoogt de planning, procedures en overlegstructuren voor het integraal waterbeleid te vereenvoudigen en in overeenstemming te brengen met andere regelgeving.

De voornaamste wijzigingen zijn:

- het in elkaar schuiven van de planningscycli op stroomgebiedniveau en bekkenniveau met de integratie van de verschillende planfiguren in de waterbeleidsnota en de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas, resulterend in een verminderde planlast;*
- het voorzien van meer flexibiliteit in de planning om beter te kunnen inspelen op onvoorziene of gewijzigde omstandigheden en om de geplande acties waar nodig te kunnen bijsturen;*
- de integratie van het deelbekkenniveau in het bekkenniveau, de afschaffing van de waterschappen als afzonderlijke overlegstructuur en de integratie van de waterschapssecretariaten in de bekkensecretariaten. Het bekkenbestuur wordt opgesplitst in een algemene bekkenvergadering en een bekkenbureau. Dit zal de slagkracht en coördinerende rol van de bekkenbesturen verhogen en de betrokkenheid van de lokale waterbeheerders in bekkenbesturen versterken.*

Na de advisering door de strategische adviesraden zal het voorontwerp in het najaar herwerkt worden. In opvolging daarvan zal ook in het organisatiebesluit inzake de uitvoering van het decreet een volwaardige

regeling worden uitgewerkt voor de verdere invulling en slagkrachtige werking van de bekkenbesturen en – secretariaten.

De voorbereiding van de tweede generatie waterbeheerplannen is volop lopende en gebeurt overeenkomstig de vereenvoudigingsvoorstellen. Een aangepaste inhoudsopgave voor de stroomgebiedbeheerplannen werd uitgewerkt. De tweede Waterbeleidsnota zal eind 2012, samen met het tijdschema en werkprogramma voor de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen, in openbaar onderzoek kunnen gaan.

De bijdrage van het integraal waterbeleid aan het groenboek voor het beleidsplan Ruimte Vlaanderen werd vertaald in het strategische thema “veerkrachtige ruimte”.

OD 17: Een visie voor het waterbeleid is gebaseerd op een betere kennis over waterbeheer en kan rekenen op een breed draagvlak

**ViA-sleutelproject 44-3 Ontwikkeling kennisopbouw watersystemen
(komt overeen met MINA-Plan 4-27)**

Gelet op een aantal initiatieven bij andere overheidsinstellingen (o.m. de uitbouw van het FRIS onderzoeksportaal door het departement EWI) wordt eerst werk gemaakt van een behoefteanalyse en definitiestudie om de meerwaarde van een nieuw zoekstelsel t.o.v. bestaande zoeksystemen in kaart te brengen.

De CIW gaf goedkeuring aan een aantal onderzoeksprioriteiten m.b.t. watersystemen en nam initiatieven voor een sterkere coördinatie van het onderzoek m.b.t. watersystemen.

De door de kaderrichtlijn Water verplichte monitoringprogramma's voor oppervlaktewater en grondwater zijn sinds begin 2007 operationeel. Deze programma's worden in 2013 geëvalueerd en aangepast.

In uitvoering van de richtlijn Prioritaire stoffen wordt verder gewerkt aan een inventaris. In 2013 zal de aanwezigheid van prioritaire stoffen in het stedelijk afvalwater in kaart gebracht worden. In 2012 werd de techniek 'passive sampling' geëvalueerd als alternatief voor de bemonstering van biota.

OD 19: Door betere instrumenten wordt de waterkwaliteit verder verbeterd

**ViA-sleutelproject 44-1 Goedkeuring en uitvoering waterbeheerplannen
(komt overeen met MINA-Plan 4-24)**

Eind 2012 moet aan de Europese Commissie gerapporteerd worden over de stand van zaken van de uitvoering van het maatregelenprogramma voor de eerste generatie stroomgebiedbeheerplannen.

Hiervoor werd in 2011 een opvolgingsinstrument ontwikkeld. Uit de conclusies van een eerste bevraging bleek dat enkele inhoudelijke aspecten beter beschreven en gedefinieerd dienen te worden en vooral dat het financiële luik bij de volgende rapportering vollediger ingevuld zal moeten worden. Hiertoe werd het opvolgingsinstrument aangepast.

De bevragingsronde ging van start midden 2012. In het najaar zal deze informatie gebundeld worden en voorgelegd worden aan de CIW.

**ViA-sleutelproject 44-5 Milieuhandhaving en -schade: aanpak incidentele
waterverontreiniging**

Met Waterwegen & Zeekanaal nv en nv De Scheepvaart wordt een samenwerkingsovereenkomst voorbereid om een deel van de service-agreement van start te laten gaan begin 2013 samen met de start van het team Bijzonder wateronderzoek voor de professionalisering van de milieu-incidentenwerking.

Na een eerste kennismaking met de federale noodplanning is een verdere Vlaanderen-brede dialoog voorzien in het najaar 2012. Een onderzoeksproject voor de uitbouw van de milieuschadebeoordeling bij milieu-incidenten wordt gepland in 2013.

Er zal een studie uitgevoerd worden voor de uitwerking van milieukwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater. Gelet op het belang dat de Europese Commissie hieraan hecht, is verdere beleidsvoorbereiding voor dit onderwerp prioritair.

In uitvoering van de richtlijn Duurzaam gebruik pesticiden zal begin 2013 het wetgevend kader aangepast zijn aan de Europese regelgeving. Voor de openbare diensten blijft het bestaande verbod vanaf 1 januari 2015 gelden, al blijven afwijkingen onder specifieke voorwaarden mogelijk. Voor de afgebakende grondwaterwingebieden voor de productie van drinkwater blijft het bestaande verbod eveneens gelden. Ter bescherming van kinderen jonger dan 18 jaar, geldt een nieuw verbod om pesticiden te gebruiken op schoolterreinen en terreinen bij kinderopvang. Voor de andere niet-land- en tuinbouwactiviteiten wordt er gestreefd naar een zo minimaal mogelijk gebruik.

Het ontwerp van Vlaams actieplan Duurzaam pesticidengebruik gaat dit najaar in openbaar onderzoek. Het voorziet doelstellingen en maatregelen gericht op o.a. de verkopers van pesticiden, professionele en niet-professionele gebruikers ervan, openbare diensten en de bevolking. Met het oog op de onderlinge afstemming met de andere betrokken overheden binnen België werd er intens overlegd. Het eerste plan treedt in werking op 1 december 2012 en wordt iedere vijf jaar herzien.

De hormoonverstorende stoffen kregen in 2012 internationaal ruime aandacht. Europa publiceerde een overzichtsrapport, herwerkt haar strategie Hormoonverstoring en ontwikkelt criteria, die zullen gebruikt worden om hormoonverstoorders te identificeren in zowel REACH als het biociden- en het bestrijdingsmiddelenbeleid. Tevens is een aantal hormoonverstorende stoffen in 2012 als kandidaat prioritaire stof voor het waterbeleid voorgesteld.

OD 20: De waterzuivering in Vlaanderen wordt verder uitgebouwd

Sinds midden 2011 zijn alle projecten uitgevoerd in de agglomeraties groter dan 10.000 IE. Voor de agglomeraties met een grootte tussen 2.000 en 10.000 IE zijn alle zuiveringsinstallaties voltooid en eind augustus 2012 waren ook alle collectorprojecten uitgevoerd. Op dit ogenblik is Vlaanderen in overeenstemming met de richtlijn Stedelijk afvalwater.

In 2011 leverde het Vlaams Gewest 105 saneringsprojecten van de nv Aquafin op voor 175 mio euro. Eind 2011 beschikte het Vlaams Gewest over 256 RWZI's, waarop het afvalwater van ca. 4,8 miljoen inwoners is aangesloten.

Het optimalisatieprogramma 2013-2017 voorziet 200 mio euro voor investeringen in RWZI's en collectoren en omvat 166 projecten, waaronder een 10-tal studieprojecten. Sinds 2011 werden maatregelen getroffen om de meerkosten die opduiken bij de uitvoering van de projecten beheersbaar te houden. Dankzij deze maatregelen werd het budgettekort ondertussen deels afgebouwd.

De werking van de infrastructuur wordt opgevolgd via ecologische en economische indicatoren. In 2012 werd het bovengemeentelijk ecologisch indicatorenkader uitgebreid, in de breedte door een verhoging van het aantal gebieden, in de diepte via een toenemend aantal infrastructuurelementen. In 2012 werden indicatoren berekend voor 131 zuiveringsgebieden, goed voor 90% van de inwoners die aangesloten zijn op zuiveringsinfrastructuur. Voor de overige zuiveringsgebieden zal vanaf 2013 een vereenvoudigde beoordeling gebeuren.

Om de kostenefficiëntie van de bedrijfsvoering van de RWZI's in kaart te brengen is een benchmarkmodel opgesteld. Via economische indicatoren worden de RWZI's in het beheer van de nv Aquafin op financieel vlak met elkaar vergeleken.

Een protocol van 2012 tussen de nv Aquafin en het Vlaams Gewest garandeert de strikte scheiding tussen de opdrachten uit de beheersovereenkomst enerzijds en de gemeentelijke en commerciële saneringsinitiatieven anderzijds.

Het Vlaamse Gewest blijft ook de gemeenten financieel ondersteunen bij de uitbouw van het gemeentelijke stelsel. In 2011 werd 111 mio euro voorzien. Daarenboven nam het Vlaamse Gewest via het Lokaal Pact opnieuw 100 mio euro aan gemeentelijke rioleringsinspanningen ten laste.

De code van goede praktijk voor rioolstelsels werd midden 2012 aangepast. Vanaf nu wordt de capaciteit van rioolstelsels zodanig berekend dat er zich nog maar eens in de twintig jaar een bui mag voordoen die wateroverlast op straat tot gevolg heeft. Verder werden er op basis van de ervaringen met volledig gescheiden stelsels ontwerpregels aangepast, werd de kwetsbaarheidskaart voor overstorten geactualiseerd en werd een luik toegevoegd over het beheer van rioleringen.

Gezinnen en bedrijven droegen de afgelopen jaren gemiddeld 250 mio euro per jaar bij voor de uitbouw en het beheer van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur. Uit een rapport hierover blijkt dat in 2010 voor bijna alle rioolbeheerders de saneringsopbrengsten (bijdrage gezinnen en bedrijven, gewestelijke subsidies, eigen middelen gemeenten, ...) volstaan voor de gemaakte kosten. De meeste rioolbeheerders hadden de mogelijkheid om financiële middelen over te dragen naar het volgend boekjaar, te reserveren of uit te keren aan de aandeelhouders.

In 2011 werd het financieringsmodel, dat de kosten t.o.v. de opbrengsten plaatst bij een degelijk onderhoud en gestage uitbouw van het gemeentelijk saneringspatrimonium tegen 2027, uitgebreid met recentere gemeentelijke data (bevolkingsaantallen, IBA's, tarieven, ...). Daarnaast werden de afschrijvingskosten uit oudere projecten en overheadkosten van de rioolbeheerders in rekening gebracht.

De Economisch Toezichthouder zal in 2012-2013 bijkomend onderzoek leveren naar de kosten veroorzakende parameters op basis van een model met simulaties en scenarioanalyses.

De saneringscontracten tussen de nv Aquafin en de bedrijven zijn een eerste belangrijke stap geweest om het principe 'de vervuiler betaalt' uit te werken en om kruissubsidies terug te dringen. Voor meer dan de helft van de vuilvracht werd een contract afgesloten. Het aantal bedrijven met een contract blijft evenwel beperkt. Door de vrijwillige basis van de contracten betalen bedrijven vaak niet altijd voor de extra kosten die ze veroorzaken op de publieke saneringsinfrastructuur. Bovendien beperken de contracten zich tot het afvalwater dat afkomstig is van de eigen waterwinning. Het integreren van veel voorkomende extra kosten in de financierende heffing kan hieraan grotendeels een oplossing bieden. Tegelijkertijd laat een dergelijke financierende heffing toe om bedrijven met complementair afvalwater onmiddellijk een korting toe te kennen. In 2012 werden de principes van de financierende heffing afgetoetst bij de doelgroepen zodat eind 2012 het voorstel tot invoering van een financierende heffing via programmadecreet gepland is. Hierbij zal voldoende aandacht besteed worden aan overgangsbepalingen. De saneringscontracten zullen in de toekomst gereserveerd worden voor de essentie: bedrijven waarvoor een afkoppeling of een noodlozing aan de orde is de mogelijkheid geven om, door te participeren in de kosten, gebruik te maken van de openbare saneringsinfrastructuur.

OD 21: Overheden werken beter samen aan een betere waterkwaliteit

MINA-Plan 4-24

Gerichte aanpak waterbeheer in speerpuntgebieden

In de rapportering over de stroomgebiedbeheerplannen wordt extra aandacht besteed aan de speerpuntgebieden. Eind 2011 was de helft van de acties gestart en twee hiervan voltooid. Een nieuwe rapportering aan de Europese Commissie vindt plaats eind 2012.

In uitvoering van het witboek interne staatshervorming werd in 2012 een draaiboek uitgewerkt voor de herinschaling van onbevaarbare waterlopen, zodat de nieuwe bestuursploegen op gemeentelijk en provinciaal niveau vanaf 2013 de gewenste herinschaling kunnen doorvoeren. Het doel is om een hogere efficiëntie van het waterbeheer te realiseren en de betrokkenheid van lokale actoren te versterken. Het stramen voor de hier bedoelde herinschaling zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Een procedure voor klassering van de Winterbeek tot waterloop eerste categorie werd gestart om een integrale sanering uit te voeren. Een bodemsaneringsproject werd voorbereid in nauw overleg met de verschillende betrokkenen.

Er wordt verder werk gemaakt van de samensmelting van polders en wateringen en de afschaffing van inactieve besturen. Het aantal polders en wateringen werd gereduceerd van 106 in 2008 tot 70 nu. De fusie van de Oostkustpolder werd afgerond. In de provincie Antwerpen werden de Polders Oud en Nieuw-Noordland opgeheven.

OD 22: Door inrichting, ruiming en onderhoud verbetert de ecologische toestand van de onbevaarbare waterlopen

In 2012 werd gestart met de uitvoering van de beekherstelprojecten op de Marke te Galmaarden en Geraardsbergen, op de Demer in Herkenrode en op de Jeker te Tongeren. Al deze projecten zullen in 2013 gefinaliseerd worden. Deze projecten omvatten een combinatie van hermeandering, de inschakeling van oude beddingen, structuurherstel, sanering vismigratie, etc. Doel is zowel ecologisch herstel als een optimale benutting van de natuurlijke bergingscapaciteit van het valleigebied.

Op de Kleine Nete werd de visdoorgang te Kasterlee gerealiseerd. Hiermee is het laatste knelpunt op de Kleine Nete, eerste categorie, weggewerkt. Vrije migratie is nu mogelijk vanaf de Schelde tot aan de verschillende bovenlopen van de Kleine Nete.

De vernieuwing van de kaaimuren op de Dijle in Leuven werd in 2012 afgewerkt. De eerste fase van het project voor herstel van de Demer te Diest werd in 2012 gestart.

In 2012 werd het INVEXO-project afgerond. De ambitieuze doelstellingen om de exoten Grote waternavel, Waterteunisbloem en Parelvederkruid drastisch in te perken zijn behaald. Op minder dan 10% van de zones waar vroeger massaal één van deze soorten de waterlopen koloniseerde, zijn ze nog in grote hoeveelheden aanwezig. Daarnaast werd in 2012 een proefproject gestart voor de bestrijding van Reuzenbalsemien. In 2013 wordt die gebiedsdekkend gemaakt in overleg met de verschillende waterbeheerders.

Een grondwatermodel voor de Uitkerkse Polder wordt opgemaakt om het peilbeheer in functie van natuur, landbouw en veiligheid te optimaliseren.

OD 23: De schade door overstromingen wordt maximaal voorkomen en beperkt

In 2012 werd een twintigtal slibruimingën uitgevoerd (o.a. Heulebeek, Mark, Zwinnevaart, Rivierbeek, Gaverbeek, Poperingevaart, Velpe en Vliet-Grote Molenbeek), voornamelijk op locaties waar het sediment de waterafvoer bemoeilijkt. In 2012 werd bijna 125.000 m³ hinderlijk sediment uit de Vlaamse waterlopen verwijderd. Veelal is dit sediment ook verontreinigd, waardoor de slibruimingën ook een ecologische meerwaarde hebben. In 2012-2013 wordt opnieuw een twintigtal slibruimingën voorbereid van naar schatting 180.000 m³ sediment. Bijkomend zijn erosiebestrijdingsmaatregelen en de verdere uitbouw van saneringsinfrastructuur in combinatie met de strategische aanleg van sedimentvangen noodzakelijk. Nieuwe sedimentvangen werden gerealiseerd op de Vondelbeek en Winge.

De gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) op de Jeker (te Lauw), de Herk (te Stevoort), de Velpe (te Halen) en de Molenbeek (te Geraardsbergen) werden gefinaliseerd. Voor de Herk (te Alken-Wellen), de Kerkebeek (te Brugge) en de Begijnebeek (te Diest) zullen nieuwe GOG's in 2013 gerealiseerd worden. Voor een aantal waterlopen werd een totaalvisie uitgewerkt; waaronder de Maarkebeek, de Marke en de Heulebeek. Binnen de uitgewerkte visie worden concrete investeringsprojecten voorbereid.

De nodige investeringen werden ook voorzien voor de optimalisatie van de elektromechanische infrastructuur. Het pompgemaal te Boekhoute werd grondig vernieuwd. Op het noodpompgemaal op het Caemerlinkxgeleed te Oostende wordt extra pompcapaciteit voorzien. De monding van de Zwinnevaart wordt verbreed, waarbij ook een automatisatie van de stuw opgenomen wordt. Op de Avrijevaart, de Demer, de Vrouwvliet, de Woluwe en het Caemerlinckxgeleed worden roosterreinigers geautomatiseerd om verstoppingen van overwelvingen en/of pompgemalen te voorkomen.

Het nieuwe afstandsbevakings- en besturingssysteem voor de bediening van alle kunstwerken (stuwen, pompgemalen, etc.) werd in 2012 voor het Demerbekken en het oostelijke deel van het Maasbekken volledig vernieuwd. In 2013 zal dit het geval zijn voor de bekkens van Dijle en Zenne, Nete, Maas en Benedenschelde.

Midden 2012 werd door de CIW een eerste rapport opgesteld voor de opvolging van de acties n.a.v. de zware overstromingen van november 2010 en januari 2011. Het rapport geeft ook een overzicht van de uitvoering van de resolutie Wateroverlast van het Vlaams Parlement. Zo maakte de Vlaamse Regering het begin 2012 mogelijk om overstromingsgebieden tussentijds af te bakenen binnen de doelstellingen van de goedgekeurde waterbeheerplannen. Deze aanpassing zorgt ervoor dat de waterbeheerders versneld overstromingsgebieden kunnen realiseren en biedt aan eigenaars en gebruikers van gronden in overstromingsgebieden meer rechtszekerheid. Specifiek voor het Denderbekken heeft de Vlaamse Regering een plan van aanpak goedgekeurd. De CIW kreeg de opdracht om een strategische visie uit te werken en om via de bekkenstructuren de verdere opvolging en advisering van acties te garanderen.

In uitvoering van de overstromingsrichtlijn zijn voor een pilootproject in het IJzerbekken de overstromingsgevaarkaarten en -risicokaarten midden 2012 inhoudelijk en vormelijk afgestemd. In de loop van 2013 worden de overstromingskaarten voor alle bekkens afgewerkt en via een geoloket beschikbaar voor het publiek gesteld. Een studie voor het formuleren van gebiedsgerichte overstromingsrisicobeheerdoelstellingen wordt eerstdaags gestart.

Een aangepast uitvoeringsbesluit van begin 2012 maakt van de watertoets een krachtiger en eenvoudiger instrument. De drempels vanaf wanneer advies moet gevraagd worden aan de waterbeheerder zijn sterk vereenvoudigd; bovendien is het voortaan verplicht om advies te vragen. De lijst van vergunningen en plannen, die moeten onderworpen worden aan de watertoets, werd geoptimaliseerd en de kaart van de

overstromingsgevoelige gebieden is geactualiseerd. Ook het internetinstrument werd geoptimaliseerd. Deze wijzigingen aan de regelgeving zijn intensief gecommuniceerd. Om zowel de bestaande als de nieuwe bebouwing waterresistent te maken en te ontwerpen werd een brochure "Overstromingsveilig bouwen en wonen" verspreid. In 2013 zal er een evaluatie plaatsvinden van de werklust bij de vergunning- en adviesverleners als gevolg van deze wijzigingen. Een evaluatie van de doorwerking van de watertoets bij ruimtelijke uitvoeringsplannen en screenings/plan-MER's staat eveneens op het programma.

Samen met het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken wordt in 2013 een portaalsite en informatieplatform voor crisiscommunicatie bij dreigende overstromingen uitgebouwd. Om het crisisoverleg in geval van wateroverlast beter en efficiënter te kunnen organiseren, werd in vijf bekkens een draaiboek ter beschikking gesteld van de provinciale permanentiediensten, de gemeenten en de waterbeheerders.

Een overstromingskarteringsloket werd uitgewerkt om de gegevens van een bepaalde overstroming (overstromingscontouren, dorpelpeil, gebouwen waar zich wateroverlast heeft voorgedaan) snel en efficiënt digitaal te kunnen intekenen. Deze informatie wordt gebruikt voor de actualisering van de kaart van de recent overstroomde gebieden (ROG-kaart), die op haar beurt essentiële informatie vormt voor het optimaliseren van modellen, het formuleren van maatregelen en het actualiseren van de watertoetskaart.

Het voorontwerp tot wijziging van het decreet Integraal waterbeleid stelt een nieuw juridisch instrument voor : kopers en huurders, die op zoek zijn naar een bouwgrond of woning, krijgen hierdoor meer informatie over het al dan niet liggen in overstromingsgevoelig gebied. De informatieplicht geldt reeds vanaf de publiciteit, verbonden aan de verkoop of verhuur van huizen, en wordt via een 'waterparagraaf' opgenomen in vastgoedaktes. Voor de uitvoering ervan wordt ondersteuning (geoloket, informatie) voorzien voor de notarissen en de vastgoedsector.

Om de risico's te verlagen, zal ook de bestaande bebouwing waterresistent gemaakt moeten worden. Dit zal d.m.v. de watertoets, opleidingen, uitwerken van pilootgebieden, overleg met betrokken sectoren verder geconcretiseerd moeten worden. De opleidingen in het kader van de watertoets zullen hier eveneens meer op worden toegespitst.

OD 24: De watervoorraden worden kwalitatief en kwantitatief veilig gesteld en een voldoende aanbod van drink- en proceswater aan een redelijke kostprijs is gegarandeerd

ViA-sleutelproject 44-2 Implementatie concept 'Waterveiligheidsplannen' in de drinkwatervoorziening – opmaak brondossiers als eerste stap (komt overeen met MINA-Plan 4-25)

Alle grondwaterwinningen voor de productie van drinkwater werden beoordeeld op hun kwetsbaarheid voor brongerelateerde risico's. Voor de meest kwetsbare winningen zullen brondossiers worden opgemaakt. Op basis van beschikbare modellen werden de intrekgebieden van deze winningen bepaald. Alle oppervlaktewaterwinningen worden als kwetsbaar beschouwd en de opmaak van de brondossiers is lopend.

De drinkwatermaatschappijen werkten, in samenspraak met de toezichthouder, voor de aspecten winningen en productie een model voor een risico-evaluatie uit en pasten dit toe voor de geselecteerde pilootwinningen. In het najaar is een overleg met de andere gewesten gepland om een inhoudelijke afstemming rond het concept 'Waterveiligheidsplanning' te verzekeren.

Momenteel wordt de toestand van het watersysteem maandelijks bepaald. Hierin zit o.a. de grondwaterstandindicator voor freatisch grondwater vervat. In aanvulling wordt een indicator ontwikkeld voor gespannen grondwaterlichamen.

Er wordt onderzocht hoe het aanvraagformulier voor de milieuvergunning voor grondwaterwinningen kan aangevuld worden met een wateraudit voor grondwaterwinningen die onttrekken uit grondwaterlichamen met een ontoereikende toestand of die grote volumes grondwater onttrekken.

In uitvoering van het drinkwaterdecreet werd in de eerste helft van 2012 invulling gegeven aan de openbare dienstverplichtingen met betrekking tot de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van de waterproductiecentra en het openbaar waterdistributienetwerk. Centraal staat de introductie van het concept Waterveiligheidsplanning, samen met een regeling rond de operationele bewaking, de interventieplanning, de nooddrinkwatervoorziening en de verplichte opmaak van leveringsplannen voor de huidige en toekomstige waterbehoeften.

Door benchmarking worden de watermaatschappijen gestimuleerd efficiënt te werken. Jaarlijks zal minstens één aspect van de bedrijfsvoering door middel van een procesbenchmark vergeleken en geanalyseerd worden. In 2013 lopen de metingen voor de eerste procesbenchmarks.

In uitvoering van het Vlaamse actieplan Armoedebestrijding werd in het voorjaar 2012 een meersporenbeleid t.a.v. de doelgroep kansarmen of sociaal zwakkeren uitgewerkt. Hierbij werd gefocust op de uitwerking van sociale openbare dienstverplichtingen. Daarnaast werd eveneens het initiatief genomen om de huidige regelgeving rond het afsluiten van drinkwater te herzien. Een ontwerp van regelgeving werd opgesteld met hierin zowel de gronden voor een afsluiting als uniforme procedures die moeten worden gerespecteerd bij effectieve afsluitingen op het terrein. Bovendien wordt een voorstel uitgewerkt voor een uniforme sociale correctie van de drinkwaterfactuur, rekening houdende met het advies van de SERV.

In de loop van 2013 zal een voorstel van regelgeving, zowel op het vlak van een betere bescherming van kansarmen als op operationeel vlak, ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Eind 2012 start ook een gerichte informatiecampaagne t.a.v. kansarmen om hun te wijzen op hun rechten en plichten inzake drinkwater.

5.4 Afvalstoffen- en materialenbeleid

ViA transversaal thema: Duurzaam materialenbeheer

Tegen 2020 willen we tot de top vijf van Europese regio's behoren op het vlak van duurzaam materialenbeheer. We verruimen daarom het afvalbeleid tot een duurzaam materialenbeleid.

Het Vlaams Materialenprogramma wordt ingevuld door drie complementaire pijlers:

- *ACTIE: Een breed gedragen actieplan geeft aan welke concrete en prioritaire stappen we vandaag zetten om tegen 2020/2050 onze langetermijnambitie waar te maken.*
- *VISIE: Plan C, het Vlaams transitienetwerk Duurzaam materialenbeheer, werkt gedurfde langetermijnvisies en experimenten uit over de wereld anno 2050 op vlak van materialen.*
- *ONDERZOEK: SuMMa, het Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer, onderzoekt hoe materiaalstromen bewegen door onze economie, hoe we duurzaam materialenbeheer kunnen meten en hoe beleidsinstrumenten kunnen ingezet worden om te sturen richting een duurzamer gebruik van materialen.*

ViA-sleutelproject 40-1 Betere regelgeving als kader voor een duurzaam materialenbeleid

Sinds 1 juni 2012 zijn het Materialendecreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit VLAREMA van kracht. Hierover werden in alle provincies infosessies georganiseerd.

Er wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een financieel kader voor de realisatie van het materialenbeleid. Een vergelijkende analyse van drie types heffingen en de mate waarin ze bijdragen tot meer selectieve inzameling en de recyclage van bedrijfsafval is uitgevoerd. Op basis hiervan wordt één scenario verder concreet uitgewerkt. Daarnaast wordt onderzoek gevoerd naar het potentieel van verhandelbare recyclagecertificaten voor drie stromen, waarbij verschillende scenario's worden afgebakend. Op basis van deze haalbaarheidsstudies worden beleidsvoorstellen geformuleerd voor de aanpassing van bestaande of de invoering van nieuwe instrumenten.

OD 26: Maximaal stimuleren van recyclage van afvalstoffen

De kostendoorrekening van de inzameling aan de gemeenten is verankerd in het VLAREMA. In een eerste fase werd voor vier inzamelwijzen een vork van aangewezen tarieven bepaald. De ondersteuning van lokale besturen met minder goede inzamelcijfers wordt verdergezet: de gemeenten met meer dan 180 kg restafval/jaar/inwoner worden geïnventariseerd, gezamenlijk worden de oorzaken onderzocht en een plan van aanpak voor 2012-2013 wordt opgesteld. Ook wordt gewerkt aan een voorstel van heroriëntatie van het subsidiebesluit.

Er is een plan van aanpak uitgewerkt voor de toename van de selectieve inzameling van met huishoudelijk afval vergelijkbaar bedrijfsafval. Op korte termijn ligt de focus op de code van goede praktijk voor de

organisatie van bron- en/of nasortering van bedrijfsafvalstoffen (modelcontract en monitoringprogramma). In samenwerking met het bedrijfsleven en de lokale besturen wordt verder gewerkt aan een stimulerend kader voor optimale inzamelstructuren voor afvalstoffen van zelfstandigen en KMO's. Het actieplan 2012 in het kader van het collectief afvalbeheersplan Afvallandbouwfilies 2011-2013 is opgemaakt en in uitvoering. Wat de binnenscheepvaart betreft, is in Vlaanderen gezorgd voor een gelijk speelveld en transparantie via de uitwerking van een convenant met alle beheerders en een kostenmodel.

Onderzoek naar de mogelijke invulling van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid is lopende. De eerste resultaten worden verwacht tegen eind 2012. Eind 2013 is een voorstel voor aanpassing van het VLAREMA klaar.

Er wordt ook gewerkt aan een algemene evaluatie van het Uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'. Een aangepast uitvoeringsplan zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

OD 27: De niet te vermijden lekstromen maximaal sturen naar de meest performante verwerkingsmethode

Een evaluatiekader voor het aftoetsen van de gewenste verbrandingscapaciteit is in ontwikkeling. Daarbij wordt ook onderzocht welke instrumenten geschikt zijn om de evaluatiecriteria op een optimale manier te doen toepassen.

Een langetermijnvisie op het storten van afvalstoffen en een implementatieplan zijn overlegd met de sector. Er is nagegaan hoe stortplaatsen binnen het recyclagebeleid kunnen geïntegreerd worden. Met uitzondering van shredderafval worden de overige afvalfracties, waarvoor een verlaagd tarief geldt, geëvalueerd tegen eind 2013. In dit kader past ook het onderzoek naar de mogelijkheden tot het valoriseren van oude stortplaatsen. Een eerste grootschalige inventarisatie van het potentieel in Vlaanderen werd uitgevoerd. Deze inventaris wordt verder aangevuld en verfijnd. Op drie locaties worden proefprojecten gestart.

Biomassa is een belangrijke grondstof waarbij voor sommige deelstromen het aanbod ontoereikend is voor de vraag. Tegen eind 2013 wordt een beleidsvisie uitgewerkt voor de optimalisatie van deze kringloop, rekening houdend met de economische, ecologische en sociale aspecten. De biomassa-inventaris wordt uitgebreid tot alle toepassingsgebieden van biomassa-reststromen en omgevormd zodat de kringloop geoptimaliseerd kan worden. Het beheer van biomassa-(afval)stromen wordt hierbij benaderd vanuit materiaal- en energie-oogpunt.

OD 28: Maximaal stimuleren van eco-efficiënte productie

ViA-sleutelproject 40-4 Toepassing van de eco-efficiëntiescan

De piste van sectorspecifieke eco-efficiëntiescans werd verder verkend. In 2011 is voor twee sectoren de bestaande scan aangepast en aangevuld met relevante BBT's en best practices. De ontwikkeling van een sectorspecifieke scan voor de gieterijsector werd gestopt omdat de sector zelf een initiatief aan het ontwikkelen is.

Uit de interne en externe behoefteanalyse en uit de omgevingsanalyse blijkt dat de bestaande scans, incl. de eco-efficiëntiescan, te generiek zijn en moeilijk als dusdanig kunnen gebruikt worden vanuit een kringloopperspectief/ketenbeheerperspectief. Daarom is verfijning nodig, die bedrijven toelaat te screenen op in- en uitgaande materiaalstromen en gerichte aanbevelingen doet voor duurzaam beheer van materialen. De internationale voorbeelden tonen aan dat hier een opportuniteit ligt om de ontwikkeling van een groene kringloopeconomie te faciliteren en ook de belangrijkste externe stakeholders hebben aangegeven heil te zien in de ontwikkeling van een specifiekere scan. De scan moet individueel of in het kader van samenwerking op een bedrijventerreinen kunnen ingezet worden. In een eerste fase worden o.b.v. de voorbije ervaringen, noden van de sector en het potentieel aan materiaalefficiëntie, de mogelijkheden verder verkend en getest in de praktijk.

Deze scan is ook een vereiste voor de uitbouw van een reststromenplatform, dat moet toelaten industriële symbiose op vlak van materiaal- en energiegebruik te stimuleren. In 2012 werd onderzoek naar de kritische succesfactoren hiervoor afgerond. Dit resulteerde op initiatief van de sector in een project voor de ontwikkeling van een onafhankelijk reststromenplatform.

OD 29: Maximaal stimuleren van milieuverantwoorde consumptie**MINA-Plan 4-15****Stimuleren van milieuverantwoorde consumptie**

Voor Green Private Procurement werd nagegaan hoe bestaande instrumenten best kunnen worden ingezet/geheroriënteerd om bedrijven te stimuleren in het vergroenen van hun eigen aankoopbeleid.

Flankerend aan het federaal beleid stimuleert de Vlaamse overheid de distributiesector om tussen nu en 2015 minstens twee sensibiliseringsacties of proefprojecten op te zetten. Na de evaluatie van drie proefprojecten met de distributiesector is de opschaling van één project in finale voorbereiding. Voor de productgroep elektrische toestellen is in 2012 een samenwerking op touw gezet die meer producten en meer distributeurs omvat. De producenten zullen de consumenten hierbij wijzen op de aanwezigheid van ecolabel, energiegebruik, herstelbaarheid, hergebruik en inleveren bij Recupel.

In 2012 werd de website Fermweb (promotie en vorming rond duurzame voeding) inhoudelijk herdacht en bijkomend gericht op sociaal-culturele verenigingen en individuele consumenten. Er werd afgestemd met andere instanties in het kader van het strategisch plan Korte keten. Een vormingspakket voor verenigingen werd uitgewerkt. Op basis van de in 2011 en 2012 uitgevoerde enquêtes rond duurzame consumptie zal hierop verder gewerkt worden.

In 2012 werd binnen een DuLoMi-project verder ingezet op infosessies voor gemeentelijke aankopers en duurzaamheidsambtenaren om het lokale groene aankoopbeleid te ondersteunen. Dit project werd nauw afgestemd met de werking van het steunpunt Duurzame overheidsopdrachten van de VVSG. In 2013 zullen hierrond lerende netwerken worden opgericht.

OD 30: Via integraal ketenbeheer streven naar een maximale vermindering van de milieu-impact

Een prototype van materialenmethodiek, bestaande uit een expert-rekenmodel en databank van gebouwelementen, zal eind 2012 beschikbaar worden gesteld. In 2013-2014 wordt gestreefd naar integratie van deze methodiek in de gebruikerstool van de Vlaamse maatstaf duurzaam wonen en bouwen. In diezelfde periode zal hij worden uitgetest in een aantal bouwprojecten en worden uitgebreid met meer gebouwelementen. Hiertoe zal o.m. samenwerking worden gezocht met andere gewesten en de federale overheid om zo te komen tot een Belgische methodiek.

SP 31: Integraal ketenbeheer uitbouwen**ViA-sleutelproject 40-3 Ketenbeheer en eco-innovatie**

(komt deels overeen met MINA-Plan 4-14)

De focus wordt gelegd op volgende materiaalketens:

* Tapijtketen: Een actieplan is in uitvoering. De deelnemers leggen momenteel de focus op ecodesign binnen de keten. Dit moet op langere termijn resulteren in de ontwikkeling van recycleerbaar tapijt, waarna een logistiek systeem kan worden opgezet.

- *Harde kunststoffen:* Dit project onderzoekt de mogelijkheid om een selectieve inzameling van harde kunststoffen op containerparken te organiseren en de inzetbaarheid van recyclaten afkomstig van post-consumer harde kunststoffen.
- *Cellenbeton:* Met de actoren in de materiaalketen cellenbeton loopt er een samenwerking waarbij de uitvoeringsfase wordt begeleid. Er wordt momenteel gezocht naar partners voor een proefproject voor de inzameling van cellenbeton op containerparken.
- *Minerale wol:* Er loopt een eerste verkenning van de mogelijkheden in samenwerking met de sector. Er zal in 2013 een ketenproject gestart worden als er voldoende potentieel en bereidheid is.
- *Vlakglas:* De keten voor vlakglas uit de productie is grotendeels gesloten, postconsumerafval blijkt echter moeilijker aan te pakken. Een inschattingsoefening van de kosten-baten voor deze stroom is in voorbereiding, die in 2013 meer zicht op de mogelijkheden moet bieden.

- *Vlaskglas automotive: Een onderzoek werd gestart waarin nagegaan wordt hoe de ecologische en economische parameters zich verhouden bij meerdere scenario's.*
- *Binnen het ketenbeheerproject 'duurzame chemie' wordt een visie uitgewerkt voor het luik biogebaseerde economie.*

De uitbreiding van de ecodesign-werking - eco-innovatie op productniveau - zit op schema. Een netwerk rond ecodesign (Ecodesign.link) is operationeel. Ecodesign.link is actief op Twitter, LinkedIn en Facebook en is in korte tijd een trefpunt geworden.

Midden 2012 werd de SIS-toolkit gelanceerd, een tweede tool voor duurzaam ondernemen en innoveren, complementair aan de Ecolizer 2.0. Vijf pilootbedrijven doorlopen momenteel het begeleidingstraject. Voor 2013 wordt gestreefd naar opschaling via samenwerking met een aantal partners.

Onderzoek en overleg is lopende naar de relevante opleidingen om ecodesign in te voeren. Voor de sensibilisering van de ontwerpers blijven we ons richten op o.a. de uitreiking van de Ecodesign Awards voor studenten en professionals. In 2013 worden de bestaande instrumenten rond ecodesign geëvalueerd en waar nodig verbetervoorstellen geformuleerd.

Met de oprichting van de vzw Plan C werd het transitienetwerk Duurzaam Materialenbeheer verzelfstandigd. De financiële en organisatorische onderbouw van Plan C krijgt verder vorm. Een ondersteuning wordt voorzien onder vorm van een samenwerkingsverband. Plan C zal in 2013 volledig operationeel worden. Als gevolg van deze verzelfstandiging worden de missie en visie in het najaar van 2012 geactualiseerd. Inhoudelijk werden visie-ateliers georganiseerd. In 2013 worden door plan C minstens twee transitie-experimenten op gang getrokken.

SP 32: *Uitwerken van oplossingen op maat voor lokale besturen met complexe uitdagingen op het vlak van afval- en materiaalbeheer en bodemverontreiniging*

ViA-sleutelproject 40-2 Partnerschappen met lokale besturen in het kader van een duurzaam materialenbeleid

Na een uitgebreide analyse waarin de visie op dit instrument werd ontwikkeld en een portfolio van activiteiten samengesteld, startten eind vorig jaar de eerste onderhandelingen. Dit resulteerde in 2012 in het afsluiten en starten van piloot-partnerschappen met Mechelen, Kortrijk en Aalst. Daarna volgen Eeklo, Duffel en Bertem. In 2013 streven we ernaar een partnerschap af te sluiten met een grootstad en starten we de evaluatie van het instrument op met het oog op optimalisatie en eventuele uitbreiding naar andere lokale besturen.

5.5 Beleid bodem en natuurlijke rijkdommen

5.5.1 Bodemverontreiniging

OD 35: *Bijdragen aan het voorkomen van bodemverontreiniging*

De vlotte aanpak van "schadegevallen" voor accidentele verontreinigingen wordt verder gezet. In 2012 werd een systeem uitgewerkt voor het strikt handhaven van nieuwe bodemverontreiniging boven de bodemsaneringsnorm. De komende jaren wordt dit systeem geëvalueerd en geoptimaliseerd.

In de richtlijn Industriële emissies wordt bepaald dat exploitanten van een aantal risico-inrichtingen een nulonderzoek moeten uitvoeren. We streven ernaar deze verplichting te integreren in de procedures van het Bodemdecreet en in de uitvoering van bodemonderzoeken.

OD 36: *Maximaal faciliteren van overdrachten*

Bodemattesten worden zo snel mogelijk afgeleverd. De dossierbehandeling gebeurt bij overdracht van een risicoground zo efficiënt en klantvriendelijk mogelijk. Voor complexe overdrachtdossiers worden oplossingen op maat uitgewerkt. Er zijn voorbereidingen getroffen om van start te kunnen gaan met het aanbieden van oplossingen voor vier nieuwe complexe clusters in 2013.

Soms worden faillissementen geblokkeerd door zwaar verontreinigde gronden. Binnen de budgettaire mogelijkheden zal de OVAM terreinen aankopen, saneren in functie van herontwikkeling en terug op de markt brengen. In 2011 werden de eerste terreinen in kader van het protocol Curatoren aangekocht. In 2012 werden de voorbereidingen getroffen voor de aankoop van drie nieuwe terreinen.

OD 37: Maximaal faciliteren van bouwprojecten op risicogronden

In afwachting van de sanering van een historisch verontreinigde grond moeten bouwprojecten mogelijk blijven en moet de bodemsanering zo goed mogelijk geïntegreerd worden in bouwwerken. Voor elk gestart ambtshalve dossier worden de integratiemogelijkheden onderzocht en, waar realistisch, benut.

OD 38: Maximaal faciliteren herontwikkeling brownfields en andere verontreinigde terreinen

ViA-sleutelproject 42-1 Brownfieldprojecten en –convenanten

Eind 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van wijzigingsdecreet over de Brownfieldconvenanten en de visienota hierover. In deze visienota wordt het instrument Saninvest omschreven dat een antwoord moet bieden op de problematiek van de zogenaamde Blackfields, zeer zwaar verontreinigde terreinen waarvoor het brownfieldconvenantendecreet tekort schiet. De OVAM en PMV sloten een protocolakkoord af en werkten in 2012 aan de hand van elf pilotsites de werkwijze van Saninvest verder uit. De positionering van Saninvest is midden 2012 bevestigd door de Vlaamse Regering.

Momenteel zijn er 44 brownfieldconvenanten goedgekeurd door de Vlaamse Regering en 16 realisatieconvenanten voor vrijstelling van financiële zekerheid afgesloten. In kader van een derde oproep brownfieldconvenanten in 2012 werden 18 dossiers ingediend. Deze worden momenteel beoordeeld.

In 2012 werd ook een aantal cruciale ambtshalve saneringen verder uitgevoerd of gestart om de herontwikkeling van brownfields mogelijk te maken. Voorbeelden zijn de ambtshalve saneringen van Carcoke in Zeebrugge, Balmatt te Mol, de Hoedhaar-site te Lokeren, Vilvordit te Vilvoorde, Sibelgas te Vilvoorde en de Waalse Krook te Gent.

Een aantal brownfields is zo zwaar verontreinigd dat een ontwikkeling geblokkeerd wordt door de mogelijke saneringskost. Onderzoek wordt gevoerd naar de kosten en baten van een gerichte aankoop en sanering van dergelijke terreinen met het oog op verkoop en herontwikkeling.

De eigen projecten van de OVAM werden bovendien verder gericht op specifieke verontreinigingen of specifieke doelgroepen.

OD 39: Verfijning van het onderzoeks- en saneringsbeleid

ViA-sleutelproject 42-2 Bodemsaneringsfondsen – Vlaams stookolietankfonds (komt deels overeen met MINA-Plan 4-8)

Een ontwerp van wijziging van VLAREBO rond bodemsaneringsorganisaties werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De aanpassing betreft de periodiciteit van het bodempreventie- en bodembeheerplan, het invoeren van een einddatum voor het afsluiten van overeenkomsten voor overdracht van de saneringsplicht en het voorzien van de mogelijkheid tot terugbetaling door derden.

Midden 2011 werd binnen de Interministeriële Conferentie Leefmilieu een werkgroep opgericht in functie van de oprichting van een Belgisch (of interregionaal) stookolietankfonds. Na de installatie van de nieuwe federale regering werd de werkgroep terug actief. Daarnaast werd ook verder gewerkt aan de voorbereiding van een mogelijk Vlaams stookolietankfonds. Deze werkzaamheden zijn tijdelijk on hold gezet omwille van de lopende onderhandelingen voor een Belgisch stookolietankfonds.

Voor de inventarisering van verontreinigde terreinen werd in 2012 gefocust op de gronden die binnen de strategische projecten “drinkwaterwinning” en “gemeentelijke gasfabrieken” vallen. Een selectief aanmaningsbeleid biedt ondersteuning in het eerste geval.

De gemeenten worden verder ondersteund bij de opmaak van de gemeentelijke inventaris. Een webloket dat de overdracht van gegevens optimaliseert, is sinds 2012 operationeel. Daarnaast zijn systemen uitgewerkt voor de opvolging van “melding van verontreinigingen” en “termijnopvolging onderzoeks- en saneringsplicht”.

Om het verontreinigingspassief weg te werken, wordt de aanpak op maat via woonzoneprojecten en bedrijfsspecifieke overeenkomsten verdergezet. Er worden minstens drie nieuwe woonzoneprojecten gestart en drie bedrijfsspecifieke overeenkomsten voorgesteld.

De verwijdering van risico's die verband houden met de aanwezigheid van zinkassen in de Noorderkempen, wordt verdergezet. Na de succesvolle afgraving van zinkassen op particuliere terreinen in vijf gemeenten, wordt dit project verdergezet in drie nieuwe gemeenten. Daarnaast wordt een inventarisatie en afgraving van percelen bij scholen georganiseerd.

Bij de moeilijke VOCl-saneringen in stedelijk gebied werd voor een innovatieve aanpak op het vlak van onderzoek en in-situ-sanering gekozen. Deze initiatieven worden verdergezet en de resultaten als demonstratieproject ter beschikking gesteld. Ook op het vlak van duurzame energievoorziening van werven worden verder initiatieven genomen. Er wordt naar gestreefd om jaarlijks, overeenkomstig de EU-2020 strategie, minstens in vijf dossiers innovaties toe te passen.

Om onbillijkheden weg te werken, is een voorstel voor een regeling voor cofinanciering uitgewerkt. Een wijziging van VLAREBO is principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Om bodemsanering te vergroenen is een kader voor het beoordelen van de duurzaamheid van bodemsanering uitgewerkt. Binnen de ambtshalve bodemsaneringen zijn proefprojecten gestart om scenario's in de praktijk te testen.

Een planningssysteem voor ambtshalve bodemsanering is uitgebouwd. Dit zorgt er vanaf 2013 voor dat binnen het jaar na de beslissing tot vrijstelling van saneringsplicht de planning i.v.m. bodemsanering wordt meegedeeld en dat binnen de vijf jaar de ambtshalve bodemsanering wordt gestart, voor zover daartoe de nodige middelen beschikbaar zijn.

OD 40: Stimuleren van duurzaam beheer van bodem(-verontreiniging)

De uitvoering van werken op een grond met historische verontreiniging vooraleer een bodemsanering heeft plaatsgevonden, kan de risico's verhogen, tot schade en uitgestelde investeringen leiden, of een latere bodemsanering moeilijker en duurder maken. Beheerders van verontreinigde gronden houden hier vaak te weinig en te laat rekening mee. Om dit te voorkomen werden in 2011 oplossingen uitgewerkt die in 2012 afgetoetst werden met alle relevante actoren. In 2013 wordt het beleidsinstrumentarium uitgebouwd

SP 41: Bodemsanering in het teken van economisch herstel

De tijdelijke, substantiële verlaging van financiële zekerheden indien de bodemsaneringen snel gestart worden, werd verlengd zodat saneringen die startten voor eind 2011, nog in aanmerking kwamen voor een verlaging van de financiële zekerheid tot 75%. Begin 2012 werd dit project stopgezet.

SP 42: Bodemonderzoek en –sanering biedt sociaal-maatschappelijke meerwaarde

ViA-sleutelproject 42-3 Versnelde sanering van vervuilde terreinen (scholen, ziekenhuizen en rusthuizen) (komt deels overeen met MINA-Plan 4-28)

In samenwerking met AGIO (gesubsidieerd onderwijs) en GO (Gemeenschapsonderwijs) werd een 150-tal projecten in de reguliere financiering gescreend op potentiële bodemverontreiniging. Individuele knelpunt dossiers worden specifiek begeleid. Bij het gesubsidieerde onderwijs werd een enquête georganiseerd om tot een sluitende inventarisatie te komen. Op basis daarvan is een ontwerp van samenwerkingsprotocol in voorbereiding. GO toont momenteel geen belangstelling voor het uitwerken van een programmatorische aanpak.

Bijkomend onderzoek toont aan dat bodemverontreiniging zelden een hinderpaal is bij infrastructuurwerken bij zorginstellingen. Een programmatorische aanpak zal daarom niet verder worden uitgewerkt. VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) zal de OVAM daarom alleen inschakelen op het ogenblik dat subsidieaanvragen geïntroduceerd worden waaraan een bodemproblematiek verbonden is.

SP 43: Bodemonderzoek en -sanering biedt oplossing voor gemeentelijke gasfabrieken**ViA-sleutelproject 42-3 Versnelde sanering van vervuilde terreinen (gasfabrieken)
(komt deels overeen met MINA-Plan 4-28)**

Door intensief onderzoek (historisch onderzoek en beperkte monsterneming) werd eind 2011 een inventarisatierapport afgerond van gassites in Vlaanderen. De gelokaliseerde gassites zijn hierbij ook geïnventariseerd m.b.t. eigendomssituatie, potentiële verontreinigingsgraad en herontwikkelbaarheid. Op basis hiervan is een plan van aanpak opgesteld waarbij tegen 2016 alle gassites zijn onderzocht (eerste fase) en tegen 2036 alle gassites zijn gesaneerd (tweede fase). Het inventarisatierapport bevat een prioriteitenlijst voor de uitvoering van de eerste fase.

Op drie plaatsen zijn de ambtshalve saneringswerken intussen uitgevoerd. Twee nieuwe saneringen zijn in 2012 van start gegaan. Meer dan tien projecten bevinden zich in de voorbereidende fase van onderzoek en bodemsaneringsproject. De programmatische aanpak is gestart.

SP 44: Versnelde ambtshalve sanering bij “onschuldig eigenaars”**ViA-sleutelproject 42-3 Versnelde sanering van vervuilde terreinen (onschuldige eigenaars)**

Een aantal dringende dossiers werd gestart. In de planning van 2011 werd de achterstand verder afgebouwd. Nog slechts 5% van de dossiers werd doorgeschoven naar 2012. Op basis van het potentieel is een afbouwscenario in 2014 haalbaar. Alle in 2012 geplande dossiers kunnen aangevat worden in 2013.

SP 45: Bodemonderzoek en -sanering beschermt drinkwaterwinningen

In 2011 werd een eerste plan van aanpak uitgewerkt en werd in samenwerking met de gemeenten en waterwinningsmaatschappijen een inventarisatie van nog actieve risico-inrichtingen in beschermingszones uitgevoerd. Risico-inrichtingen die niet aan hun periodieke onderzoeksplicht hadden voldaan, werden stapsgewijze aangeschreven. In 2012 lag de focus van de inventarisatie op risicogronden van niet-actieve risico-inrichtingen en vond verdere handhaving plaats van de risico-inrichtingen die hun periodieke plicht nog niet na kwamen. In 2013 wordt de inventarisatie van risicogronden verder vervolledigd. Dit vereist een aanpak op maat van de gemeenten, met zowel acties naar het vervolledigen van de gemeentelijke inventaris, het interpreteren van oude informatie en de elektronische beschikbaarheid als uitwisseling van de data.

5.5.2 Bodemaantasting**MINA-Plan 4-29 Bodembedreigingen in de bebouwde omgeving geïntegreerd aanpakken**

De Europese Commissie publiceerde in 2012 ‘Guidelines on best practice to limit, mitigate or compensate soil sealing’ en initiatieven daarrond werden van nabij opgevolgd. In 2012 werd een onderzoeksproject naar de economische impact van grondverschuivingen in zuidelijk Oost- en West-Vlaanderen afgerond en werd meegewerkt aan een studiedag rond grondverschuivingen. Voor de code van goede praktijk voor een kwalitatief goed bodembeheer van parken, speeltuinen en privétuinen werd onderzocht welke externe initiatieven al genomen zijn en bij welke initiatieven het best kan bijgedragen worden. De code zal worden ingebracht in de bestaande initiatieven.

Om het milieubeleid m.b.t. bodemafdichting af te stemmen met het ruimtelijk ordeningsbeleid, zal intensief worden meegewerkt aan de opmaak van het witboek van het beleidsplan Ruimte, waarin het inperken van de verharding van de open ruimte één van de thema’s is. Ook wordt nagegaan of de genoemde Europese aanbevelingen nuttig kunnen worden toegepast in een Vlaamse context. Voor grondverschuivingen en het beheer van niet-afgedichte bodems wordt gefocust op gerichte informatievoorziening en sensibilisatie. Voor grondverschuivingen wordt in 2013 een brochure opgemaakt voor gemeenten, architecten, ingenieurs, notarissen en de geïnteresseerde burgers en verspreid in de getroffen regio’s.

In 2012 en 2013 worden besprekingen gevoerd over de aanpassing van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) na 2013. Ter uitvoering van het GLB wordt ook het derde Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling (2014-2020) (PDPO III) voorbereid. In beide processen wordt, in overleg met de Vlaamse minister, bevoegd voor landbouw, de problematiek van bodemaantasting (vnl. erosie, koolstofgehalte in de bodem en bodemverdichting) meegenomen. Hierbij wordt getracht het juiste evenwicht te vinden tussen de versterking van de verplichte bodembeschermende maatregelen o.a. in het kader van de randvoorwaarden van het landbouwbeleid en de meer effectieve stimulerende, vrijwillige bodembeschermende maatregelen, via beheersovereenkomsten in het kader van het PDPO III of via gemeentelijke subsidies om de bodemerosie in te perken.

De studie ter onderbouwing van een systematische monitoring van koolstofvoorraden in landbouwbodems werd eind 2011 afgerond. In 2012 en 2013 worden de gevolgen van de productie van biomassa op de voorraden aan organische koolstof in de bodem onderzocht. Tevens worden de Europese initiatieven rond de invloed van het bodemgebruik op de CO₂-opslag of -emissies opgevolgd.

Er loopt een onderzoek naar preventieve en remediërende maatregelen tegen bodemverdichting. In 2012 start een nieuwe studieopdracht ter kwantificering van de gevolgen van bodemverdichting op het watertransport door de bodem.

In 2012 worden twee verschillende versies (nl. volgens het Belgische en volgens het World Reference Base bodemclassificatiesysteem) van de bodemkaart via DOV ontsloten. In 2013 wordt een kaart met de gerealiseerde erosiebestrijdingsmaatregelen in DOV geïntegreerd en wordt meer primaire bodeminformatie via de bodemkaart beschikbaar gemaakt.

Het bodembeschermingsbeleid wordt in 2012 verder ondersteund o.a. in het kader van de Interreg-projecten (BodemBreed, PROSENSOLS) en door verdere wetenschappelijke onderbouwing, zowel op Vlaams niveau als via Europese samenwerking (SNOWMAN-onderzoeksnetwerk, GS-Soil Project).

OD 47: *We stimuleren gemeenten en landbouwers om over te gaan tot erosiebestrijdingswerken en passende beheersmaatregelen*

OD 48: *Tussen 2008 en 2014 verdubbelt de VRIND-beleidsindicator voor de bodemerosiebestrijding op gemeentelijk niveau van 7 tot 14%*

Midden 2012 beschikken 101 Vlaamse gemeenten over een goedgekeurd gemeentelijk erosiebestrijdingsplan en zijn 6 gemeenten ermee bezig. Van de gemeenten met een goedgekeurd plan laten er 58 zich begeleiden door een erosiecoördinator voor het uitvoeren van erosiebestrijdingswerken. In totaal zijn 104 gemeentelijke projecten voor erosiebestrijdingswerken in uitvoering of uitgevoerd. 37 gemeenten hebben de stap naar de uitvoering van erosiebestrijdingswerken gezet. Voor het eerste subsidieprogramma van 2012 werden in totaal 15 dossiers goedgekeurd waarvan 2 voor de opmaak van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan, 7 voor het aanstellen van een erosiecoördinator en 6 voor het uitvoeren van gemeentelijke erosiebestrijdingswerken. In 2012 zijn er 905 landbouwers die één of meerdere beheersovereenkomsten met de VLM hebben in het kader van erosiebestrijding. De totale oppervlakte van de grasbufferstroken en grasgangen, die via vijfjarige beheersovereenkomsten zijn gerealiseerd, bedroeg begin 2012 ca. 760 ha. Voor de maatregelen niet-kerende bodembewerking en directe inzaai werden beheersovereenkomsten afgesloten voor een totale oppervlakte van ca. 3.180 ha.

Om de dienstverlening aan de gemeenten te verbeteren wordt in 2012 en 2013 onderzoek uitgevoerd naar de benodigde buffercapaciteit van erosiebestrijdingswerken. In een ander project (2011-2013) wordt met behulp van vernieuwende technieken de efficiëntie van verschillende erosiebestrijdingstechnieken geëvalueerd. Vanaf 2013 zal de sedimentaanvoer naar waterlopen verder bestudeerd worden, samen met het effect van erosiebestrijdingsmaatregelen hierop.

Om de efficiëntie van de Vlaamse erosiereductie verder te verhogen, wordt in overleg met het beleidsdomein landbouw tegen eind 2012 een actieplan uitgewerkt met nieuwe verplichte maatregelen die gefaseerd zullen ingaan. Deze extra maatregelen zullen het bestaande pakket van sensibiliserende en stimulerende maatregelen en de verplichtingen uit de randvoorwaarden die vandaag aan landbouwers opgelegd worden op de sterkst erosiegevoelige percelen, versterken. Het nieuwe pakket zal een mix worden van verstrenging en uitbreiding van reeds toegepaste maatregelen, het uitbreiden van het areaal met verplichte erosiebestrijdingsmaatregelen of bepaalde verstrengingen voor bijzonder gevoelige gewassen.

5.5.3 Natuurlijke rijkdommen

OD 52: Het beleid inzake oppervlakedelfstoffen wordt geëvalueerd
(zie ook SD 49)

ViA-sleutelproject 40-5 Evaluatie van het delfstoffenbeleid
(komt overeen met MINA-Plan 4-30)

Het BOD "Klei van Ieper & Maldegemklei" werd midden 2012 door de Vlaamse Regering omgezet in een definitief vastgesteld gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP). De overige door de Vlaamse Regering definitief vastgestelde BOD's (Alluviale Klei & Polderklei en de Vlaamse Leemstreek) worden verder omgezet in GRUP's.

In 2012 wordt onderzoek verricht naar de materiaaltechnische kenmerken van de in 2011 geboorde stalen van ijzerzandsteen.

Het proces m.b.t. de evaluatie van de instrumenten van het delfstoffenbeleid en de link met het duurzaam materialenbeleid en het ruimtelijk beleid werd opgeschort in afwachting van het kaderdecreet complexe investeringsprojecten. Ondertussen werd midden 2012 een ontwerp van delfstoffennota "Zand in Vlaanderen" opgemaakt en is de opmaak van het tweede Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan in ontwikkeling. De gemengde werkgroep van kabinetten en administraties zal op basis van het ontwerp van delfstoffennota "Zand in Vlaanderen" de besprekingen aangaande aanbodgedreven en vraaggestuurde processen voor nieuwe ontginningsgebieden in het najaar 2012 opnieuw hervatten.

Na een eerste jaarverslag (gegevens 2010) vanuit Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlakedelfstoffenbeleid volgt in 2013 een tweede (gegevens 2011). Het gaat over behoeftegegevens, import- en exportstromen en inzetmogelijkheden van alternatieven voor oppervlakedelfstoffen. Vanaf 2014 zal via een webapplicatie een tweejaarlijkse bevraging gebeuren.

Het voorontwerp Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan zal begin 2013 in een eerste stap voor advies worden voorgelegd aan de bevoegde administraties.

Het innovatiepartnerschap over grondstoffen van de Europese Commissie zal verder worden opgevolgd.

De nodige juridische basis wordt gelegd voor de uitvoering van de projectgrindwinning in Limburg. Het Projectgrindwinningscomité kan dan officieel worden opgericht en projecten kunnen worden uitgevoerd.

OD 53: De valorisatie van de diepe ondergrond wordt geregeld
(zie ook SD 50)

Met betrekking tot de opsporing en de winning van koolwaterstoffen in Vlaanderen betoonden meerdere buitenlandse firma's interesse en werd bijkomende informatie gevraagd over de vigerende regelgeving. Een eerste concreet aanvraagdossier wordt in het najaar van 2012 verwacht.

Na een grondige studie van de richtsnoeren voor de uitvoering van de Europese richtlijn betreffende de geologische opslag van koolstofdioxide alsook van de nationale regelgeving van een aantal voortrekkerslanden (Nederland, Verenigd Koninkrijk,...), kunnen er ook in het Vlaamse Gewest nadere regels voor de geologische opslag van koolstofdioxide (CCS) opgesteld worden. Om de kennisopbouw verder te versterken wordt in 2012 een studie uitbesteed over de mogelijkheden of beperkingen van CCS in Vlaanderen.

Conform met de filosofie van het duurzaam materialenbeleid zal tegelijk worden onderzocht wat de perspectieven zijn om gecapteerd CO₂ te valoriseren in recyclageprocessen zodat CCS kan worden verruimd naar CCUS (Carbond Capture Utilisation & Storage).

MINA-Plan 4-31 Steun zoeken in de ondergrond

Een inventarisatie-onderzoek over het gebruik van geothermie en het regelgevend kader daarrond is afgerond en biedt een eerste basis voor beleid m.b.t. aanspraken op de ondergrond. Tevens werd onderzoek verricht naar de thermische geleidbaarheid van geologische formaties en het opstellen van een geschiktheidskaart voor de toepassing van koude-warmte opslag en de onttrekking van boorgatenergie. In 2012 wordt een cofinanciering gepland van een Interreg

project dat de haalbaarheid van intermediaire en diepe geothermie voor het verduurzamen van de warmtevraag bij bouw- en renovatieprojecten zal onderzoeken in de grensregio Vlaanderen-Nederland. Aansluitend op de inventarisatiestudie zullen de initiatieven m.b.t. ruimtelijke planning worden opgevolgd en op elkaar worden afgestemd.

De Databank Ondergrond Vlaanderen biedt nu ook downloaddiensten aan met initiële operationele capaciteit. Tegen eind 2012 zullen deze diensten ook qua performantie volledig INSPIRE-compliant te zijn. Het eDOV-loket voor boorbedrijven is in eerste versie nagenoeg klaar en zal operationeel zijn tegen het van kracht worden van het gewijzigde VLAREL. Daarna zal dit loket verder systematisch worden uitgebreid. De vereisten worden geanalyseerd tegen eind 2012 en voorbereidende taken worden uitgevoerd tegen eind 2013 met het oog op de formele aanduiding als "authentieke gegevensbron".

Door VLAKO is verder gewerkt aan het geologisch 3D-model. Alle eenentwintig Tertiaire formaties zijn gemodelleerd. De gemodelleerde lagen van het Quartair, Tertiair, Krijt en de diepe ondergrond worden aan elkaar gekoppeld om een globaal, sluitend 3D-model van de Vlaamse ondergrond te creëren. In 2013 zal het eerste globaal model van de Vlaamse ondergrond voor het publiek beschikbaar zijn. Door de verdere verfijning van het model en het toekennen van eigenschappen aan de geologische lagen in de periode 2013-2017 zullen verscheidene thematische modellen gecreëerd worden. Vanaf 2014 zal er afgestemd worden met het hydrogeologisch model.

5.6 Biodiversiteitsbeleid

OD 55: Vlaanderen zal, in uitvoering van de Europese regelgeving, de instandhoudingsdoelstellingen opmaken en tegen 2015 zal het grootste deel van de maatregelen die nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, effectief in uitvoering zijn

ViA-sleutelproject 41-1 Opmaak instandhoudingsdoelstellingen (komt overeen met MINA-Plan 4-32)

In 2012 hebben alle 34 S-IHD-rapporten het maatschappelijk overlegproces doorlopen. De laatste aanwijzingsbesluiten zullen in 2012 voor principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Bovenop deze 34 rapporten worden ook de SIGMA-IHD en de IHD voor SBZ Hoge Kempen aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

In 2012 werkten vijf gewestelijke werkgroepen intensief rond vragen die tijdens het overlegproces steeds terugkomen: Kalibratie, Impact, Passende beoordeling, Ruimtelijke planning en Implementatie.

Deze werkgroepen hebben in de loop van 2012 een antwoord op de voorgelegde vragen afgewerkt. De resultaten van deze werkgroepen worden samengebracht in de 'implementatienota' en de 'kalibratienota'. Eind 2012 wordt eveneens het financieringsmodel van de IHD afgewerkt, inclusief de opmaak van het Prioritised Action Framework. Deze vormen samen de aanzet van de implementatiestrategie. Belangrijk hierbij zijn de uitwerking van het concept van het Natuurrichtplan-light en het engagementenoverleg met de verschillende administraties en sectoren die met de (realisatie van de) IHD in aanraking komen.

Na advies door de adviesraden worden alle documenten aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor de tweede principiële goedkeuring. Een definitieve goedkeuring is gepland in het voorjaar 2013.

In 2013 ligt de focus op twee zaken. Het IHD-pakket komt op de regering voor een tweede principiële goedkeuring. Daarna kan het op basis van het advies van de Raad van State definitief worden goedgekeurd. Daarnaast wordt volop ingezet op de implementatiestrategie van de IHD, waarbij onderwerpen als het vastleggen van een methodologie voor verbodingsgebieden, het flankerend beleid, een programmatorische aanpak stikstof en de juridische implementatie van "de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten" grondig worden uitgewerkt. Hiertoe wordt in 2013 de IHD-stuurgroep gestart, zullen per SBZ startvisies opgemaakt worden en zijn er de eerste realisaties op basis van vrijwillig overleg en inzet van ondersteunende instrumenten.

Een andere belangrijke mijlpaal wordt de ingebruikname van de online-voortoets, die via het instrument van de passende beoordeling een belangrijk onderdeel zal zijn van de passieve implementatie van de IHD. Eveneens wordt in 2013 de agenda voor herziening van de SBZ-grenzen opgesteld.

OD 56: *Verder bouwend op het overlegmodel tussen alle betrokken partners, wil Vlaanderen met de uitvoering van het Sigmaplan, het Zwinproject, het Grensmaasproject alsook met het rivierherstel Leie, de natuurlijkheid, de beveiliging tegen overstromingen en de bevaarbaarheid van waterlopen laten samensporen*

In het kader van het Sigmaplan werden in 2012 alle gronden voor de natuurprojecten in de Durmevallei verworven of werd de gerechtelijke onteigening gestart. De inrichtingswerken werden gestart en begeleid met een intensieve communicatie. In de Kalkense Meersen werden belangrijke delen van de eerste twee inrichtingsblokken ontpacht en aansluitend verworven. De voorbereidingen voor de eerste inrichtingswerken (medio 2013) lopen. In beide projectgebieden wordt natuurbeheer door middel van omvormingscontracten voor landbouwers in de praktijk gebracht. De project-MER voor de Grote Nete en de Bovendijle lopen en worden in 2013 afgewerkt. Ook de projecten langs de Kleine Nete en de Zenne zijn gestart en moeten in 2013 resulteren in de opmaak van project-MERs.

In het Antwerpse Havengebied werd het GRUP, dat ruimte voorziet voor proactieve natuurontwikkeling, voorlopig vastgesteld. De definitieve vaststelling is voorzien voor 2013. De bijhorende afsprakenmatrix over verwerving, inrichting, beheer en monitoring van de natuurontwikkeling werd goedgekeurd.

In samenwerking met de provincie Zeeland werd in 2012 in het kader van een nieuw LIFE+-project ZTAR (=Zwin Tidal Area Restoration) het herstel van de vogeleilanden en de grote plagwerkzaamheden om het schor te verjongen gestart. Voor de uitbreiding van het Zwin met de Willem-Leopoldpolder werd een oplossing uitgewerkt voor de toenemende verzilting van de omliggende polders. Parallel met de goedkeuring van het GRUP worden de resterende gronden in het projectgebied verworven. In samenwerking met de provincie West-Vlaanderen worden de bouwwerken van het Zwin Natuurcentrum verder voorbereid. De realisatie wordt in 2014 gestart.

Voor het geïntegreerde plan Seine-Schelde-Rivierherstel Leie werden in 2012 landbouweffectenrapporten opgemaakt. Bovendien werden grondverwervingen via de grondenbank gestart. Eind 2013 wordt gestart met de opmaak van een inrichtingsplan voor de twee eerste van de tien deelgebieden.

Voor de haven van Gent werden in 2012 sectorale studies uitgevoerd ter onderbouwing van het GRUP. Het betreft onder andere een erfgoedstudie, een onderzoek naar de fosfaatverzadiging van de bodem in de zoekzones en een haalbaarheidsonderzoek naar alternatieve locaties voor natuurontwikkeling.

Voor de Grensmaas werd in 2012 gestart met de opmaak van een geïntegreerd Lange Termijnbeheerplan. In eerste instantie worden de Vlaamse en Nederlandse insteek vanuit natuuroogpunt tegen het licht gehouden. Tegelijkertijd gebeurt dit ook voor het aspect veiligheid. De doelstelling is een betere afstemming tussen de Natura 2000 doelen aan beide zijden van de rivier waarbij ook wordt afgestemd met de doelstellingen uit de kaderrichtlijn Water. Aangezien het IHD proces aan Vlaamse zijde nog lopend is en in Nederland de Ecologische Hoofdstructuur in het rivierengebied in herziening is, wordt de voorbereiding verder gezet in 2013. Een studie wordt gestart om het natuurbeheer en de nieuwe grindwinningen af te stemmen op de Natura 2000 doelen, rivierveiligheid en de dynamiek van de rivier.

In 2013 wordt de Natura 2000-monitoring van grondwatereffecten als gevolg van de grindwinning van het Consortium Grensmaas verder gezet. De ecologische monitoring van de drempels in de rivier is inmiddels afgerond. Hieruit blijkt geen negatieve impact op het behoud en de ontwikkeling van de vispopulaties in de Maas.

In 2012 werd in uitvoering van de Principiële Beslissing voor de Demervallei voor dit gebied ingestapt in de sigmastructuur. Deze overlegstructuur zal in 2013 de ontwikkeling van de Demervallei in het kader van waterbeheersing in harmonie met de Natura 2000 doelen begeleiden.

OD 57: *Vlaanderen maakt de realisatie van kwaliteitsvolle natuur mogelijk door een jaarlijkse uitbreiding van 3000 ha aan gebieden onder effectief natuurbeheer*

De oppervlakte onder effectief natuurbeheer is de laatste jaren sterk toegenomen. Dit is voornamelijk het gevolg van het toenemend aantal uitgebreide beheerplannen voor domeinbossen en voor private bossen.

Eind 2011 kwam de totale oppervlakte onder effectief natuurbeheer op 63.329 ha waarmee het doelcijfer voor 2015 al is overschreden. Op basis van deze trend is beslist om het doel te verhogen tot 70.000 ha.

In 2011 werd voor 2199 ha uitgebreide beheerplannen voor domeinen in beheer bij de Vlaamse overheid goedgekeurd. Ook voor 2012 en 2013 zal het beoogde doel, 1000 ha bijkomende uitgebreide beheerplannen, gehaald worden.

In het kader van vereenvoudiging en verhoging van de effectiviteit werd een nieuw concept voor beheerplannen ontwikkeld, dat al de voorgaande verschillende types zal vervangen. In 2013 worden de hiervoor nodige wijzigingen in wetgeving geïmplementeerd.

Anderzijds wordt een gericht aankoopbeleid gevoerd. Hiertoe wordt een afgewogen rollend meerjarenprogramma opgesteld. Afstemming met de erkende terreinbeherende verenigingen gebeurde in het kader van het Vlaamse perimeteroverleg. Voor de aankoop wordt prioriteit gegeven aan het realiseren van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, het verder optimaliseren van de toegankelijkheid en het opzetten of verder realiseren van geïntegreerde projecten in en rondom de steden.

Zowel in 2012 als in 2013 zal bijkomend 400 ha als natuureservaat worden erkend. De prioriteit ligt daarbij op Europees beschermde habitats. Deze terreinen zullen kwaliteitsvol beheerd kunnen worden dankzij de jaarlijkse beheersubsidies die hieraan gekoppeld zijn.

OD 58: *Vertrekkend van een optimalisatie, vervollediging en uitvoering van de regelgeving betreffende soorten, jacht, wildschade en riviervisserij, wil Vlaanderen de toestand van kritische soorten en soortengroepen verbeteren, teneinde de biodiversiteit in stad en platteland te bevorderen*

Een tweede besluit voor drie bijkomende rode lijsten is opgemaakt en wordt in het najaar van 2012 in procedure gebracht. In samenwerking met Wallonië, Nederland, Frankrijk en Duitsland werd een project met Europese cofinanciering opgezet rond de hamster. Een eerste evaluatie van het soortenbesluit met verbetervoorstellen is in behandeling.

Er werd tevens gestart met de opmaak van de eerste soortbeschermingsprogramma's, conform de bepalingen van het Soortenbesluit. Het betreft hier een programma voor de beekprik, de rivierdonderpad en de kleine modderkruiper.

De keuze van de soorten(groepen) voor de volgende soortenbeschermingsprogramma's wordt afgestemd met de IHD- prioriteiten en beslissingen van de IHD-overleggroep en worden in 2013 opgestart.

Voor overlastsoorten worden visies en maatregelen uitgewerkt met het oog op het milderen van hun impact op mens en natuur. Na de opmaak van een beheerregeling voor invasieve waterplanten, de aalscholver en voor de grote meeuwen wordt ook een aanpak voor het everzwijn, de bever, de stierkikker en de zomerganzen uitgewerkt. Met betrekking tot invasieve exoten werd ook gestart met de uitwerking van een *early warning* en *rapid response* systeem.

Begin 2012 werd een aanpassing aan het jachtvoorwaardenbesluit goedgekeurd. In samenspraak met de diverse actoren zal een voorstel tot vergaande integratie en aanpassing van de uitvoeringsbesluiten van de jachtwetgeving in 2012 en 2013 worden uitgewerkt.

In 2012 werden de nodige stappen ondernomen voor de bijsturing van het Wildschadebesluit en de opmaak van de code van goede praktijk voor het nemen van preventieve maatregelen. Concrete uitvoering en de communicatie rond preventie zullen doorgaan in 2013.

M.b.t. het luik riviervisserij tenslotte werd in 2012 een vereenvoudigingsinitiatief genomen en werd in overleg met de betrokken actoren een aangepast uitvoeringsbesluit uitgewerkt. Het ontwerpbesluit dat in juli principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering is nu in adviesronde. In 2013 zal hierover ruim gecommuniceerd worden.

OD 59: *Door een verdere uitwerking van de evaluatie van de instrumentenmix komen we tot een efficiëntere inzet van middelen in het natuur- en bosbeleid*

Een studie van de Minaraad brengt in beeld welke instrumenten momenteel beschikbaar zijn voor de realisatie van IHD. Dit biedt een basis voor het efficiënter maken van het instrumentarium ter realisatie van de doelstellingen rond natuur en bos en biedt de diverse actoren de mogelijkheid hiertoe een bijdrage te leveren.

Alle subsidiebesluiten werden gescreend met het oog op vereenvoudiging en harmonisering van de procedures en afstemming op de Europese regelgeving en de begrotingscyclus. Voor de subsidiesystemen, gekoppeld aan het Bosdecreet, inclusief ondersteuning voor bebossing, loopt een studie op basis waarvan samen met de betrokken doelgroepen haalbare verbetervoorstellen worden uitgewerkt in 2013. Vermits de subsidiesystemen ook vanuit de Europese plattelandsontwikkeling cofinanciering krijgen, zal bij aanvang van PDPO 3 in 2014 eveneens moeten geëvalueerd worden in welke mate nog verdere aanpassingen nodig zijn om deze Europese cofinanciering optimaal te benutten. Het beleidsveld Natuur zal in eerste instantie de beschikbare Europese middelen voor natuur zo veel mogelijk aanwenden voor de realisatie van het natuur- en bosbeleid, inzonderheid de S-IHD. Bovendien zullen met andere beleidsdomeinen win-win-situaties nagestreefd worden met acties gefinancierd uit andere beleidsdomeinen en/of andere Europese fondsen.

OD 60: Vlaanderen zet maximaal in op samenwerking en integratie tussen beleidsvelden en sectoren met het oog op het behoud, het herstel en de versterking van de biodiversiteit.

MINA-Plan 4-33

Stimuleren van geïntegreerd natuurbeheer door NGO's, private eigenaars en lokale overheden

Er is een inhoudelijke visie uitgewerkt om de verschillende bestaande statuten voor natuurreservaten, bosreservaten, domeinbossen en parken te integreren en te vereenvoudigen.

Daarnaast werd ook een nieuw concept voor geïntegreerde beheerplanning voor natuur-, bos- en parkgebieden uitgewerkt. In beide gevallen werden de actoren betrokken. Op basis van deze visies werden de nodige aanpassingen aan bestaande juridische en ondersteunende instrumenten opgesteld.

In 2013 worden die aanpassingen in detail uitgewerkt. Voor het geïntegreerd beheerplan zullen richtlijnen opgemaakt worden.

Rond het instrument passende beoordeling is een dubbel traject in ontwikkeling. Een interactief systeem rond de voortoets wordt verder uitgewerkt dat initiatiefnemers moet ondersteunen bij het inschatten van mogelijke effecten van hun activiteiten op Europees te beschermen natuur. De toepassing wordt verder verfijnd voor wat betreft het inschatten van de reikwijdte van de indirecte effecten. In het najaar 2013 moet de online applicatie voor het habitatspoor gerealiseerd zijn. Daarnaast zal ook een soortenpakket worden uitgebouwd dat impact van activiteiten op Europees te beschermen soorten zal omvatten. Daarnaast is een praktische wegwijzer "passende beoordeling" in ontwikkeling en deze wordt in de loop van 2013 afgewerkt. Beide instrumenten worden ontwikkeld in overleg met het middenveld.

Het systeem van de groenjobs wordt in het najaar van 2012 wetgevend afgestemd op het decreet lokale diensten economie. In het kader van het Witboek zullen in 2013 alternatieve pistes onderzocht worden om de ondersteuning voor sociale tewerkstelling te integreren in de subsidiëring voor beheerwerken in de groene sector. In afwachting daarvan wordt de bestaande regeling voor de groenjobs verlengd in 2013.

In 2012 werd het advies verwerkt van de betrokken adviesraden op het voorontwerp van decreet betreffende de bewaking, preventie en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren. Het wordt in aangepaste vorm in het najaar 2012 voor een tweede principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In 2013 zal hierover een globaal operationeel kader worden uitgewerkt. Ondertussen werd in 2012 stapsgewijs een bewakingssysteem uitgewerkt voor het verzamelen, analyseren en bekendmaken van gegevens betreffende het voorkomen van verschillende ziektes bij in het wild levende dieren (everzwijn, vos, vogels,...) Dit wordt in 2013 verdergezet.

M.b.t. het Nationaal Park Hoge Kempen is een ontwerp-toegankelijkheidsreglement opgemaakt, het recreatief aanbod verbeterd en verruimd, zijn de voorbereidingen voor de uitbouw van een veldstudiecentrum en hoofdtoegangspoort lopende en is het aanbod aan Ranger-activiteiten verruimd en een uitgebreide communicatie met het publiek gevoerd. Bovenstaande activiteiten worden in 2013 verdergezet.

SD 61: *Het natuur- en bosbeleid is gebaseerd op een degelijke wetenschappelijke onderbouwing. Alle biodiversiteitsdata zijn beschikbaar via één informatie- en datacentrum*

In 2012 werd de Europese databank van de habitatrichtlijngebieden geactualiseerd. Eind 2012 is de ontwerprapportage omtrent de staat van instandhouding van habitats en soorten in Vlaanderen opgemaakt en is de monitoringstrategie om de staat van instandhouding van de volgens de Europese habitatrichtlijn belangrijke habitats en soorten in Vlaanderen klaar om in de praktijk toe te passen. Hierdoor zijn tegen de volgende rapportering (2019) volledige en kwaliteitsvolle data beschikbaar. Bij deze monitoring wordt maximale kostenefficiëntie en monitoringeffectiviteit nagestreefd. Bestaande monitoringprogramma's worden meegenomen en waar nodig geoptimaliseerd in functie van de Natura 2000-rapporteringsnoden.

In 2012 werden de rode lijsten van inheemse amfibieën en reptielen, van dagvlinders en van zoetwatervissen geactualiseerd. In de loop van 2012 en 2013 worden de rode lijsten van zoogdieren, spinnen, lieveheersbeestjes en het vliegend hert afgewerkt.

In 2011 en 2012 werd een overzicht gemaakt van de lokale en regionale genetische diversiteit van drie prioritaire soorten van de habitatrichtlijn (groenknolorchis, drijvende waterweegbree en kamsalamander). In 2013 wordt dit onderzoek uitgebreid met een studie naar de lokale en regionale genetische diversiteit van vliegend hert. Verder worden de potentiële problemen van genetische verarming van sleutelsoorten en bedreigde soorten onderzocht.

Een online portaal met alle informatie over de Natura 2000-gebieden is ontworpen. Daarnaast werd in 2012 een geïntegreerd geo-loket opgezet met de meest recente versie van de biologische waarderingskaart (BWK), de Natura 2000-gebieden, de kwetsbaarheidskaarten ten behoeve van de milieueffectrapportage en voor de inplanting van windturbines. Een meta-informatiesysteem werd beschikbaar gesteld waardoor publicaties en datasets beschikbaar zijn via de INBO-website. Daarnaast werd in 2012 INBOVEG ontwikkeld, een generiek informatiesysteem voor vegetatieopnames, en worden op regelmatige basis biodiversiteitsdata geleverd aan GBIF (Global Biodiversity Information Facility). In 2013 worden al deze systemen verder geoperationaliseerd en geactualiseerd.

MINA-Plan 4-35

Deelnemen aan biodiversiteitsonderzoek op Europees niveau

Het INBO neemt deel aan verscheidene Europese projecten en internationale consortia, zoals ALTER-Net (A Long-Term Biodiversity, Ecosystem and Awareness Research Network), ICOS (Integrated Carbon Observation System), KNEU-Biodiversity Knowledge en SPIRAL-Interfacing Biodiversity and Policy. In 2013 wordt in Gent een grote ALTER-Net conferentie georganiseerd waarop het Vlaams biodiversiteitsonderzoek zich ruim Europees kan presenteren.

Voor het samenbrengen van de biodiversiteitsdata en het opzetten van geïntegreerde meetstations zijn LifeWatch en EBONE (European Biodiversity Observation Network) belangrijke Europese structuren waar het INBO aan meewerkt. Het FP7-project EBONE werd in maart 2012 in Brussel afgesloten met een succesvolle conferentie. In het kader van LifeWatch wordt in 2013 aan verschillende projecten gewerkt met als doel een efficiëntiewinst te bereiken in de biodiversiteitsmonitoring en webservices op te richten zodat de biodiversiteitsdata voor iedereen toegankelijk worden.

In 2012 werd onderzocht hoe bestaande monitoring infrastructuur geïntegreerd kan worden in het LTER-Europe netwerk (Long-Term Ecosystem Research). In het onderzoeksproject MS.MONINA wordt nagegaan hoe remote sensing kan bijdragen tot een meer efficiënte opvolging van de staat van instandhouding voor een ruime waaier aan Natura2000 habitattypen.

Ook in het kader van duurzaam beheer wordt meegewerkt aan verschillende onderzoeksprojecten op Europese schaal: voor Trees4Future (duurzaam beheer Europese bossen) wordt jaarlijks een rapport uitgebracht en voor de in 2012 aflopende projecten Living North Sea (migrerende vissoorten) en Noveltree (genetische verbetering bosproducten) worden eindrapporten geproduceerd. In het kader van de opvolging van invasieve soorten wordt Invexo eind 2012 afgesloten met een symposium en de uitgave van eindrapporten. Het Rinse-project (Reducing the Impacts of Non-native Species in Europe) is gestart in 2012 en voert ook onderzoek naar invasieve soorten.

OD62 *Rekening houdend met de ecologische draagkracht, worden vanuit het natuur-, bos- en groenbeleid bijkomende inspanningen geleverd om de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden, bossen en parken verder te verbeteren.*

VIA-sleutelproject 41-2 ADAGIO

De recreatieve inrichting van de domeinen werd verder gezet conform de opgemaakte meerjarenplanning 2011-2015. De nog lopende projecten planning 2011 werden afgerond in 2012 en de planning 2012 opgestart.

Om een vlotte afhandeling te bekomen werden en worden raamcontracten afgesloten voor diverse deelaspecten van de recreatieve inrichting. Op die manier wil het Agentschap voor Natuur en Bos zijn gastheerfunctie kwaliteitsvol invullen.

Het zoeken naar lokale participatie en samenwerking met derden is steeds een aandachtspunt. In 2013 wordt deze aanpak versterkt in functie van de realisatie van de meerjarenplanning.

Op het vlak van projectwerking werden de diverse deelprojecten verder gedefinieerd en verfijnd. Intern werd een oproep gelanceerd naar trekkers en medewerkers om de projecten effectief op te starten. In 2013 verschijnt de gids 'natuurparels in Vlaanderen' en wordt het project 'de grootte oorlog' geïnitieerd en verder voorbereid richting 2014.

Op 20 april 2012 werd artikel 12§4 van het Bosdecreet gewijzigd. De beheerder moet voortaan enkel nog een toegankelijkheidsregeling opmaken indien er extra recreatiemogelijkheden worden uitgewerkt, naast de toegankelijkheid voor voetgangers op de wegen. Een wijziging aan het toegankelijkheidsbesluit uit 2008 zal in 2013 worden voorgelegd om ook voor natuurreservaten deze vereenvoudiging te kunnen doorvoeren.

Halfweg 2012 werden 46 toegankelijkheidsregelingen goedgekeurd. Voor de komende jaren wordt een sterke stijging verwacht. De inspanningen van de beheerders om de bevolking maximaal te laten participeren aan de opmaak, zullen nu volop resultaten afwerpen.

Voor de ANB-domeinen blijft de opmaak van de toegankelijkheidsregelingen steeds gekoppeld aan de opmaak van het beheerplan en aan de geplande recreatieve inrichting binnen het project ADAGIO.

De Vlaamse overheid zal ter ondersteuning van de beheerders van erkende natuurreservaten haar verzekering burgerlijke aansprakelijkheid betreffende de toegankelijkheid van het Vlaamse bos uitbreiden met de natuurreservaten. Dit is gepland voor begin 2013.

Het creëren van speelmogelijkheden voor de jeugd was ook in 2012 een belangrijk aandachtspunt. Het project 'Groen Speelweefsel in Limburg' zal eind 2012 leiden tot een ondersteunend instrument op maat van de gemeenten om speelnatuur op een gerichte wijze ruimtelijk in te plannen. Een studiedag op Vlaams niveau zal op 14 maart 2013 de resultaten uitdragen naar alle Vlaamse gemeenten.

Voor 2013-2014 wordt de opmaak van een Strategisch Plan Recreatie voorzien. Op basis hiervan zal het Agentschap voor Natuur en Bos een toekomstgerichte visie bepalen. Dit alles in nauw overleg met het middenveld en andere betrokken openbare instanties.

OD 63: *Vlaanderen zet Regionale Landschappen in om, vanuit een geïntegreerde visie en rekening houdend met de lokale draagkracht, de beleefbaarheid van de open ruimte te versterken en in samenspraak met alle actoren het maatschappelijk draagvlak voor natuur- en landschapsbeleid duurzaam te versterken en te vergroten*

De Vlaamse Regering heeft vorig jaar beslist om de Regionale Landschappen en de Bosgroepen over te dragen aan de provincies. De streefdatum van deze overdracht is 1 januari 2014. In de voorbije maanden zijn gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de vijf provinciale administraties en de vereniging van de Vlaamse provincies. In het najaar 2012 en in 2013 zal dit overleg worden verdergezet en gefinaliseerd.

Ondertussen staan in 2012 en 2013 enkele erkenningen op stapel. Over de hererkenning van het regionaal landschap Vlaamse Ardennen werd midden 2012 een beslissing genomen. Daarnaast zijn er de aanvragen voor definitieve erkenning van de regionale landschappen Schelde-Durme en Voorkempen en de aanvraag voor de hernieuwing van de definitieve erkenning van het Meetjesland. Over deze erkenningsaanvragen

wordt in het najaar 2012 een beslissing verwacht. Midden 2013 worden nog twee aanvragen verwacht voor een definitieve erkenning: Rivierenland en Zuid-Hageland.

SD 64: *Vlaanderen streeft naar een verbeterde valorisatie van de natuurgebieden, bossen en parken met aandacht voor een return die de lokale economie in het buitengebied ten goede komt*

Eind 2011 werd een nieuw kennisproject KOBÉ opgestart. Dit samenwerkingsproject tussen het ANB en Inverde focust op kennisvragen omtrent het beheer en de vermarkting van hernieuwbare grondstoffen binnen de eigen natuurdomeinen. In 2012 zijn er in totaal een twintigtal projecten lopende. De eerste resultaten worden in het najaar 2012 verwacht. Via klankbordgroepen worden de geïnteresseerde actoren uit het buitengebied betrokken en de relevante resultaten worden met hen gedeeld.

De eigen boscomplexen worden verder onder het FSC-label gebracht. Halfweg 2012 waren op deze manier reeds 17.985 ha bos (openbare en privé-bossen) in Vlaanderen gecertificeerd. Voor 2013 wordt gemikt op 2.000 ha extra gecertificeerd bos in Vlaanderen.

OD 66: *We realiseren multifunctionele stads(rand)bossen en herbestemmen de zonevreemde bossen waar nuttig en mogelijk*

ViA-sleutelproject 41-3 Groen in de stad

2011-2012 had als jaarthema 'de juiste boom op de juiste plaats' en wist te inspireren via de projectoproep, de Dag van het Park, twee studiedagen en een uniek werkbezoek.

Het GidS-netwerk werd verder uitgebreid met andere Vlaamse beleidsdomeinen, hogescholen, universiteiten en mediacontacten. De voorbereidingen voor een eigen GidS-site (spil van het netwerk) zijn ondertussen ver gevorderd en GidS was aanwezig op netwerkevents als de Dag van de Openbare Ruimte en de VVSG-Trefdag.

Om te laten zien dat kleinschalig kwaliteitsvol groen in de stad kan, werd de vergroening van parkeerplaatsen in Gent, Antwerpen en Leuven (Parking Day op 22/9/2012) voorbereid.

De kennisproducten vademecum kruidachtigen en de bomenwijzer werden gelanceerd.

Als netwerkconcept brengen groen- en stadssafari's lokale besturen en andere GidS-spelers, die anders veelal geïsoleerd hun ding doen, met elkaar in contact. ANB en INVERDE faciliteren zo de ontsluiting van goede voorbeelden opdat ze kunnen inspireren.

Het werkthema van 2012-2013 is 'baten van groen / groen loont' dat tevens de focus van de projectoproep wordt. De gelijknamige studie zal aanleiding geven tot een studiedag, een excursie naar Maastricht (groen en luchtkwaliteit), GidS-deelname aan studiedag en een debat rond publieke ruimte / groen en gezondheid. Ook worden de kansen van groene begraafplaatsen toegelicht.

In 2013 – 2014 zal groene infrastructuur in steden in de ruime betekenis van het woord aandacht krijgen met een vademecum recreatieve infrastructuur, een studie ecowijken en een ideeënboek rond begraafplaatsen.

Het netwerk wordt uitgebreid met het faciliteren van een overlegplatform 'groen/natuur' voor de Vlaamse centrumsteden.

Voor het stadsbos Oud Vliegveld te Gent-Lochristi werd in 2011 en 2012 samen met de verschillende partners (W&Z, Stad Gent, Gemeente Lochristi) en diverse belangengroepen een globale inrichtingsvisie opgesteld, waarbij de inwoners van Gent en Lochristi via een interactieve website werden bevroegd. De eindvisie werd bekend gemaakt aan de inwoners en met veel enthousiasme onthaald. In 2013 zal een ontwerper aangeduid worden die de visie vertaalt in een concreet inrichtingsplan.

Hiernaast worden ook opportuniteiten voor projecten rond multifunctionele stadsrandbossen in andere stedelijke of kleinstedelijke gebieden nagegaan. In 2013 zal extra ingezet worden op kennisdeling tussen de verschillende lopende projecten om zo extra impulsen te geven aan de realisatie van deze projecten.

De inspanningen om de financiële middelen van het bossencompensatiefonds efficiënt te besteden aan lokaal gedragen bebossingsprojecten zullen ook in 2013 worden verdergezet. In 2011 en 2012 werden via een projectoproep voor integrale bebossingsprojecten door lokale overheden respectievelijk 30,5 ha over 10 projecten en 68 ha over 11 projecten financieel ondersteund. Na evaluatie van de beschikbare financiële middelen zal in 2013 een nieuwe projectoproep worden gelanceerd. In het kader van de globale evaluatie van de instrumenten in het natuurbeleid wordt nagegaan of, en eventueel hoe, een verruiming van dit instrument naar terreinbeherende verenigingen en privé-eigenaars kan toegestaan worden.

In het kader van het versnellen van investeringsprojecten en de algemene vereenvoudiging van procedures werd het principe van de feitelijk bindende adviezen voor de bebossing van landbouwgronden weggewerkt.

Het plan van aanpak zonevreemde bossen zit in de finale fase en zal op korte termijn operationeel zijn. Een klankbordgroep werd samengesteld uit middenveldorganisaties. Er werd gezocht naar verklaringen voor het verdwijnen van bossen de afgelopen tien jaar. Op vraag van de klankbordgroep werden alle bossen ongeacht de ruimtelijke bestemming opgenomen in deze analyse om de scope niet te beperken tot 'zonevreemde bossen' *sensu stricto*. Het begrip "zonevreemd" insinueert immers dat bossen alleen in groene bestemmingen mogen voorkomen. Verder werd, eveneens op vraag van de klankbordgroep, ook rekening gehouden met het sociaal-recreatief belang van bosgebieden. Om een indeling te kunnen maken in meer en minder ecologisch waardevolle bossen werd een multicriteria-analyse toegepast. Voor de interpretatie en onderbouwing van de multicriteria-analyse, de keuze van de criteriasets en de quotering van deze criteria, werd voor een aantal gebieden de toetsing gemaakt met de reële terreinsituatie. Ondertussen is ook gestart met de voorbereiding van de 5 cases, die op drie workshops in het najaar zullen besproken worden en waaruit conclusies zullen getrokken worden over de problematiek en het instrumentarium. De werkzaamheden zullen in 2013 worden gefinaliseerd.

SD 67: *Vlaanderen schenkt de nodige aandacht aan het realiseren van de randvoorwaarden om een efficiënt en effectief natuur- en bos- en groenbeleid mogelijk te maken*

De concepten uit het project Wetsintegratie werden in 2012 vertaald naar voorstellen tot wijzigingen in regelgeving. Deze wijzigingen hebben onder meer betrekking op de juridische uitwerking van het concept multifunctioneel natuurbeheer. In 2013 worden twee nieuwe modules gestart binnen het project Wetsintegratie om de vereenvoudiging van de regelgeving verder te zetten.

In opvolging van het Internationaal Jaar van de biodiversiteit (2010) en het Internationaal Jaar van de Bossen (2011) is verder beeld- en doelgroepdoorbrekend gewerkt aan communicatie over natuur in Vlaanderen. De focus ligt hierbij op draagvlakversterking. Speciale aandacht gaat hierbij naar het verder gebruiksvriendelijk maken van de website (www.natuurenbos.be) en nieuwe sociale media.

In 2012 werd het handavingsrapport 2011 opgesteld. Eind 2012 wordt het handavingsplan 2013 opgesteld. Deze jaarlijkse plannen en rapporten maken deel uit van het milieuhandavingsprogramma en -rapport van de Vlaamse hoge raad voor de milieuhandaving.

OD 68: *Vlaanderen zorgt voor de effectieve uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen met als doelstelling inzake natuur, bos en groen de afbakening van extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied om zo te komen tot een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk van 125.000 ha, evenals de 150.000 ha verwevingsgebied*

De opmaak van GRUPs in het buitengebied loopt verder via een administratie-overschrijdende samenwerking. In 2012 waren een vijftiental RUPs lopende. Overeenkomstig de globale doelstellingen zal er steeds gestreefd worden naar een verhouding 1 (nieuwe natuur) op 6 (landbouw) en met respect op globaal niveau van de verhouding tussen natuur/landbouw (1/6) en natuurverweving. Voor het opmaken van de GRUPs wordt er prioriteit vanuit het natuurbeleid gelegd op het herbestemmen van de waardevolle ruimtelijk bedreigde zonevreemde bossen, het halen van de instandhoudingsdoelstellingen en de doelen geformuleerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Voor de historisch permanente graslanden werd een plan van aanpak voorgesteld om bijzonder waardevol historisch permanent grasland via de vergunningsplicht en via een verbod tot wijziging van deze vegetaties bijkomend te beschermen. Een finale beslissing kan genomen worden bij de definitieve vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen binnen de Europese richtlijngebieden van de Polderstreek.

Met de goedkeuring van de flankerende maatregelen voor het Vlaams Strategisch gebied rond Brussel is in 2012 het nodige kader geschapen om het groene karakter rond Brussel te vrijwaren en te versterken. De verdere uitvoering van de maatregelen zal in 2013 gebeuren.

5.7 Beleid lokale leefkwaliteit

5.7.1 Hinder

OD 71: *Prioritaire knelpunten inzake weg- en spoorverkeerslawaaï worden aangepakt*

De definitieve actieplannen weg- en spoorverkeerslawaaï zullen in het najaar van 2012 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Op basis van de geluidskaarten heeft het agentschap Wegen en Verkeer i.s.m. het departement LNE een objectieve prioriteitenlijst opgesteld. Voor elke woonzone in de buurt van een hoofd- of primaire weg werd een prioriteitscore berekend, rekening houdend met het heersende geluidsniveau en het aantal blootgestelde woningen in de zone. Er wordt naar gestreefd om alle zones met een zeer hoge prioriteitscore binnen de vijf jaar aan te pakken. Wanneer de huidige prioriteitenlijst is afgewerkt, zal een nieuwe lijst worden opgesteld. Door het werken met een objectieve prioriteitenlijst zal het beschikbare budget efficiënter kunnen worden gebruikt.

Voor de stad Brugge werd een geluidskaart opgesteld en goedgekeurd. Het actieplan volgt in 2013.

OD 72: *Een stabiel juridisch kader wordt uitgewerkt voor de exploitatie van de luchthaven van Zaventem, zonder onaanvaardbare geluidshinder en gezondheidsimpact voor de omwonenden*

ViA-sleutelproject 46-3 Geluidshinder luchthaven Zaventem aanpakken

Eind 2011 werd een conceptnota voorbereid, die in het najaar 2012 zal besproken worden binnen de Vlaamse Regering. Na goedkeuring van de definitieve conceptnota door de Vlaamse Regering, en met de nodige garanties over de financiering en uitvoeringsmodaliteiten, wordt het actieplan omgevingslawaaï fase 1 voor Brussels Airport gefinaliseerd. Het actieplan moet nadien, na een openbaar onderzoek, worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De basisgegevens voor de strategische geluidsbelastingsskaarten fase 2 zijn intussen beschikbaar. De kaarten zullen in de tweede helft van 2012 na goedkeuring door de Vlaamse Regering gerapporteerd worden aan de Europese Commissie. De resultaten van nieuwe scenarioberekeningen 2020 als input voor het concretiseren van maatregelen in het actieplan zijn eveneens beschikbaar.

OD 73: *Nieuw geurbeleid wordt in uitvoering gebracht*

Om de beoordeling van het aspect geurhinder in vergunningsdossiers te stroomlijnen, wordt gewerkt aan codes van goede geurpraktijk. In 2012 lag de nadruk op technisch overleg met Aquafin in voorbereiding van de opmaak van een draft code voor de pilootsector 'rioolwaterzuiveringsinstallaties'. De uiteindelijke code voor deze sector moet er komen in 2013. Andere sectoren kunnen daarna volgen.

In 2012 werd de internettoepassing IMPACT ontwikkeld. Deze tool berekent op basis van een state-of-the-art luchtverspreidingsmodel de geurimpact van industriële en agrarische bronnen en visualiseert de resultaten in een gebruiksvriendelijke GIS omgeving. Na testen begin 2013 kan deze toepassing in productie worden gebracht.

De aangekondigde omzendbrief waarin milderende maatregelen zijn opgenomen voor geuremissies, afkomstig van bestaande varkens- en pluimveestallen, werd opgemaakt en trad in werking op 1 september 2012.

OD 74: *We bouwen de stiltegebieden verder uit*

In het voorjaar van 2012 werd voor het gebied De Liereman in Oud-Turnhout een kwaliteitslabel uitgereikt. Het gebied Zwarteput in Zutendaal, Lanaken en Bilzen zullen in het najaar van 2012 een kwaliteitslabel Stiltegebied ontvangen. Er werd van start gegaan met de akoestische inventarisatie van een potentieel

stiltegebied in Voeren. Verder wordt bekeken hoe stille zones kunnen worden ingepast in dichter bewoonde gebieden.

OD 75: We werken een beleid uit ter voorkoming van gehoorschade en –overlast door muziek

Begin 2012 werd de nieuwe wetgeving voor geluidsnormen voor muziekactiviteiten goedgekeurd. In het voorjaar van 2012 werden informatiesessies georganiseerd om zowel handhavers als exploitanten te informeren over de nieuwe normen. Later op het jaar werd, in overleg met onder meer de jeugdsector, een technische handleiding en een toegankelijke brochure ter beschikking gesteld. De nieuwe normen voor muziekactiviteiten zullen vanaf 1 januari 2013 van kracht zijn.

Aansluitend op dit initiatief wordt een regeling voorbereid ter beheersing van de geluidsniveaus in bioscoopzalen. In 2012 wordt hiervoor kennis verzameld op basis van uitgebreid akoestisch onderzoek in diverse zalen en bij verschillende filmtypes. Dit moet het mogelijk maken om in de loop van 2013 een goede regeling in overleg met de bioscoopsector uit te werken.

OD 76: Het lichthinderbeleid wordt verder vormgegeven

In 2012 en 2013 wordt in overleg met de betrokken sectoren een beleidsvisie lichthinder uitgewerkt.

5.7.2 Milieu en Gezondheid

OD 81: We voeren een geïntegreerd horizontaal beleid voor de binnenhuisproblematiek

MINA-Plan 4-37

Kwaliteit van de binnenlucht verbeteren

De nulmeting naar de binnenmilieukwaliteit in energiezuinige gebouwen is uitgevoerd. De tweede communicatiegolf van de campagne 'Bouw Gezond' richting architecten is gestart: het eerste deel van de fiches is opgesteld en gedrukt. Voor de campagne rond stoken binnen- en buitenshuis werd een communicatiestrategie opgesteld. De campagne rond stoken buitenshuis werd uitgevoerd in de eerste helft van 2012. Naast een impactmeting van deze campagne werden ook de steden en gemeenten bevraagd die campagnemateriaal hadden besteld.

Het eindrapport van het onderzoek naar de binnenmilieukwaliteit in energiezuinige gebouwen zal beschikbaar zijn in het najaar 2012. Dan wordt ook tweede deel van de fiches voor de map Bouw Gezond afgewerkt en gedrukt. Begin 2013 volgen infosessies voor architecten. In het najaar 2012 start de campagne rond stoken binnenshuis. Na de uitvoering van de campagne zal een impactmeting worden uitgevoerd.

OD 82: We voeren een geïntegreerd horizontaal beleid voor de prioritaire milieugezondheidskundige onderwerpen van de Vlaamse Regering

MINA-Plan 4-38

Risico's van elektromagnetische velden

De studie i.v.m. het consultatietraject met inhoudelijke experts en maatschappelijke actoren over gezondheidseffecten en beleidsmaatregelen voor extreem laag frequente EMV werd eind 2011 afgerond. O.m. op basis hiervan werden midden juni door de Vlaamse Regering volgende maatregelen opgenomen in de mededeling i.v.m. nieuwe luchtlijnen op hoge spanning (projecten Brabo en Stevin): (1) het overspannen van bestaande gevoelige bestemmingen (scholen en kinderopvanginitiatieven) bij nieuwe hoogspanningslijnen tot een minimum beperken en zo weinig mogelijk woningen / onbebouwde percelen overspannen; (2) geen nieuwe gevoelige bestemmingen plaatsen in de magneetveldzone van bestaande hoogspanningslijnen en (3) compensatie van de waardevermindering van woningen / opkoopregeling in de zone met gebruiksbeperkingen van de nieuwe bovengrondse lijnen.

Ook op basis van de studie zal bijkomend gekeken worden naar de uitwerking en zal een doorrekening van mogelijke beleidsscenario's over bronnen van extreem laag frequente straling worden uitgevoerd in 2012-2013.

Rekening houdende met de adviezen van de Minaraad, de SERV en de SAR WGG m.b.t. de wetgeving rond zendantennes wordt in 2012-2013 een meetcampagne uitgevoerd om de

stralingsblootstelling aan nieuwe technologieën voor draadloze communicatie te bepalen. In het kader van deze studie zullen tevens metingen in scholen worden uitgevoerd. Deze metingen kaderen in een campagne om scholen in te lichten over draadloze technologieën zoals draadloos internet, tablets, smartboards, ... Daarnaast wordt een verkennende studie gepland naar de mogelijkheden tot technische aanpassingen/optimalisatie van draadloze netwerken (gsm, umts, 4G) om de humane blootstelling aan elektromagnetische straling te beperken.

OD 83: We zetten concrete beleidsacties op voor de gekende en nieuwe gebiedsgerichte knelpunten rond milieu en gezondheid in Vlaanderen

Begin 2012 werden de resultaten van de humane biomonitoringcampagne in Genk-Zuid en de regio Menen gecommuniceerd. De resultaten van de campagnes bij jongeren in deze hot spots werden door het Steunpunt Milieu en Gezondheid geselecteerd voor opname in het faseplan. Het doorlopen van dit faseplan startte begin 2012. De lokale context van de hot spots vraagt om maatwerk in de procedure. De bestaande bekommernissen en ongerustheden van lokale actoren, bevolking en bevoegde overheden in beide hot spots zorgden al voor heel wat lokaal gestarte of aangestuurde beleidsdoorwerking. In de loop van 2012 zal op basis van zowel overkoepelend wetenschappelijk als lokaal advies een ontwerpactieplan met beleidsmaatregelen worden opgesteld. In de loop van 2013 zullen de gedefinieerde acties worden gestart.

Het Steunpunt Milieu en Gezondheid initieert op korte termijn een nieuwe campagne in de Gentse Kanaalzone.

5.7.3 Groen stedengewest

OD 84: We realiseren de ViA-doorbraak 'Groen Stedengewest'

Twee globale rapporteringen werden voorbereid voor de 68 projecten die deel uitmaken van de doorbraak 'Groen Stedengewest'. Bij de laatste rapportering zaten 37 van de 42 LNE-projecten volgens de trekkers op schema. De transversale initiatieven Duurzaam materialenbeleid, Duurzaam bouwen en wonen, Hernieuwbare energie en smart grids en Ruimte gingen van start.

5.8 Mestbeleid

OD 86: Een nieuwe actieprogramma wordt uitgewerkt voor het verkrijgen van een derogatie voor de periode 2011 – 2014

**ViA-sleutelproject 44-6 Actieprogramma EU-Nitraatrichtlijn
(komt overeen met MINA-Plan 4-36)**

In 2011 keurde de Europese Commissie het nieuwe Vlaamse actieprogramma in uitvoering van de Nitraatrichtlijn (MAP4) goed. Dat actieprogramma omvat ambitieuze doelstellingen in verband met de te halen verlaagde nitraatconcentraties in oppervlakte- en grondwater voor 2014 en 2018 en maatregelen die ervoor moeten zorgen dat Vlaanderen die doelstellingen haalt. Een aantal flankerende maatregelen werd getroffen voor de landbouwsector (zie hieronder). In 2012 werd bijkomend wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de tuinbouw gestart dat zal resulteren in een Europese tuinbouwconferentie in 2013 (wetgeving en innovatieve technieken). Eind 2012 zal het mestdecreet en een aantal uitvoeringsbesluiten, op basis van de adviezen van respectievelijk de opvolgingscommissie Mestactieplan (OMAP) of de Technische Werkgroep Nutriënten (TWN), verder uitgewerkt worden, wat moet resulteren in een doelgerichter, werkbaarder en nog meer gedragen mestbeleid vanaf 2013/2014. In 2013 zal een tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de resultaten van de waterkwaliteit en de nitraatresidu's. Dat zal de basis vormen voor een eventuele aanpassing van MAP4 en de opmaak van het vijfde Mestactieplan, dat zal lopen van 2015 tot 2018.

In overleg met de minister van Landbouw heb ik in 2011, na de opmaak van MAP4, een set aan flankerende maatregelen ingevoerd.

Zo werd een evaluatie van de instrumenten van het mestbeleid met het oog op verbetertrajecten uitgevoerd. Deze evaluatie geeft aanleiding tot het verfijnen en vereenvoudigen van de huidige mestwetgeving.

Het onderzoeksplatform 'Duurzame bemesting', waarin alle wetenschappelijke instellingen met expertise op het vlak van bemesting zijn verenigd, kwam op kruissnelheid. De prioritaire onderzoeksnoten worden vastgelegd en in een verdere fase uitgevoerd.

Het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB) is in 2012 eveneens op volle snelheid gekomen. Naast het begeleiden van individuele land- en tuinbouwers, en het opstarten van een netwerk van 500 referentiepercelen (om de relatie tussen nitraatresidu en bemesting op te volgen), is de uitbouw van 130 waterkwaliteitsgroepen in 2012 gerealiseerd. De waterkwaliteitsgroepen werken vandaag gebiedsdekkend in Vlaanderen: ze sporen de waterkwaliteitsknelpunten (MAP-meetpunten met overschrijding) op en begeleiden ter plaatse de betrokken land- en tuinbouwers om tot resultaatgerichte oplossingen te komen.

De 'Opvolgingscommissie Mestactieplan' (OMAP), bestaande uit de relevante stakeholders (landbouwsector, milieubeweging en wetenschappers) en de overheid, werd ingesteld en adviseert mij strategisch bij de verdere uitwerking van het mestbeleid.

Ik subsidieer bijkomend twee projecten waarbij de individuele perceels- en bedrijfsopvolging gekoppeld wordt aan de aanleg van nieuwe technieken voor drainage en irrigatie en aan collectieve saneringsmaatregelen en erosiewerende ingrepen met als doel de opgedane kennis in Vlaanderen verder te implementeren.

OD 87: *De efficiëntie van de regelgeving verhogen door te focussen op specifieke gebieden*

Het nieuwe Vlaamse actieprogramma voorziet in een vernieuwde aanpak van de nitraatresidustaalnames. Door die aanpak kan flexibeler en gericht worden ingespeeld op probleemgebieden. Eind 2011 keurde de Vlaamse Regering nieuwe nitraatresidudrempelwaarden goed, met lagere drempelwaarden in gebieden waar de waterkwaliteit nog aanzienlijk moet verbeteren. Jaarlijks worden die focusgebieden aangepast op basis van de resultaten van de waterkwaliteit. Het opleggen van de voorziene maatregelenpakketten, die opgelegd worden bij een te hoog nitraatresidu, kent een aantal praktische knelpunten. De OMAP werd gevraagd een voorstel te formuleren. Aanpassingen worden op korte termijn voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In 2012 werd de oppervlakte fosfaatverzadigde gebieden, waarop verscherpte maximale bemestingsnormen voor fosfaat van toepassing zijn, uitgebreid met 2.100 ha.

OD 88: *Door een individuele benadering wordt de adviserende en sensibiliserende rol van de Mestbank versterkt*

De Mestbank werd in 2012 hervormd om beleid, handhaving en begeleiding duidelijker te scheiden. Een aparte begeleidingsdienst (BAS) werd afgesplitst van de Mestbank. Die dienst geeft jaarlijks ten minste 375 land- en tuinbouwbedrijven advies inzake duurzaam nutriëntenbeheer. Grondloze tuinbouwbedrijven krijgen een bedrijfsbegeleidend advies na een bedrijfsbezoek. Gerichte rekenprogramma's staan ter beschikking van de landbouwers. Binnen internationale projecten zoals DEMETER (duurzaam en geïntegreerd bodembeheer om milieueffecten te reduceren) wordt de bedrijfsbegeleiding uitgebreid tot duurzaam bodembeheer.

OD 89: *Mestverwerking als belangrijke steunpilaar voor het mestbeleid wordt verder uitgebouwd en draagt bij tot een beter nutriëntenevenwicht, een duurzame bodemkwaliteit en groene energie*

De mestverwerking en -export in Vlaanderen blijven nog steeds groeien, zowel met het oog op nutriëntenverwijdering als met het oog op groene energieproductie (vergistingsinstallaties). Die groei draagt bij aan het evenwicht in de Vlaamse mestbalans, waardoor de landbouwers alle resterende dierlijke mest binnen de wettelijke bemestingsnormen kunnen afzetten. In kader van een betere efficiëntie werden in 2012 nieuwe protocollen uitgewerkt voor het nauwkeuriger opvolgen van zowel de massastromen als de nutriëntenstromen van en naar de mestverwerking.

5.9 Beleid Open Ruimte

OD 91: *Bij gebiedsontwikkeling wordt gestreefd naar meer synergie tussen de betrokken beleidsvelden milieubeleid, plattelandsbeleid, natuurbeleid, integraal waterbeleid, mobiliteit en ruimtelijk ordeningsbeleid en de omgevingskwaliteit*

De instrumenten ruilverkaveling, landinrichting, natuurinrichting, grondenbanken, beheerovereenkomsten,... worden gericht ingezet voor het ondersteunen van mobiliteit, natuurbeleid, integraal waterbeleid en ruimtelijk beleid. Zo sloot de Vlaamse Landmaatschappij in 2012 met het Agentschap Wegen en Verkeer een samenwerkingsovereenkomst af in functie van het structureel flankeren van grote investeringsprojecten. Eind 2012 zal een samenwerkingsovereenkomst met het Agentschap Natuur en Bos vastleggen op welke manier instrumenten en competenties van de Vlaamse Landmaatschappij worden ingezet voor de gerichte realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Verder ondersteunt de Vlaamse Landmaatschappij de dienst vastgoedakten en de Vlaamse Milieumaatschappij bij het urgent verwerven van gebieden met acute knelpunten inzake wateroverlast.

In het kader van de voorbereiding van het beleidsplan Ruimte Vlaanderen gaan we na hoe het ruimtelijk ordeningsbeleid de uitvoering op het terrein sterker kan stimuleren en op welke manier leefmilieu hieraan kan bijdragen.

OD 92: *De kwaliteitsverbetering van de open ruimte door gebiedsgerichte projecten wordt meetbaar*

MINA-Plan 4-9

Metten van de leef- en omgevingskwaliteit

Dit project is in grote mate een leerproces, waarbij de focus in 2012 op een gedeelde visie, de kwaliteitsambities en de ontwikkeling van een meetinstrument lag. Hiervoor werd midden 2011 een begeleidingsopdracht opgestart. Deze opdracht resulteerde in een thematische visie op omgevingskwaliteit, een gedragen set van kwaliteitsambities voor stedelijk, randstedelijk en landelijk gebied en eveneens in de eerste stappen naar indicatoren.

De begeleidingsopdracht loopt nog tot begin 2013 en wil tegen dan nog een meetinstrument omgevingskwaliteit aanreiken voor omgevingskwaliteit op het niveau van de beschouwde gebiedstypes.

Ook de methodiek om in gebiedsgerichte projecten vorm te geven aan het begrip omgevingskwaliteit wordt verder geconcretiseerd. Daarbij werd een aanvang genomen met het uittesten van de ontwerpmethodiek in de vijf VLM-vlaggenschipprojecten (de Merode, de Wijers, de Vlaamse Rand, Gentse kanaalzone en Brugse Veldzone).

MINA-Plan 4-10

Initiëren en uitvoeren van randstedelijke projecten

'Over de Rand', het integraal plan voor de versterking van de open ruimte in de Vlaamse Rand, werd op 9 februari 2012 aan het publiek voorgesteld. In de zomermaanden volgde een oproep aan betrokken gemeentebesturen om quickwins in te dienen die reeds op korte termijn invulling geven aan dit integraal plan. Gelijktijdig realiseren we in drie landinrichtingsprojecten (Plateau Van Moorsel, Land van Teirlinck, Molenbeek-Maalbeek) op terrein fietslinken, groene verbindingen, hoogwaardige groene ruimtes met meervoudig gebruik (waterberging, recreatie, natuur,...). Het rollend fonds voor de grondenbank Vlaamse Rand werd gestart.

De 'uitdagingen voor de Wijers' zijn officieel gelanceerd op 24 mei 2012. Ook hier volgde een oproep om quickwins in te dienen die een voorbeeld kunnen zijn in de realisatie van de geformuleerde uitdagingen. Een grootschalig publieksevenement in september 2012 wil de inwoners en alle betrokkenen warm maken voor de kwaliteiten van het gebied.

In de Brugse Veldzone werd volop geïnvesteerd in de realisatie van de Groene Fietsgordel rond Brugge.

In de Gentse Kanaalzone keurde de Vlaamse Regering de inzet van landinrichting goed voor de realisatie van buffers voor een tweede reeks van koppelingsgebieden (gebieden tussen industrie en woonkernen). Van de eerste reeks werden twee koppelingsgebieden ingericht en werd de inrichting van twee volgende koppelingsgebieden voorbereid.

OD 93: Via landinrichting wordt de kwaliteit van de open ruimte versterkt

In 2012 werden landinrichtingssubsidies voorzien voor de verbetering van de omgevingskwaliteit (fietslinken, groene ruimtes, bestrijding wateroverlast,...) binnen de projecten Plateau Van Moorsel, de Merode, de Westhoek, Brugse Veldzone, Leie en Schelde en Grote Netegebied.

OD 94: Door de ruilverkavelingsprojecten in uitvoeringsfase te voltooien en door de ruilverkavelingsprojecten in planvormingsfase af te ronden wordt de leefbaarheid en de economische draagkracht van 30 000 ha plattelandsgebied versterkt

De gebruiksruil (ruilverkaveling grote infrastructuurwerken) wordt ingezet om de open ruimte te versterken, groene buffering te realiseren en de landbouwstructuur te verbeteren, gekoppeld aan de aanleg van de A11 (ontsluiting haven Zeebrugge). Conform het Limburgplan wordt de ruilverkaveling in der minne ingezet om op vrijwillige basis landbouwpercelen te groeperen ten bate van de groentenverwerkende industrie in Noord-Oost-Limburg. Voor een duurzaam platteland wordt in terreinrealisaties geïnvesteerd in Jesseren, Zondereigen, St-Rijkers en St-Lievenshoutem. Nieuwe plattelandsinvesteringen worden onderzocht in Londerzeel, Gooik, Wellen en Schelde-Leie.

OD 95: De gebiedsgerichte projecten zijn duurzamer door een inhoudelijke verbreding

Binnen de gebiedsgerichte projecten zet ik sterker in op het flankeren van grote infrastructuurprojecten (aanbieden alternatieve landbouwgronden aan getroffen landbouwers, buffering van kernen, herstel groene verbindingen, herstel fietslinken en optimalisatie van de agrarische structuur grondmobiliteit, natuurcompensaties, landschapsherstel, herstel fietslinken,...) door een groter aantal grondenbanken en de inzet van inrichtingsinstrumenten. Voorbeelden hiervan zijn de inrichting van natuurcompensaties in Zeebrugge, de landinrichting en de gebruiksruil ter flankering van de aanleg van de A11 en de grondenbanken voor Sigma, LSO, RSO, Gentse Kanaalzone en rivierherstel Leie.

Binnen de gebiedsgerichte projecten wordt samen met de eigenaars onderzocht hoe zij vrijwillig kunnen bijdragen aan de overheidsdoelstellingen op eigen gronden. We leggen hierbij de focus op trage wegen, openstelling van gebieden en het realiseren van natuurdoelen.

ViA-sleutelproject 47-1 Gebiedsgerichte projecten

In 2012 werden in het kader van landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting voor 13.029.000 euro investeringen in verbetering van de omgevingskwaliteit op het platteland en in de randstedelijke gebieden ingeschreven in de begroting.

Voor de evaluatie van de pilootlandinrichtingsprojecten landinrichting werd in 2012 een intern traject gestart en werd een studiebureau aangesteld voor een extern evaluatietraject. De resultaten van beide trajecten zullen begin 2013 beschikbaar zijn.

OD 96: De mobiliteit van gronden is verhoogd tijdens de regeerperiode en de grondprijs blijft onder controle**ViA-sleutelproject 47-3 Een rollend fonds Vlaamse Grondenbank**

Momenteel zijn 19 grondenbanken in uitvoering en worden er 9 bijkomende grondenbanken opgericht. Elk jaar wordt voor de Vlaamse Rand proactief grond aangekocht die wordt geruimd en/of ingericht in functie van de versterking van de open ruimte. Na realisatie komt het kapitaal terug in omloop voor nieuwe investeringen. De werkwijze in de Vlaamse Rand wordt uitgebreid naar een proactieve aankoop voor andere prioritaire projecten of doelstellingen

OD 97: Een flexibel instrumentarium introduceren voor projecten in de open ruimte door een vernieuwd decreet op de Landinrichting**ViA-sleutelproject 47-4 Flexibel instrumentarium via een nieuw decreet landinrichting**

Een voorontwerp van decreet is voor politieke besluitvorming ingeleid.

Doelstelling van het decreet landinrichting is het bieden van een breed inzetbare 'instrumentenkoffer' om oplossingen op maat te bieden voor projecten in de open ruimte. De 'instrumentenkoffer' bevat diverse instrumenten op het gebied van inrichtingswerken, beheer en grondmobiliteit (inclusief hieraan gekoppelde vergoedingsregelingen) die op maat en in onderlinge samenhang kunnen worden ingezet ter realisatie van een breed scala aan plannen en projecten die bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van de open ruimte in Vlaanderen.

OD 98: Door het invoeren van nieuwe pakketten en de gebiedsgerichte inzet ervan, neemt de efficiëntie van het instrument beheerovereenkomsten gevoelig toe

In zeven akkervogelgebieden worden sedert 2012 maatregelen uitgevoerd voor akkervogels. Verder zijn er momenteel twaalf agrobeheergroepen actief. Ruim 1100 landbouwers sloten een beheerovereenkomst, gestimuleerd door o.m. de bedrijfsplanners. De inrichtingsmaatregelen door landbouwers voor de kaderrichtlijn Water zijn in uitvoering en twee projecten werden goedgekeurd. De voorbereiding van het PDPO III, die ook wordt besproken door het Comité van Toezicht, is gestart binnen het uitvoeringscomité en drie werkgroepen worden opgericht. De beleidsdomeinen Leefmilieu en Landbouw werken structureel samen rond de thema's agrarisch natuurbeheer en agrobiodiversiteit. Een gezamenlijke visie werd opgemaakt met doelstellingen, acties en een concreet werkplan voor 2012.

In 2013 worden opnieuw 1000 landbouwers gestimuleerd om beheerovereenkomsten te integreren in hun bedrijfsvoering. De ontvangen aanvragen voor het inzetten van de maatregel uit het PDPO II rond waterconservering worden geadviseerd door een expertgroep en leiden tot een goedgekeurd project. De voorbereiding van het PDPO III leidt o.m. tot gedragen en afgestemde maatregelen voor groene en blauwe diensten (e.g. beheerovereenkomsten) met focus op belangrijke thema's zoals water, bodem, IHD en biodiversiteit en landschap. Verder zal de inventarisatie van subsidies, die lokale overheden geven aan landbouwers voor agronatuurbeheer, afgerond worden, waarna de inhoudelijke afstemming van maatregelen en vergoedingen start.

6 Slagkrachtige overheid

6.1 Slagkrachtige werking van het overheidsapparaat

OD 99: *Met één e-voorkooploket verlaagt de gemiddelde afhandelings tijd van een aanbidding ‘recht van voorkoop’ sterk*

Het e-voorkooploket trad op 1 oktober 2012 in werking. Na 1 jaar werking wordt het geëvalueerd en gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

OD 100: *De vergoedingenregeling in het kader van de kapitaalschade- en gebruikerscompensatie is op kruisnelheid*

Er werd, zoals voorzien in de wetgeving, een evaluatie van de procedure voor aanvragen en toekenning van de gebruikerscompensatie voorbereid, waarin heel wat voorstellen tot verdere vereenvoudiging en verduidelijking zijn opgenomen. Er wordt in 2012 een nota met verbetervoorstellen voor de Vlaamse Regering uitgewerkt.

Door de Vlaamse Landmaatschappij werd ook een aantal verbetervoorstellen geformuleerd m.b.t. kapitaalschade voor de evaluatie van het decreet Grond- en pandenbeleid.

OD 101: *Een vereenvoudiging van de mestwetgeving en een administratieve vereenvoudiging op maat van de doelgroep, met een maximale beleidsoverschrijdende samenwerking tussen de administraties, wordt gerealiseerd*

De uitwerking van het nieuwe actieprogramma, het Mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten houdt binnen de noodzakelijke aanscherping van het mestbeleid maximaal rekening met de uitvoerbaarheid en de daling van de administratieve lasten voor de landbouwers. De toegenomen digitale en rechtstreekse uitwisseling van gegevens (laboratoriumanalyses, verhandelen mestverwerkingscertificaten, ...) dragen hiertoe bij. Er wordt verder werk gemaakt van een digitale gegevensuitwisseling over dieren aantallen van varkens en pluimvee vanuit FAVV, DGZ en/of slachthuizen naar de VLM. Op die manier moeten landbouwers slechts één keer hun gegevens bezorgen aan de overheid. Sinds 2012 kunnen de land- en tuinbouwers hun gegevens eenvoudiger indienen via de digitale aangifte bij het e-loket van de Mestbank. Jaarlijks worden aan deze toepassingen nieuwe functionaliteiten toegevoegd en worden optimalisaties doorgevoerd.

Een evaluatie van de instrumenten van het mestbeleid met het oog op verbetertrajecten werd uitgevoerd. Op basis hiervan worden in 2012 en 2013 nog vereenvoudigingen uitgewerkt.

Vanaf 2012 werd de handhaving van het Mestdecreet en aanverwante regelgeving geoptimaliseerd tussen de Vlaamse Landmaatschappij en het agentschap voor Landbouw- en Visserij. Het handhavingsbeleid wordt geheroriënteerd met meer focus op milieufraude en door te werken met intentieverklaringen en verder onderzoek i.p.v. meteen administratieve boetes op te leggen.

OD 102: *We optimaliseren het instrument “Integraal Milieujaarsverslag (IMJV)”*

In 2013 worden voor het onderdeel ‘lucht’ verbeteringen doorgevoerd met oog op vereenvoudiging van de bevraging. Het onderdeel ‘afvaloverbrengers’ wordt verwijderd; het onderdeel ‘grondstoffenproducent’ wordt dan weer toegevoegd.

Om de rapporteringslast voor bedrijven te verminderen, wordt nu afwisselend een beperkte en een uitgebreide steekproef gedaan. In 2012 was de steekproef beperkt tot 1.463 bedrijven. Ruim 70% van de IMJV's werd elektronisch gemeld.

6.2 Beleidsvoorbereiding en –evaluatie

MINA-Plan 4-3

Bepalen van langetermijndoelstellingen milieubeleid en bijhorende trajecten

Eind 2011 werd een stappenplan voor de inbedding van toekomstverkenningen in de beleidscyclus van het domein leefmilieu en natuur uitgewerkt (resultaat TWOL-opdracht). Binnen een ad-hoc werkgroep toekomstverkenningen wordt nagegaan hoe dit stappenplan in de praktijk kan worden gebracht. Rekening houdend met het reeds beschikbaar instrumentarium (o.a. bij MIRA en NARA), is er vooral nood aan de uitwerking van kwalitatieve toekomstverkenningen, aangevuld met systeemanalyse en –modellering. Er wordt hierbij gekozen voor een pragmatische aanpak, waarbij bestaande middelen en instrumenten maximaal worden ingezet met het oog op de uitvoering van het traject. Het betreft o.a. het analyseren van globale megatrends en hun impact op het milieu in Vlaanderen (MIRA), de uitwerking van een kwalitatieve toekomstverkenning met bijhorend participatietraject (en met thema kwaliteit van de leefomgeving), een aanzet tot systeemanalyse, een evaluatie van het bestaand modellensysteem met het oog op brede toekomstverkenningen en de inschatting van de meerwaarde van systeemmodellering voor Vlaanderen. Aansluiting wordt gezocht bij het werk rond toekomstverkenningen in kader van NARA-S 2015. Voor de kwalitatieve toekomstverkenning en de systeemanalyse wordt een begeleidingsopdracht uitbesteed in het najaar van 2012.

OD 104: We kiezen voor een geïntegreerd milieubeleid op maat, met transparante opvolging en jaarlijkse rapportering

De set van op te volgen beleidseffecten voor het beleidsdomein werd al in de loop van 2011 in een definitieve vorm gegoten. Geregeld worden de indicatoren geactualiseerd in functie van nieuwe rapporteringen. In de loop van 2012 werd het geheel verder aangevuld met indicatoren die bruikbaar zijn voor het opvolgen van de langetermijndoelstellingen uit het MINA-plan 4. Voor nog ontbrekende indicatoren (versnippering, omgevingskwaliteit, milieu-impact van verkeer, ...) worden oplossingen gezocht.

OD 105: We werken aan de integratie van de verschillende plannen binnen het beleidsdomein leefmilieu en natuur tot één milieubeleidsplan

Het Milieubeleidsplan werd midden 2011 vastgesteld. De integratiegedachte wordt via de uitvoering verdergezet. Vanaf 2013 wordt de volgende beleidscyclus voorbereid.

OD 106: Beleidsplanning en –opvolging milieu, mobiliteit en ruimtelijke ordening in Vlaanderen worden onderling afgestemd

MINA-Plan 4-2

Afstemming overkoepelende beleidsplanning en –opvolging milieu, mobiliteit en ruimtelijke ordening in Vlaanderen

In 2012 werd de participatie in elkaars planningsprocessen gewijzigd op het niveau van de processtructuur, zowel bij het Mobiliteitsplan Vlaanderen (MPV) als bij het beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). LNE was vertegenwoordigd in de planningscommissie, maar er werd ook bijkomend inhoudelijk overleg georganiseerd. Dit gebeurde zowel bilateraal als plenair. LNE heeft zo een eigen bijdrage kunnen leveren aan het richtinggevend deel. Bij het BRV waren de proceswijzigingen meer fundamenteel. LNE heeft substantieel bijgedragen aan het groenboek, maar na de goedkeuring ervan was een nieuwe structuur voor de opmaak van het witboek nodig. Daarom werden het kernteam en de stuurgroep opgeheven en vervangen door respectievelijk een ambtelijk forum en een strategisch stuurcomité. Voor het inhoudelijke werk werden vier werkgroepen opgericht. In al deze overlegorganen is LNE vertegenwoordigd.

In 2013 worden de inhoudelijke raakvlakken verder geïntegreerd in de beleidsplannen. Bij het MPV loopt het proces naar het einde toe en begin 2013 zal het plan wellicht gefinaliseerd worden. Op het niveau van de actielijnen en monitoring zal dan verdere samenwerking aangewezen zijn om tot een goede uitvoering van het plan te komen. Bij het BRV wordt het groenboek geconcretiseerd en scherper gesteld in een witboek. Het inhoudelijk gewicht zal dan bij de werkgroepen terechtkomen en in het bijzonder bij de werkgroep “veerkrachtige ruimte”. Het ambtelijk forum heeft daarbij de belangrijke taak om het overzicht en de afstemming tussen de werkgroepen te bewaken. Ook andere kansen voor participatie worden zoveel mogelijk benut (bv. werkgroepen omgevingskwaliteit, adaptatie, milieuvriendelijke mobiliteit, ...). Zo worden de resultaten van de begeleidingsopdracht “Omgevingskwaliteit & Kwaliteitsambities” gebruikt als insteek voor het witboek.

6.3 Beleidsontwikkeling

OD 108: Milieuraapportering: de vinger aan de pols van het beleid

Een 200-tal beleidsrelevante milieu-indicatoren wordt jaarlijks geactualiseerd en is beschikbaar op www.vmm.be/milieuraapport. Een selectie hiervan wordt gepubliceerd in het MIRA Indicatorrapport 2012. Ondersteunende studies moeten helpen om nieuwe rapporteringsbehoeften verder in te vullen (bv. groene economie, duurzame productie en consumptie).

In de nieuwe MIRA-topicrapporten zal met behulp van systeemanalysen worden ingezoomd op complexe en sterk verweven ecologische en socio-economische problemen (bv. klimaatverandering, schaarse grondstoffen). Mogelijke oplossingsrichtingen worden voorgesteld. De invloed van externe, globale en Europese ontwikkelingen op het toekomstige milieu(beleid) in Vlaanderen wordt het onderwerp van de volgende editie van de Milieuverkenning, gepland eind 2013.

OD 109: Het concept 'ecosysteemdiensten' wordt verder onderzocht

MINA-Plan 4-34

Introduceren van het concept 'Ecosysteemdiensten'

Door de goedkeuring van de Europese Biodiversiteitsstrategie is het ecosysteemdienstenconcept één van de centrale spinnen geworden van het Europese milieubeleid.

Tot nu toe lag de nadruk in Vlaanderen op het opbouwen van kennis aangaande ecosysteemdiensten en het uitbouwen van een kennisnetwerk. Belangrijke onderzoeksprojecten die in 2012 aflopen zijn BEES, ECOFRESH en VOTES.

INBO ontwikkelde een methode om de lokale vraag naar ecosysteemdiensten beter in kaart te brengen en VITO was onder meer actief op vlak van "value based mapping". Daarenboven wordt ook actief meegewerkt aan Europese initiatieven in het kader van de EU-biodiversiteitsstrategie, zoals MAES (mapping and assessment), No Net Loss en CICES (classificatie). Tot slot ging ook meer aandacht naar de verbreiding van de kennis. Daarnaast werd het concept ook geleidelijk geïntroduceerd in de dagelijkse (beleids)praktijk. Zo werd midden 2011 de Natuurwaardeverkenner, een online-waarderingstool, gelanceerd. Ook wordt het concept meer en meer gebruikt in bijvoorbeeld planvormingsprojecten zoals "De Wijers" en concrete projecten (o.a. KOBE).

Ook het komende jaar wordt de kennis verder uitgediept in verschillende Europese (vb. BESAFE) en Vlaamse projecten, gericht op de verdere operationalisering van het concept. Zo wordt bijvoorbeeld het ECOPLAN-project gestart. Dit is gericht op de ontwikkeling van plannings- en waarderingstools voor ecosysteemdiensten. Daarnaast lopen kleinere onderzoeksprojecten over uiteenlopende thema's, van P.E.S. en juridische aspecten over indicatoren tot de optimalisatie van diensten (o.a. KOBE). Tot slot wordt de Natuurwaardeverkenner geüpdatet. Op basis van de lopende haalbaarheidsstudie wordt een TEEB-achtige oefening opgezet, over de verschillende beleidsgrenzen heen en in samenwerking met de betrokken stakeholders, en dit in uitvoering van de Europese Biodiversiteitsstrategie.

OD 110: De natuurrapportering wordt geoptimaliseerd

In 2011 werd een rapport uitgebracht met natuurindicatoren die gekoppeld zijn aan MINA-plan en SEBI (Streamlining European Biodiversity Indicators). Voor 2012 wordt het indicatorenrapport geënt op het MINA-plan 4, het PACT 2020 en de Europese biodiversiteitsstrategie 2020.

In december 2012 zal het eerste natuurrapport Beleidsevaluatie (NARA-B) voorgesteld worden. Hierbij wordt de focus gelegd op agrobiodiversiteit en erosie in het landbouwgebied, waarbij een evaluatie en optimalisatie van beleidsinstrumenten (beheerovereenkomsten) zal worden aangereikt.

In het kader van het eerstvolgende scenariorapport (2015), met als thema Groene Infrastructuur, werd in 2011 een aantal scenario's uitgewerkt, die de komende jaren voor Vlaanderen zullen worden doorgerekend. Als basis voor de doorrekening zal in 2012-2013 een toestand- en trendrapport (NARA-T) uitgewerkt worden, waarbij ecosysteemdiensten voor Vlaanderen gevisualiseerd (kaarten) en gewaardeerd zullen worden. De output van dit laatste rapport moet ook een bijdrage leveren voor The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB) Vlaanderen.

6.4 Beleidsuitvoering

6.4.1 Milieuhandhaving, Milieuschade- en Crisisbeheer

OD 112: Het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd

ViA-sleutelproject 51-2 Milieuhandhavingsdecreet onverkort uitvoeren met onder meer aandacht voor de evaluatiesporen en de doorwerking ervan (komt overeen met MINA-Plan 4-4)

De focus lag de voorbije periode vooral op de globale evaluatie van de regelgeving inzake milieuhandhaving. Hiertoe werd midden 2012 een conceptnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering met meerdere voorstellen tot aanpassing van de regelgeving alsook beleidsaanbevelingen. Eveneens werd bijzondere aandacht besteed aan het nieuw instrument van de bestuurlijke transactie, waarvoor de procedure verankerd werd in het Milieuhandhavingsdecreet en het Milieuhandhavingsbesluit.

Ook na 2012 zal de toepassing en doorwerking van het Milieuhandhavingsdecreet bijzondere aandacht blijven genieten. De aanbevelingen die tijdens de globale evaluatie 2012 geformuleerd werden, zullen in 2013 uitwerking vinden in concrete decreet- en besluitwijzigingen. Daarnaast zal de bestuurlijke handhaving verder geoptimaliseerd worden door onder andere de uitbouw en concrete toepassing van het bestuurlijk transactiesysteem. Wat de beleidsaanbevelingen betreft, zal de opvolging deels gebeuren door de LNE-werkgroep Handhaving (bv. verdere depenalisering, modaliteiten dwangsom, afstemming permanente omgevingsvergunning en implementatie IED, ...) en deels door de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving (aanbevelingen lokaal toezicht, programmatorisch handhaven, samenwerking handhavingsinstanties, handhaafbaarheid regelgeving, ...), met informatie-uitwisseling tussen beide.

Het Witboek Interne Staatshervorming, luik milieuhandhaving, wordt geïmplementeerd door in het Milieuhandhavingsdecreet de bevoegdheden van de diverse bestuursniveaus op het vlak van handhaving, conform het Witboek, in de regelgeving vast te leggen. Deze nieuwe bevoegdheidsverdeling zal in werking treden in het najaar van 2013.

OD 113: Het Milieuschadedecreet wordt uitgevoerd

In een eerste uitvoeringsbesluit van het Milieuschadedecreet werd in 2011 aan personen, die kennis hebben van gevallen van milieuschade, de mogelijkheid geboden om de bevoegde instantie te verzoeken om maatregelen te treffen. Tevens werd in 2011 de beroepsprocedure ten aanzien van beslissingen over het al dan niet nemen van maatregelen uitgewerkt, met oprichting van een Milieuschadecommissie.

6.4.2 Milieuvergunningen

OD 115: Een voorstel tot aanpassing van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning zal in het najaar 2009 in het Vlaams Parlement worden ingeleid

Uitgevoerd in 2010.

6.4.3 Erkenningen

OD 117: Een nieuwe erkenningenreglementering wordt door de Vlaamse Regering vastgesteld

De erkenningen, die onder de bevoegdheid van de agentschappen vallen, worden afzonderlijk aangepast en ondergebracht in het Vlaams reglement inzake erkenningen m.b.t. het leefmilieu (VLAREL). Hiertoe wordt eind 2012 een wijzigingsbesluit van het VLAREL voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Het VLAREL zal aangevuld worden met een erkenning voor boorbedrijven. Deze erkenning, die vanaf 2015 vereist zal zijn, legt een aantal eisen op aan bedrijven die boorwerken uitvoeren in de ondergrond.

OD 118: We optimaliseren het erkenningensysteem voor laboratoria

Het wijzigingsbesluit aan het VLAREL, dat eind 2012 definitief zal worden goedgekeurd, bevat o.m. de optimalisatie en harmonisatie van de diverse erkenningsstelsels voor laboratoria voor de verschillende milieudomeinen zoals afval, bodem, water en lucht en dit op het vlak van procedure, erkenningsvoorwaarden en gebruikseisen.

OD 119: We optimaliseren het systeem voor erkenningen van overbrengers voor afvalstoffen

De nieuwe regeling in VLAREMA wijzigt de procedure van een erkenningsaanvraag in een eenvoudige registratie en verplicht de inzamelaars, afvalstoffenhandelaars en -makelaars tot een kwaliteitsborgingssysteem indien zij gevaarlijk afval inzamelen of erin handelen of als makelaar optreden. Een registratie geldt nu ook voor 10 jaar (i.p.v. 5) voor het hele bedrijf (i.p.v. per exploitatiezetel). De verplichting tot een ondernemingsnummer of btw-nummer zal bovendien een positieve invloed hebben op de professionalisering van de sector. Niet alleen de registratie van de inzamelaars, afvalstoffenhandelaars of -makelaars is vereenvoudigd, dit is ook het geval bij de vervoerders van afvalstoffen. Zo wordt er gestreefd naar een elektronisch registratieloket waar bedrijven zichzelf kunnen registreren of hun registratie aanpassen.

6.4.4 Optimalisering milieuregelgeving en –procedures**OD 122: We realiseren een vlotter toepasbare regelgeving voor milieubeoordeling van plannen en projecten****OD 123: We volgen een meer procesmatige benadering inzake Mer-processen****MINA-Plan 4-5 Vlottere toepassing MER-regelgeving**

Het projectteam 'versnellen van investeringsprojecten' werkte de keuzes en acties van de visienota van de Vlaamse Regering verder uit. De opvolging en validering gebeuren door de Task Force en het Politiek stuurcomité. Voor complexe investeringsprojecten heeft het projectteam een nieuwe methodiek uitgewerkt onder de vorm van een zogenaamde "Routeplanner". De Routeplanner is in de zomer van 2011 aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd. De krachtlijnen van deze nieuwe procesmatige aanpak zullen verankerd worden in het kaderdecreet complexe investeringsprojecten, dat in het voorjaar 2013 aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Eveneens in het voorjaar 2013 zal ook het kaderdecreet tot invoering van de omgevingsvergunning aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

De Vlaamse Regering hechtte in de zomer van 2011 haar tweede principiële goedkeuring aan een ontwerpdecreet dat de milieueffectrapportage en veiligheidsrapportage in de milieu- en stedenbouwkundige vergunningsprocedure integreert. De bepalingen van dat ontwerpdecreet zullen opgenomen worden in het voormelde kaderdecreet tot invoering van de omgevingsvergunning. Tegelijk met de opmaak van het kaderdecreet zal ook het uitvoeringsbesluit worden uitgewerkt.

De krachtlijnen van het integratiespoor in het kader van de vergunningverlening zullen als bouwstenen dienen voor de hervorming van het integratiespoor van de planmilieueffectrapportage in de ruimtelijke uitvoeringsplanning.

OD 124: De milieuhygiënewetgeving wordt geactualiseerd, geoptimaliseerd en vlotter toegankelijk gemaakt**Via-sleutelproject 51-1 VLAREM en een meer sturend vergunningenbeleid uitwerken**

In december 2011 keurde de Vlaamse Regering twee conceptnota's goed, namelijk de ene over de invoering van de omgevingsvergunning, de andere over de invoering van de permanente milieu-/omgevingsvergunning. Deze conceptnota's werden ter consultatie voorgelegd aan de VVP, VVSG en de strategische adviesraden Minaraad, SERV, SALV en SARO. Rekening

houdend met de reacties tijdens deze consultatie werden in juli 2012 de addenda bij de voormelde conceptnota's door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Op basis van de krachtlijnen in de conceptnota's en de addenda wordt in het najaar 2012 een ontwerp kaderdecreet uitgewerkt, dat in het voorjaar 2013 aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Tegelijk zal ook gewerkt aan het ontwerp uitvoeringsbesluit. Voor de opmaak van het ontwerpbesluit werd eind 2011 een TWOLstudie uitbesteed: "Onderzoek en voorstel tot actualisatie en vereenvoudiging van het milieuvergunningsdecreet en tot integratie ervan onder de vorm van een titel 'Unieke Omgevingsvergunning' in het decreet algemeen milieubeleid – Uitvoeringsbepalingen". Deze studie wordt gestart na de zomer 2012.

In functie van de herziening van de indelingscriteria werd de voorbereiding gestart voor een eerste fase van declassering van een substantieel pakket klasse 1-inrichtingen zodat ze, ten laatste mee met de inwerkingtreding van het systeem van de omgevingsvergunning, van kracht kan worden. Het betreft inrichtingen die minder complex zijn en een beperkt lokaal hinder- en risicokarakter hebben. Nog in 2012 wordt een lijst van de te declasseren inrichtingen in de eerste fase voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

6.4.5 Open en innovatieve overheid

OD 127: Het eMIL-milieuvergunningenloket en de milieuvergunningendatabank worden verder uitgebreid

In 2012 werden de technische werkzaamheden aan het eMIL-loket gestart. Ze zullen na grondig testwerk afgerond kunnen worden in het najaar van 2012. Gelijktijdig zullen de toegelaten bestandsformaten voor plannen en bijlagen worden vastgesteld via een ministerieel besluit. Na het maken van de nodige praktische afspraken met alle betrokken partijen, zal vanaf januari 2013 de mogelijkheid aangeboden worden om milieuvergunningsaanvragen digitaal in te dienen.

Begin 2012 is het vooronderzoek voor het project 'Milieuvergunningendatabank' gestart. Het project wordt uitgevoerd in nauw overleg en samenwerking met alle betrokken entiteiten van het beleidsdomein LNE, alsook met de provincies en de gemeenten en andere relevante stakeholders. Het studiewerk (o.a. behoefteanalyse, marktverkenning, ruwe functionele analyse, conceptbepaling, ...) moet eind 2012 afgerond zijn en leiden tot de start van de ontwikkeling en operationalisering van de ICT-toepassing in het voorjaar van 2013. Bij de uitwerking van de milieuvergunningendatabank wordt proactief rekening gehouden met de evoluties over de permanente en de omgevingsvergunning.

Daarnaast zal ook verder ingezet worden op de digitalisering van vergunningsprocedure. In het licht van de toekomstige omgevingsvergunning worden de digitale processen op elkaar afgestemd.

OD 128: Het milieuklachten registratie- en opvolgingssysteem MKROS wordt verder ontwikkeld

Jaarlijks registreren gemeenten ongeveer 10.000 meldingen van milieuhinder in MKROS. Nieuwe initiatieven werden genomen om dit aantal verder op te drijven en zo de representativiteit van de databank nog te verhogen. Zo werden in 2012 nieuwe functionaliteiten toegevoegd op vraag van de interlokale vereniging milieuhandhaving Kempen, die hiermee de netwerking bij de behandeling van milieuklachten in haar werkingsgebied wil bevorderen. Er was in dit kader ook nauw overleg met de lokale politie en het parket om de mogelijkheden m.b.t. informatie-uitwisseling tussen de databanken van de lokale politie en het MKROS te onderzoeken.

OD 129: De Vlaamse overheid werkt verder aan interne milieuzorg

In het sleutelproject Duurzaam optreden maakt de Vlaamse overheid werk van het verduurzamen van haar interne werking, bv. bij aankopen, wagenparkbeheer en energiebeheer in gebouwen. In samenwerking met de betrokken beleidsdomeinen (LNE, BZ, DAR) werden op het vlak van milieuzorg ambitieuze doelstellingen vastgelegd. De bijhorende maatregelen worden zoveel mogelijk blijvend verankerd in de horizontale interne werking en gedragcultuur van de Vlaamse overheid. Bijkomend wordt gemikt op besparingen of te vermijden kosten.

De voorbije jaren heeft het departement LNE werk gemaakt van de invoering van een milieumanagementsysteem om milieuzorg structureel en systematisch in haar interne werking te verankeren en op die manier de doelstellingen van de overkoepelende actieplannen in de eigen organisatie te realiseren. Na het behalen van het ISO 14001-certificaat, is het de ambitie om via lerende netwerken andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid bij de invoering van een milieumanagementsysteem te ondersteunen.

OD 130: De Vlaamse overheid als voorbeeld in de strijd tegen klimaatverandering

MINA-Plan 4-1

Werk maken van een klimaatvriendelijke Vlaamse overheid

Eind 2011 is een nieuwe bevraging rondgestuurd betreffende het energieverbruik van de gebouwen van de Vlaamse overheid in het jaar 2010. Deze bevraging verliep via de VO rapportering in samenwerking met het departement Bestuurszaken. In vergelijking met de eerste bevraging is het sjabloon eenvoudiger en toegankelijker gemaakt wat resulteerde in een veel hogere responsgraad. Terwijl de eerste bevraging bruikbare energiegebruikscijfers opleverde voor ongeveer 400.000 m² vloeroppervlakte is dit in de tweede bevraging gestegen tot ruim 900.000 m². Het totale gemiddelde energieverbruik (elektriciteit, gas en stookolie) van de Vlaamse overheid bedroeg 189,5 kWh/m² bruto vloeroppervlakte in 2010. Deze gegevens zullen samen met het brandstofverbruik van het wagenpark verder verwerkt worden om te komen tot een CO₂-voetafdruk.

Een nieuwe jaarlijkse bevraging zal eind 2012 worden rondgestuurd waarbij zal gewerkt worden aan de kwaliteit en de kwantiteit van de gegevens opdat een representatieve CO₂-voetafdruk voor de Vlaamse overheid zou kunnen worden opgemaakt. In de loop van 2013 zal op basis van de beschikbare energiegebruikscijfers een reductiepercentage worden vastgelegd. Er zijn contacten gelegd met het Vlaams Energiebedrijf en er zal verder worden bekeken hoe de samenwerking tot optimale resultaten kan leiden.

OD 131: De Vlaamse overheid benut haar mogelijkheden als marktspeler om de transitie naar een duurzame economie te stimuleren

De Vlaamse overheid engageerde zich in het eerste Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2009-2011 om tegen 2020 100 % duurzame overheidsopdrachten te plaatsen. In dit kader ontwikkelde het departement LNE duurzaamheidscriteria voor schoonmaakmiddelen en -diensten, worden de richtlijnen voor de aankoop van dienstwagens herzien, werd de helpdesk Duurzame overheidsopdrachten ondersteund en werd gestart met de opmaak van het tweede Vlaams actieplan Duurzame overheidsopdrachten.

In 2012-2013 worden duurzaamheidscriteria ontwikkeld voor klein kantooormateriaal en producten en diensten m.b.t. groenbeheer, communiceren we over de aankoop en het gebruik van ICT-apparatuur en de aankoop van groene energie en werken we mee aan een meer grondige herziening van de omzendbrief over de aankoop van voertuigen. Verder worden de helpdesk Duurzame overheidsopdrachten en AFM ondersteund, respectievelijk bij een tweede monitoring van duurzame overheidsopdrachten en bij de monitoring en aanpak van voedselverliezen bij de catering.

6.5 Efficiënte overheid

OD 133: We optimaliseren de impact van subsidies op het leefmilieu

MINA-Plan 4-6

Subsidies met impact

(onderdeel van ViA-sleutelproject 39-4 Groene groei promoten)

De studie over verbetervoorstellen voor LNE-subsidies aan lokale overheden is in 2012 afgerond.

In 2012 wordt ook nagegaan hoe de LNE-subsidies aan verenigingen vereenvoudigd en geoptimaliseerd kunnen worden. Daarbij worden de afspraken tussen de Vlaamse Regering en de Verenigde Verenigingen onverkort in rekening gebracht.

Daarnaast is er een innovatief ecologisch-economisch model gebouwd om de kosteneffectiviteit van het stelsel van subsidies en beheersovereenkomsten met landbouwers te analyseren. De eerste toepassing gaat over weidevogels en ecosysteemdiensten met een rapportering in NARA.

Voor de milieuschadelijke subsidies is een aanpak uitgewerkt die goed aansluit bij de "groene economie" doelstellingen, met de overheidsbegroting (langs inkomsten- en uitgavenkant) als hefboom. We gaan hierbij op zoek naar het potentieel voor het bereiken van meer milieurendement. Niet alleen door het maken van een inventaris van milieuschadelijke subsidies (dit gaat ook over fiscale voordelen met een negatieve milieu-impact, zoals bijvoorbeeld de fiscale voordelen voor bedrijfswagens), maar ook via het uitwerken van hervormingsvoorstellen, het verzamelen van goede praktijken van groene overheidsuitgaven en het zoeken naar milieurendement bij vooralsnog milieuneutrale subsidies of fiscale instrumenten. Een ondersteunende studie wordt in 2012 gestart.

6.6 Partnerschappen doelmatiger maken

OD 137: Het doelgroepenbeleid op gebied van milieu en natuur wordt verder uitgebouwd

In het kader van het tweede doelgroepprogramma Voedingsnijverheid (2011-2016) wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd rond een 'CO₂-, water- en afvalneutrale' Vlaamse voedingsnijverheid tegen 2030. De integrale milieuanalyse 2012 van de voedingsnijverheid werd gefinaliseerd. In het najaar van 2012 wordt een doelgroepprogramma Basischemie (2012-2017) met Essenscia afgesloten. Voor de akkerbouwsector zal begin 2013 ook een integrale milieuanalyse voorhanden zijn.

OD 138: Langs wegen en waterlopen worden geïntegreerde NTMB-projecten uitgevoerd op basis van een meerjarenprogramma

Bij het agentschap Wegen en Verkeer loopt de herwerking van de prioriteitenatlas Ontsnippering waarin ook aandacht zal zijn voor de ontsnippering van waterlopen.

In 2013 wordt in het kader van het NTMB-meerjarenprogramma Ontsnippering een aantal geïntegreerde NTMB-projecten prioritair uitgevoerd. Daarbij gaat het om het ecoduct Kempengrens over de E314 in Mol-Postel, het ecoduct De Konijnenpijp over de N25 in Oud-Heverlee, de optimale ontsnippering van het Zoniënwoud, de ecovallei onder de E314 in Maasmechelen, de ontsnippering van de N75 in Genk, As en Dilsen-Stokkem en de ontsnippering van het kanaal Nieuwpoort-Duinkerke en van het Albertkanaal. Dat gebeurt in overleg met de betrokken infrastructuurpartners, de lokale besturen, ruimtelijke ordening en de recreatiesector en kadert ook in de aanpak van het IHD-overlegproces voor Natura 2000 Vlaanderen. Er wordt gewerkt met verbindingssambtenaren, waardoor de samenwerking wordt gefaciliteerd.

In 2012 werd een aantal vernieuwende ideeën verder uitgewerkt (zorgsysteem voor natuurvriendelijk oevermaterialen en de inbreng van sociale economie in het beheer van bermen en oevers). Dit wordt verder gezet in 2013. Bijkomende ideeën zijn het ontsnipperen van bedrijventerreinen en het evalueren en actualiseren van beheersplannen van autosnelwegbermen. Voor een haalbaarheidsstudie/project van de lijnvormige NMBS-structuur werden in 2012 de eerste contacten gelegd. In 2013 wordt dit verder geconcretiseerd.

OD 139: De Samenwerkingsovereenkomst 2008 – 2013 met de lokale overheden wordt in overleg met alle betrokkenen bijgestuurd

MINA-Plan 4-13

Inhoudelijke steun aan lokale overheden door de Vlaamse overheid

De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt eind 2013 af. Het witboek Interne Staatshervorming geeft aan dat de samenwerkingsovereenkomsten worden stopgezet en dat de middelen worden verschoven naar enerzijds riolering en anderzijds handhaving, maar er wordt hierover nog verder overlegd met o.m. de gemeenten en provincies.

In uitvoering van het Planlastendecreet zal de Vlaamse Regering in het najaar van 2012 haar beleidsprioriteiten per beleidsdomein/minister bezorgen aan de lokale overheden. Op basis hiervan zullen die lokale overheden hun meerjarenplan moeten vorm geven. De beleidsprioriteiten geven binnen een groter kader een beeld van wat van de gemeenten verwacht wordt. Om een evenwichtig pakket naar voor te schuiven, zouden ook leefmilieu en natuur aan

bod moeten komen. Om dit te kunnen doen, werd een (ad hoc) ambtelijke werkgroep binnen LNE opgericht worden, die vanaf september 2011 aan de slag ging. In de eerste helft van 2012 gingen eerste verkennende gesprekken door met de VVSG, de VVP, de BBL, de administratie stedenbeleid en VITO omtrent een mogelijke samenwerking op vlak van het lokaal klimaatbeleid. Verder liep er in de eerste helft van 2012 een studieopdracht omtrent lokale subsidies af.

In het najaar van 2012 wordt een studie gestart omtrent de afstemming van milieudata en monitoringsinstrumenten ter ondersteuning van het lokaal milieubeleid.

Bovenstaande initiatieven en de resultaten daarvan zullen duidelijk maken hoe de samenwerking met lokale overheden vanaf 2014 zal verlopen. Deze visie zal in het najaar van 2012 en in 2013 verder worden uitgewerkt.

OD 140: Samenwerkingsvormen met belanghebbenden worden bevorderd en geoptimaliseerd

MINA-Plan 4-11

Optimaliseren van de samenwerking met andere beleidsdomeinen

Er zal verder ingezet worden op de uitwerking van de lopende samenwerkingsprojecten, met de nadruk op de technologische innovatie bij natuurbouw en sociale economie bij het onderhoud en beheer van open ruimte. De engagementen met betrekking tot NME, EDO, de uitbouw van een groene economie en andere thema's uit de in 2012 afgesloten samenwerkingsovereenkomst met Onderwijs zullen worden uitgevoerd. Het idee om deze samenwerking te formaliseren, is gegroeid na een symposium begin 2012 over de rol van het hoger onderwijs bij de transitie naar een duurzame samenleving.

Ook de structurele samenwerking met het beleidsdomein Landbouw zal verder verdiept en verbreed worden. In 2012 werd voornamelijk gewerkt aan de Vlaamse insteek voor een vernieuwd gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2013. Daarnaast werd in 2012 werk gemaakt van het gezamenlijk initiatief AGNABIO (Agrarisch Natuurbeheer en AgroBIOdiversiteit). Ook in 2013 vormen beide de belangrijkste dossiers voor dialoog en afstemming.

Met het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie is het de bedoeling een soortgelijke structurele samenwerking rond 'groene economie' op te zetten, waarbij ook concrete dossiers zoals bv. ecologiepremie aan bod zullen komen.

De vakbonden worden in hun milieuwerking verder ondersteund met een projectsubsidie. In 2013 zullen, samen met de betrokken bedrijven en sectorfederaties, voor een aantal thema's voorstellen uitgewerkt worden om de kennis en invloed van voorloperbedrijven te valoriseren. Themaspécifiek wordt de samenwerking rond bv. de instandhoudingsdoelstellingen of het materialenbeleid verder bevorderd.

OD 141: De natuur- en milieueducatie in Vlaanderen wordt verder gestimuleerd en ondersteund

Na de derde Vlaamse NME-dag en een vervolgmdule van de cursus natuur- en milieueducatie komt er in 2013 een volgende cursus. De Vlaamse centra De Helix in Grimminge en De Vroente in Kalmthout zijn in 2012 omgevormd tot Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu. Samen met de Nachtegaal in De Panne staan ze in voor de professionele vorming, incl. labo- en proeftuinfunctie.

Jeugdverenigingen vergroenen hun terrein, ondersteund vanuit het project Speelgroen met een handleiding en vorming op aanvraag. Milieuzorg op School wordt vanaf 1 september 2013 een permanent programma d.m.v. een overeenkomst met de provincies en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Milieuvormingsinitiatieven worden opgezet bij o.a. organisaties uit het middenveld, lokale overheden en in de industriële en landbouwsector vanuit het perspectief van 'educatie voor duurzame ontwikkeling'. Ecocampus zet van daaruit in op een transitie binnen de kernopdrachten van het hoger onderwijs: onderzoek, onderwijs, dienstverlening en bedrijfsvoering. Daarnaast wordt hierover een overleggroep opgericht waar professionals kennis over hun eigen praktijk kunnen uitwisselen.

6.7 Het Vlaams beleid staat open tegenover de wereld

OD 143: Vlaanderen zet volop in op het EU-voorzitterschap

Hoewel het EU-voorzitterschap achter ons ligt, blijft het Vlaams Gewest investeren in het opvolgen van de lopende processen binnen de EU en op multilaterale fora. Er werd ook geïnvesteerd in de voorbereiding van de opvolgconferentie inzake duurzame ontwikkeling, twintig jaar na de United Nations Conference on Environment and Development in Rio de Janeiro. Binnen quasi alle multilaterale milieudossiers is de financiering een heikele kwestie, waarover een coherente Europese strategie uitgewerkt moet worden.

Vanaf juli 2013 tot eind juni 2014 is de Vlaamse minister voor Leefmilieu terug woordvoerder voor België in de Milieuraad van de EU. Zowel de Europese als multilaterale kalender worden tijdig geanalyseerd met het oog op opportuniteiten gelinkt aan de Vlaamse prioriteiten, nl. klimaatsverandering, biodiversiteit, duurzaam materialenbeheer en betere instrumenten voor het Europees milieubeleid. Er dienen zich vooral mogelijkheden aan binnen het komende EU Milieuactieprogramma (MAP-7), de nieuwe EU begroting en de focus van de EU in 2013 op het compartiment Lucht.

OD 144: De Vlaamse overheid werkt actief aan de internationale overdracht, valorisatie en verspreiding van milieu-expertise

ViA-sleutelproject 39-5 Internationale valorisatie van know-how en kennis op vlak van milieu en energie

Midden 2012 werden tegen de achtergrond van de Internationale Expo "The Living Ocean and Coast: diversity of Resources and Sustainable Activities" drie milieuseminaries georganiseerd in Seoul. De opzet was het uitwisselen van expertise over water, marine biodiversiteit, renewable energy, climate change, afvalverwerking en gezondheid. Het seminarie is tot stand gekomen in samenwerking met de Koreaanse leefmilieu-overheid (Keco). In 2013 ontvangen we een tegenbezoek van Keco en wordt in Brussel een seminarie opgezet. LNE was begin 2012 actief betrokken bij de seminariereeks 'Innovations for energy and sustainable technologies' op IFEST.

OD 145: De beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming wordt versterkt

LNE blijft het Strategisch Overleg Internationale Aangelegenheden (SOIA) opvolgen in functie van de horizontale en milieurelevante dossiers uit andere beleidsdomeinen op EU- en multi-niveau. Het proces rond EU 2020 en vooral het deelaspect "resource efficiency" biedt kansen om milieudoelstellingen te integreren in het horizontale beleid. Ook in 2013 zal de afronding van de EU-begroting veel aandacht vragen.

Daarnaast heeft de uitbouw van de bilaterale samenwerking met de departementen LV, EWI en MOW resultaat opgeleverd door de betrokkenheid van LNE bij de uitwerking van de Vlaamse positie over prioritaire dossiers, zoals de hervorming van het Europees landbouwbeleid en mobiliteitsbeleid en van EU-financieringsinstrumenten zoals EFRO en INTERREG.

De implicaties van de financiering van het milieubeleid (onder meer klimaat, biodiversiteit, duurzame ontwikkeling, ...) werdenesignaleerd en toegelicht op SOIA.

W&Z en ALBON hebben een gezamenlijk visiedocument 'Delfstoffen en bouw materiaal duurzaam verbonden' opgesteld. Dit zal verder afgetoetst worden met de sector.

OD 146: De intergewestelijke en intra-Belgische samenwerkingsverbanden en -akkoorden worden gestroomlijnd en in lijn gebracht met homogenere bevoegdheden

Nu met de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde de zesde staatshervorming ingezet is, zullen ook de samenwerkingsakkoorden herbekeken worden. Dit gebeurt in eerste instantie door het departement Internationaal Vlaanderen met de andere betrokken departementen. Voor leefmilieu heeft dit betrekking op de werking van het Coördinatie Comité Internationaal Milieubeleid (CCIM).

Wat betreft de intra-Belgische samenwerking wordt een studie uitgevoerd voor de omzetting en toepassing van het Nagoya Protocol 'Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization'.

Er zal ook uitvoering gegeven worden aan het '10 Year Framework of Programmes on Sustainable Consumption and Production' dat in de VN-conferentie over duurzame ontwikkeling werd aangenomen. Intergewestelijk en intra-Belgisch zullen afspraken gemaakt worden over de verdere uitvoering en opvolging van de Rio+20-conferentie.

De Vlaamse Regering zal er ten slotte voor ijveren dat er zo snel mogelijk een samenwerkingsakkoord kan worden afgesloten voor de verdeling van de te leveren inspanningen in het kader van de Europese en internationale afspraken op het vlak van klimaat en m.b.t. de internationale klimaatfinanciering.

Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

7 Bijlage 1: Regelgevingsagenda

Regelgevingsagenda: Leefmilieu en Natuur (afgewerkt)

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van het decreet van 25 mei 2007 houdende de harmonisering van de procedures van voorkeurechten en houdende de erkenning van het geografisch themabestand 'Vlaamse voorkeurechten' als authentieke geografische gegevensbron

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
08/06/2012 (VR PV 2012/20 - punt 0039)		13/07/2012 (VR PV 2012/26 - punt 0092)			10/08/2012 (2012204399)

Besluit van de Vlaamse Regering rond de financiering van het CVBB

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 125)		20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 0125)			

Herziening subsidiëningsbesluit sonometers: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24/03/1993 tot vaststelling van de modaliteiten voor de subsidiëning van de aankoop van apparatuur voor geluidsmetingen door provincie- en gemeentebesturen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
08/06/2012 (VR PV 2012/20 - punt 0037)	RvS: 03/07/2012 (54.540/3)	20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 106)			10/08/2012 (2012204353)

Decreet tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende integraal waterbeleid

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
11/12/2009 (VR PV 2009/49 - punt 0105)	12/03/2010 (VR PV 2010/11 - punt 0020) RvS: 13/04/2010	07/05/2010 (VR PV 2010/20 - punt 0027)	20/05/2010	16/07/2010	19/08/2010 (2010204348)

Inwerkingtreding: 29/08/2010

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot het bepalen van de nadere regels voor het vervoer van meststoffen en houdende uitvoering van artikel 8, § 5, 3°, van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, wat betreft de invoering van een AGR-GPS-verplichting voor erkende mestvoerders klasse A en klasse E

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	10/06/2011 (VR PV 2011/22 - punt 0025)	15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0135)			18/08/2011 (2011204244)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het uitstel en de opheffing en niet inning van superheffingen mestverwerking

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	22/07/2011 (VR PV 2011/31 - punt 0017) RvS: 18/08/2011 (50.097/1/V)	23/09/2011 (VR PV 2011/34 - punt 009)			21/10/2011 (2011205237)

Aanpassing Vlarebo: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming, wat betreft twee kleine technische wijzigingen aan de regeling van het gebruik van uitgegraven bodem

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
30/03/2012 (VR PV 2012/12 - punt 0023)	RvS: 24/04/2012 (51.198/3)	04/05/2012 (VR PV 2012/15 - punt 0009)			23/05/2012 (2012035546)

Inwerkingtreding: 01/06/2012

Grondverzetsregeling voor groeven 1 graverijen: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
29/04/2011 (VR PV 2011/15 - punt 0033)	15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0137) RvS: 02/08/2011 (50.030/1/V)	23/09/2011 (VR PV 2011/34 - punt 0010)		23/09/2011	24/11/2011 (2011205775)

Inwerkingtreding: 01/01/2012

BVR tot vaststelling van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
29/05/2009 (VR PV 2009/25 - punt 0074)	02/04/2010 (VR PV 2010/15 - punt 0027) RvS: 11/05/2010 (48.138/3)	23/07/2010 (VR PV 2010/32 - punt 0052)			05/11/2010 (2010035780)

Omzetting richtlijn luchtkwaliteit: Besluit van de Vlaamse Regering houdende de wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en van bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
23/07/2010 (VR PV 2010/32 - punt 0045)	12/11/2010 (VR PV 2010/45 - punt 001 RvS: 20/12/2010 (48.941/3)	14/01/2011 (VR PV 2011/01 - punt 0006)			23/02/2011 (2011035179)

Inwerkingtreding: 24/02/2011

BVR tot wijziging van het BVR van 8 mei 2009 betreffende de erosiebestrijding

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	15/01/2010 (VR PV 2010/2 - punt 0006) RvS: 09/02/2010 (47.738/3)	26/02/2010 (VR PV 2010/08 - punt 0027)			19/03/2010 (2010201344)

BVR tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en tot wijziging van diverse besluiten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	25/03/2011 (VR PV 2011/11 - punt 0010) RvS: 14/06/2011 (49.662/3)	15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0079)			06/09/2011 (2011035717) Erratum 14/12/2011 (2011036008)

Inwerkingtreding: 06/09/2011

Besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van technici die bepaalde gefluoreerde broeikasgassen terugwinnen uit hoogspanningsschakelaars

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					22/10/2009 (2009035991)

Besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van bedrijven en hun technici voor brandbeveiligingssystemen die ozonlaag afbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					22/11/2009 (2009035981)

Besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van koeltechnische bedrijven en hun koeltechnici

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					22/10/2009 (2009035993)

Besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de actualisatie van voormelde besluiten aan de evolutie van de techniek

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0077)	28/10/2011 (VR PV 2011/43 - punt 0036) RvS: 29/11/2011 (50.547/3)	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0048)			21/03/2011 (2011206209)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Toelichtingsnota windturbines

Andere: De bepalingen treden in werking op 31 maart 2012 met uitzondering van: - de wijzigingen van de aanvraagformulieren die vanaf 1 juni 2012 gelden; - voor inrichtingen die reeds voor 1 januari 2012 vergund waren, gelden sommige nieuwe verplichtingen pas na expliciet in de betrokken bepalingen voorziene overgangstermijnen; - het nieuwe hoofdstuk XIVter Gebruik van elektronische middelen voor gegevensuitwisseling, dat in werking treedt op een door de minister van Leefmilieu te bepalen datum. 31/03/2011 tenzij anders vermeld

Inwerkingtreding: 31/03/2012 (voor uitzondering, zie veld andere)

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2009 tot wijziging van bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					23/02/2010 (2010035114)

Besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, ter uitvoering van correcties en ter uitvoering van bepalingen van het decreet van 12 december 2008 houdende diverse bepalingen inzake energie, leefmilieu, openbare werken, landbouw en visserij en tot bepaling van de inwerkingtreding van artikel 88 van dit decreet

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					15/07/2009 (2009035652)

Besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning met het oog op de afstemming van de milieuvergunningsprocedure met de procedure voor de stedenbouwkundige vergunning

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
30/04/2009 (VR PV 2009/22 - punt 0071)	RvS: 03/06/2009 (46.632/3)	18/09/2009 (VR PV 2009/36 - punt 0014)			28/10/2009 (2009036006)

Inwerkingtreding: 01/01/2010

Decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
30/09/2011 (VR PV 2011/35 - punt 0020)	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0036)	09/03/2012 (VR PV 2012/09 - punt 0013)	30/04/2012	25/05/2012 (VR PV 2012/18 - punt 0001)	28/06/2012 (20120203386)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Uitvoeringsbepalingen zijn opgenomen in Vlaremtrein 2012 - eerste principiële goedkeuring is voorzien voor september 2012

Inwerkingtreding: 07/01/2013

Decreet van 23 december 2010 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (artikel 10 - 21)

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			23/12/2010	23/12/2010 (VR PV 2010/53 - punt 0019)	18/02/2011 (2011035286)

Decreet van 11 juni 2010 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, wat betreft de invoering van maatregelen tot aanpak van de milieuvergunningenpiek

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			01/06/2010	11/06/2010 (VR PV 2010/24 - punt 0011)	19/07/2010 (2010035482)

Inwerkingtreding: 19/07/2010

Decreet van 27 maart 2009 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, wat betreft de aanvulling met een regeling inzake erkenningen, en houdende wijziging van diverse andere wetten en decreten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			18/03/2009	27/03/2009 (VR PV 2009/15 - punt 0048)	04/05/2009 (2009035361)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Uitvoeringsbesluit: besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaamse reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu

Decreet van 27 maart 2009 houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning tot afstemming van de aanvraagprocedures van de stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning en het decreet van 22 december 2006 houdende eisen en handhavingsmaatregelen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen en tot invoering van een energieprestatiecertificaat en tot wijziging van artikel 22 van het REG-decreet

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			18/03/2009	27/03/2009 (VR PV 2009/15 - punt 0045)	13/05/2009 (2009035396)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Uitvoeringsbesluit: Besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2009 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning met het oog op de afstemming van de milieuvergunningsprocedure met de procedure voor de stedenbouwkundige vergunning

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, wat betreft de toepassingsregels voor de watertoets, van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 mei 2001 tot aanwijzing van de instellingen en administraties die adviseren over voorontwerpen van ruimtelijke uitvoeringsplannen, wat betreft de overstromingsgevoelige gebieden, en van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1994 houdende aanwijzing van de besturen en openbare instellingen die advies geven over de gemeentelijke plannen van aanleg

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
04/03/2011 (VR PV 2011/08 -punt 0026)	10/06/2011 (VR PV 2011/22 - punt 0047) RvS: 05/07/2011 + erratum 13/07/2011 (49.833/3)	14/10/2011 (VR PV 2011/40 - punt 0017)			14/11/2011 (2011035922)

Inwerkingtreding: 01/03/2012

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de maatregelen bij een overschrijding van de nitraatresidurempelwaarde, als vermeld in artikel 14 van het Mestdecreet van 22 december 2006

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	17/06/2011 (VR PV 2011/23 - punt 0020) RvS: 11/07/2011 (49.877/3)	22/07/2011 (VR PV 2011/31 - punt 0016)			16/08/2011 (2011204066)

Besluit aanpassing attesten en regeling bioboeren: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, wat betreft de aflevering van attesten en de invoering van een globale stikstofbalans voor percelen met biologische productie

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	10/06/2011 (VR PV 2011/22 - punt 0038) RvS: 05/07/2011 (49.832/3)	15/07/2011 (VR PV 2011/31 - punt 0136)			23/08/2011 (2011035676)

Wijzigingsbesluit nitraatresidu: Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nitraatresidurempelwaarde, vermeld in artikel 14, § 1, tweede lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0035)	RvS: 17/01/2012 (50.795/3)	10/02/2012 (VR PV 2012/05 - punt 0014)			02/03/2012 (2012035205)

Inwerkingtreding: 01/10/2011

Subsidiebesluit Luikbeek: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van een subsidie aan de vzw Inagro voor het project de Luikbeek

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0085)				Geen publicatie vereist

Subsidiebesluit Horstgaterbeek: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van een subsidie aan de vzw Bodemkundige Dienst van België voor het project Horstgaterbeek en de Lossing

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0084)				Geen publicatie vereist

Wijzigingsbesluit tot aanpassing van het besluit betreffende beheerovereenkomsten: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2008 betreffende het sluiten van beheerovereenkomsten en het toekennen van vergoedingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	16/03/2012 (VR PV 2012/10 - punt 0021) RvS: 17/04/2012 (51.116/3)	27/04/2012 (VR PV 2012/14 - punt 0019)			01/06/2012 (2012202976)

Tussentijdse afbakening overstroomingsgebieden: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 november 1968 houdende vaststelling van de procedure bij de onderzoeken de commodo et incommodo, voorgeschreven door de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot uitvoering van de onteigening ten algemene nutte, het recht van voorkoop, de aankoopplicht en de vergoedingsplicht van titel I van het decreet integraal waterbeleid van 18 juli 2003 en tot aanvulling ervan met een regeling voor de afbakening van overstroomingsgebieden

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0074)	RvS: 31/01/2012 (50.798/3)	30/03/2012 (VR PV 2012/12 - punt 0040)			09/05/2012 (2012035488)

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: 23/11/2011

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, voor wat betreft de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
04/12/2009 (VR PV 2009/47 - punt 0027)	26/03/2010 (VR PV 2010/13 - punt 0025) RvS: 20/04/2010 (48.059/3)	21/05/2010 (VR PV 2010/21 - punt 0008)			09/07/2010 (2010035462)

Inwerkingtreding: 19/07/2010

Besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
02/04/2010 (VR PV 2010/15 - punt 0023)	23/07/2010 (VR PV 2010/32 - punt 0106) Rvs: 07/09/2010 (48.611/1/V)	08/04/2011 (VR PV 2011/11 - punt 0035)			10/06/2011 (2011035447)

Inwerkingtreding: 01/07/2011

Omzetting richtlijn Verhandelbare emissierechten: Besluit van de Vlaamse Regering inzake verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties en de inzet van flexibele mechanismen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
02/12/2011 (VR PV 2011/49 - punt 0052)	RvS: 20/12/2011 (50.695/3)	20/04/2012 (VR PV 2012/13 - punt 0053)			10/05/2012 (2012035465)

Inwerkingtreding: 20/05/2012

Besluit tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA): Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 4.3.2, 4.5.3, 6.1.1.4, 61.3.1, 12.3 en bijlage 5.2.4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0138)	28/10/2011 (VR PV 2011/43 - punt 0041) RvS: 23/01/2012 (50.540/3) + 24/04/2012 (51.199/3)	17/02/2012 (VR PV 2012/06 - punt 0018) 30/03/2012 (VR PV 2012/12 - punt 0031) 04/05/2012 (VR PV 2012/15 - punt 0010)			23/05/2012 (2012035546)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Diverse MB's, code van goede praktijk

Inwerkingtreding: 01/06/2012

Nutriëntenbalansbesluit: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de nadere regels inzake het nutriëntenbalansstelsel als vermeld in artikel 25 van het Mestdecreet, wat betreft de nutriëntenbalansstelsels type convenant en type regressierechte

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	10/06/2011 (VR PV 2011/22 - punt 0024) RvS: 05/07/2011 (49.835/3)	15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0134)			17/08/2011 (2011035654)

Inwerkingtreding: 01/01/2012 met uitzondering van artikel 2, 2°, dat in werking treedt op 1 januari 2012

Omzetting richtlijn fase 2 benzinestations: Besluit van de Vlaamse Regering houdende de wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, inzake dampterugwinning in benzinestations

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
08/07/2011 (VR PV 2011/28 - punt 0060)	RvS: 26/07/2011 (49.990/1/V)	23/09/2011 (VR PV 2011/34 - punt 0011)			27/10/2011 (2011205458)

Inwerkingtreding: 01/01/2012

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het uitstel van betaling, vermeld in artikel 10, §8, van het decreet van 21 december 1988 houdende de oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij, en in artikel 15/1 van het decreet van 15 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					24/02/2011 (2011200776)

Stralingsniveaus zendantennes: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 wat betreft de normering van vast en tijdelijk opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHZ en 10 GHZ

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
02/04/2010 (VR PV 2010/15 - punt 0050)	09/07/2010 (VR PV 2010/30 - punt 0034)	19/11/2010 (VR PV 2010/46 - punt 0027)			13/01/2011 (2012035006)

Inwerkingtreding: 01/02/2011

Wijzigingsbesluit aangifte, NER en bedrijfsontwikkeling: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 betreffende de toewijzing, het gebruik en de overname van de nutriëntenemissierechten en betreffende de bedrijfsontwikkeling na bewezen mestverwerking en van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2008 houdende nadere bepalingen aangaande de inventarisatie van gegevens in het kader van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	25/05/2009 (VR PV 2009/25 - punt 0056)	04/09/2009 (VR PV 2009/34 - punt 0030)			04/11/2009 (2009036014)

Premies roetfilters: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2009 tot toekenning van premies voor de aankoop en installatie van emissie-verminderende voorzieningen in voertuigen met een dieselmotor

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
30/04/2012 (VR PV 2010/19 - punt 0007)	RvS: 25/05/2010 (48.221/3)	09/07/2010 (VR PV 2010/30 - punt 0014)			03/09/2010 (2012035006)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): MB 14/09/2010
Inwerkingtreding: 13/09/2010

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van laboratoria in het kader van het Mestdecreet

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	19/11/2010 (VR PV 2010/46 - punt 0028) RvS: 14/12/2010 (48.945/3)	14/01/2011 (VR PV 2011/1 - punt 0004)			21/02/2011 (2011035126)

Decreet houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 17 oktober 2011 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) Doorgaans aangeduid als instemmingsdecreet met SWA-REACH

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0055) Advies MiNa-raad: 19/01/2012 SERV: op 11/01/2012 gemeld geen advies te willen uitbrengen	RvS:13/03/2012 (51.005/3)	04/05/2012 (VR PV 2012/15 - punt 0027)	Ingediend op 08/05/2012 Aangenomen in commissie leefmilieu op 05/06/2012 Plenaire goedkeuring op 20/06/2012	29/06/2012 (VR PV 2012/24 - punt 0030)	29/06/2012 (2012035785)

Besluit bemesting in natuurgebieden: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de inventarisatie, de kennisgeving, de aanvraag tot correctie en de oprichting en de werking van de Verificatiecommissie, vermeld in artikel 41bis van het mestdecreet van 22 december 2006, en betreffende wijziging van artikelen 13 en 33 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2008 betreffende het sluiten van beheersovereenkomsten en het toekennen van vergoedingen ter uitvoering van verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	12/02/2010 (VR PV 2010/07 - punt 0024) RvS: 09/04/2010 (47.871/3)	30/04/2010			19/05/2010 (20100202767)

Inwerkingtreding: 01/01/2009, uitgezonderd artikelen 3 t.e.m. 6

Decreet van 13 maart 2009 houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, aangenomen op 28 november 2003 in Madrid Doorgaans aangeduid als wijziging van Madrid

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					15/04/2009 (2009201594)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden tot het verkrijgen van een derogatie aan de bemestingsnormen als vermeld in artikel 13 van het Mestdecreet van 22 december 2006

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	17/06/2011 (VR PV 2011/23 - punt 0019) RvS: 21/06/2011 (49.866/3)	08/07/2011 (VR PV 2011/28 - punt 0059)			31/08/2011 (2011035710)

Andere: Besluit houdt op van kracht te zijn op 31/12/2014

Inwerkingtreding: 01/01/2011

Decreet houdende wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			14/03/2012	23/03/2012 (VR PV 2012/11 - punt 0038)	20/04/2012 (2012202117)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Uitvoeringsbesluit

BVR tot regeling van het verzoek om maatregelen en de beroepsprocedure in het kader van het voorkomen en herstellen van milieuschade

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
24/06/2011 (VR PV 2011/25 - punt 0010)	RvS: 19/07/2011 (49.924/1/V)			09/09/2011 (VR PV 2011/32 - punt 0015)	13/10/2011 (2011205047)

Inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie

Decreet van 25 februari 2011 houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit II/14 in Sofia op 27 februari 2001 Doorgaans aangeduid als wijziging van Sofia

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					16/03/2011 (2011201212)

Wijzigingsbesluit voor opname publicatie van compendium bemonsterings- en analysemethoden: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 1995 tot uitvoering van sommige artikelen van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2000 ter uitvoering van sommige artikelen van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	11/06/2010 (VR PV 2010/24 - punt 0018) RvS: 29/06/2010 (48.422/3)	16/07/2010 (VR PV 2010/31 - punt 0059)			11/08/2010 (2010035540)

Inwerkingtreding: 01/10/2010

BVR tot oprichting van het projectgrindwinningscomité

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
RvS: 15/12/2009 (47.525/3)	20/11/2009 (VR PV 2009/45 - punt 0010)	07/05/2010 (VR PV 2010/20 - punt 0031)			28/05/2010 (2010202908)

Inwerkingtreding: 07/06/2010

Decreet van 25 februari 2011 houdende instemming met de wijziging van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 inzake milieu-effectrapportage in grensoverschrijdend verband, aangenomen bij besluit III/7 in Cavtat op 4 juni 2004 Doorgaans aangeduid als wijziging van Cavtat

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
					16/03/2011 (2011201214)

Decreet aanpassen aan nieuw actieprogramma: Decreet van 6 mei 2011 houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
			04/05/2010	06/05/2010	13/05/2010 (2011035366)

BVR betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van de projecten in het projectgrindwinningscomité

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
RvS: 21/12/2010 (49.008/3)	03/12/2010 (VR PV 2010/49 - punt 004) RvS: 21/12/2010 (49.008/3)	04/02/2011 (VR PV 2011/04 - punt 0020)			24/02/2011 (2011200778)

Inwerkingtreding: 06/03/2011

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 1995 betreffende de organisatie van het jachtexamen, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 betreffende de jachtopeningstijden in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2013 en van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
17/12/2010 (VR PV 2010/52 - punt 0150)	13/01/2012 (VR PV 2012/01 - punt 0006) RvS: 31/01/2012 (50.846/3)	23/03/2012 (VR PV 2012/11 - punt 0018)			24/04/2012 (2012202132)

Inwerkingtreding: 04/05/2012

Besluit VR nitraatresiduwaarden, afbakening risicogebieden voor 2010 en verbodsbepalingen: Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de nitraatresiduwaarde en de risicogebieden, vermeld in artikel 14, § 2, en § 3, eerste lid, van het Mestdecreet van 22 december 2006, en tot oplegging van strengere verbodsbepalingen ter uitvoering van artikel 38 van het Mestdecreet van 22 december 2006, en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	23/07/2010 (VR PV 2010/32 - punt 0044) RvS: 17/08/2010 (48.623/1/V)	10/09/2010 (VR PV 2010/34 - punt 0040)			29/09/2010 (2010204932)

Gehoorschade muziekactiviteiten: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het maximaal geluidsniveau van muziek in inrichtingen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0076)	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - 0057)	17/02/2012 (VR PV 2012/06 - punt 0026)			29/03/2012 (2012035280)

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: 10/05/2011

Inwerkingtreding: 01/01/2013

Decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Materialendecreet)

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
23/12/2010 (VR PV 2010/53 - punt 0011)	08/04/2011 (VR PV 2011/11 - punt 0034) RvS: 17/05/2011 (49.512/3)	24/06/2011 (VR PV 2011/25 - punt 0029)	16/12/2011	23/12/2011 (VR PV 2011/52 - punt 0061)	28/02/2012 (2012035118)

Inwerkingtreding: Gekoppeld aan de inwerkingtreding van het VLAREMA/ Afdeling 2 van hoofdstuk 5: 01/01/2012

Bodembesluit: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden tot het verkrijgen van een derogatie aan de bemestingsnormen als vermeld in artikel 13 van het Mestdecreet van 22 december 2006

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
	17/06/2011	08/07/2011			31/08/2011 (2011035710)

Inwerkingtreding: 01/01/2011 (tot 31/12/2014)

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaamse reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
24/09/2010 (VR PV 2010/36 - punt 0028)	RvS: 26/10/2010 (48.780/03)	19/11/2010 (VR PV 2010/46 - punt 0015)			01/02/2011 (2011035078)

Inwerkingtreding: 1/01/2011

Regelgevingsagenda: Leefmilieu en Natuur (lopend)

Samenwerkingsovereenkomst ETS luchtvaart: decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende het opnemen van luchtvaartactiviteiten in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap overeenkomstig Richtlijn 2008/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde ook luchtvaartactiviteiten op te nemen in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
29/06/2012 (VR PV 2012/24 - punt 0007)			November 2012		

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Februari 2013
Inwerkingtreding: 01/01/2013

Samenwerkingsovereenkomst BIPT: decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ..., gesloten tussen de Federale Staat en het Vlaamse Gewest betreffende de beoordeling van de technische dossiers, het uitvoeren van smalbandmetingen en het opstellen en het actualiseren van een kadaster van vast opgestelde zendantennes inzake de normering van vast en tijdelijk opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10GHz

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
11/05/2012 (VR PV 2012/16 - punt 0011)			Najaar 2012		

Inwerkingtreding: 01/11/12

BVR inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
25/05/2012 (VR PV 2012/18 - punt 0050)	November 2012	December 2012			

Vereenvoudigingsvoorstellen Integraal Waterbeleid: decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 137)	Najaar 2012	Najaar 2012	Voorjaar 2013	Voorjaar 2013	Voorjaar 2013

Inwerkingtreding: Na publicatie in Belgisch Staatsblad

BVR houdende vaststelling van specifieke IHD

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
1ste groep van 8 BVR's: 15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0082 - 0089) 2de groep van 5 BVR's: 16/09/2011 Groep van 3 BVR's: 13/07/2012 (VR PV 2012/26 - punt 0014 - 0016) Groep van 7 BVR's: 20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 0054 - 0060)					

Globale evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Najaar 2012					

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: 20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 0114)

Decreet permanente omgevingsvergunning

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Voorjaar 2013	Voorjaar 2013	Zomer 2013	Najaar 2013	Najaar 2013	Najaar 2013

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: Conceptnota van 23/12/2011 'De invoering van een permanente milieu-/omgevingsvergunning' en van de conceptnota 'de invoering van de omgevingsvergunning' (VR PV 2011/52 punt 0063) Addendum aan conceptnota inzake de invoering van de omgevingsvergunning: antwoorden op de aanbevelingen van de SAR's, VVSG en VVP: 06/07/2012 (VR PV 2012/25 - punt 0067) Addendum aan conceptnota over de invoering van de permanente vergunning: antwoorden op aanbevelingen van de SAR's, VVSG en VVP: 20/07/2012 (VR PV 2012/27 - punt 123)

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Uitvoeringsbesluit: definitieve goedkeuring v oorjaar 2014

Inwerkingtreding: Delegatie naar uitvoeringsbesluit: 2014

Wijziging Pesticidendecreet en -besluit

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
13/07/2012 (VR PV 2012/26 - punt 0087)	September 2012	Oktober 2012	Najaar 2012	Eind december 2012	Januari 2013

Inwerkingtreding: Januari 2013

Nagoya Kuala Lumpur aanvullend protocol over aansprakelijkheid en herstel bij het Cartagena protocol inzake bioveiligheid

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Machtiging ondertekening verleend door VR op 25/02/2011 (VR PV 2011/07 - punt 0027). Ondertekend door België op 20 september 2011. Naar toekomst toe zal evenwel instemming moeten verleend worden d.m.v. de ontwikkeling van een (voor-)ontwerp van instemmingsdecreet					

Nagoya protocol over de toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van de opbrengsten verkregen uit het gebruik van die genetische rijkdommen, bij het Biodiversiteitsverdrag Doorgaans aangeduid als ABS-protocol

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Machtiging ondertekening verleend door VR op 13/05/2011 (VR PV 2011/18 - punt 0016) Ondertekend door België op 20/09/2011 Naar toekomst toe zal instemming moeten verleend worden d.m.v. de ontwikkeling van een (voor-)ontwerp van instemmingsdecreet					

Decreet betreffende de preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren (het Wildedierenziektendecreet)

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0080)	Oktober 2012				

Herziening MBO-Decreet: decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel VI "Milieubeleidsovereenkomsten"

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
02/12/2011 (VR PV 2011/49 - punt 0039)	30/03/2012 (VR PV 2012/12 - punt 0021) RvS: 08/05/2012	22/06/2012 (VR PV 2012/23 - punt 0025)	Timing najaar 2012	Timing najaar 2012	

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Timing 2013
Inwerkingtreding: Timing 01/01/2013

Versnelling Investeringsprojecten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: 15/10/2011 (VR 2010 1510 MED.0485BIS) 22/07/2011 (VR 2011 2207 MED.0401)

Decreet tot invoeging van het integratiespoor voor de milieueffect- en veiligheidsrapportage over een project in de milieu- en stedenbouwkundige vergunningsprocedure

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
29/04/2011 (VR PV 2011/15 - punt 0052)	22/07/2011 (VR PV 2011/31 - punt 0012)		Ingediend als voorstel van decreet op 01/02/2012		

Milieuvoorwaarden diffuse stofemissies (BVR): besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 en bijlage 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
27/04/2012 (VR PV 2012/14 - punt 0021)	November 2012	December 2012			December 2012

Inwerkingtreding: 01/01/2013

Instemmingsdecreet inzake het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de coördinatie van het beleid inzake invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen Doorgaans aangeduid als instemmingsdecreet met SWA EVOA

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Voorontwerp instemmingdecreet goedgekeurd op 19/09/2011 (VR PV 2011/33 - punt 0011); machtiging advies in te winnen van Minaraad en Raad van State Advies Minaraad ontvangen op 20/10/2011	Op UICL dd. 30/03/2012 werd beslist om werkzaamheden m.b.t. het samenwerkingsakkoord op te schorten, net als respectieve instemmingsprocedures, tot voornemens vervat in federaal regeerakkoord inzake vervoer van afval verder vertaald zijn naar bevoegdheidsverdeling, diensten en werkveld toe.				

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de uitvoering van de verordening (EG) NR. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25/11/2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), en tot intrekking van verordening (EG) NR. 761/2001 en van de beschikkingen 2001/681/EG en 2006/193/EG van de Commissie Doorgaans aangeduid als SWA inzake EMAS

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Ontwerptekst goedgekeurd op de ICL van 21/10/2010 Machtiging tot ondertekening verleend door VR op 15/07/2011 (VR PV 2011/29 - punt 0126) Op UICL d.d. 30/03/2012: door problemen i.v.m. ontbreken, daarna vormen van nieuwe federale regering moet ondertekeningsronde hernomen worden. Nieuwe ondertekeningsronde start waarschijnlijk begin april 2012.					

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaamse reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu en tot wijziging van diverse andere besluiten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
22/06/2012 (VR PV 2012/23 - punt 0017)	November 2012	December 2012			Januari 2013

Inwerkingtreding: Januari 2013 en juli 2012 voor de bepalingen die de richtlijn 2010/31/EU (gedeeltelijk) omzetten

Regelgevingsagenda: Leefmilieu en Natuur (voorbereiding)

Wijzigingsbesluit tot aanpassing van diverse besluiten waarin naar het mestdecreet verwezen wordt

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

Decreet financierende heffing

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Najaar 2012	Najaar 2012	Najaar 2012	December 2012	December 2012	Januari 2013

Inwerkingtreding: 01/01/2013

Besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 2007 tot uitvoering van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, wat betreft de bepaling van de stikstofverliezen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Uitvoeringsbesluit permanente omgevingsvergunning

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Voorjaar 2014	Voorjaar 2014	Zomer 2014			
---------------	---------------	------------	--	--	--

Inwerkingtreding: Zomer 2014

Instemmingsdecreet inzake het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Eerste semester 2013	Eerste semester 2013	Tweede semester 2013	2013	2013	2014
----------------------	----------------------	----------------------	------	------	------

Goedkeuring conceptnota Vlaamse Regering: September 2012

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): 01/06/2015

Inwerkingtreding: 2014

Aanpassing subsidiebesluit gemeentelijke rioleringen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Nog niet gekend

BVR tot wijziging van het BVR van 15 juli 2011 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en tot wijziging van diverse besluiten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Voorjaar 2013		Eind 2013			
---------------	--	-----------	--	--	--

VLAREM - wijzigingsbesluit VLAREM-trein 2013

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

September 2013	Oktober 2013	December 2013			
----------------	--------------	---------------	--	--	--

Inwerkingtreding: Januari 2014

VLAREM-trein 2012

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
November 2012	December 2012	Januari 2013			Voorjaar 2013

Inwerkingtreding: 1 januari 2013 en 7 januari 2013 voor de bepalingen die de IED-RL omzetten

Actualisering wetgeving Polders en Wateringen

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

Implementatie (uitvoeringsbesluiten: nieuw initiatief, omzendbrief, ...): Zomer 2015

Inwerkingtreding: Maart 2015

Vismigratie

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Voorjaar 2013	Voorjaar 2013	Zomer 2013	N.v.t.	N.v.t.	Zomer 2013

Inwerkingtreding: Na publicatie

Aanpassing organisatiebesluit

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Voorjaar 2013	Voorjaar 2013	Voorjaar 2013	N.v.t.	N.v.t.	Voorjaar 2013

Inwerkingtreding: Na publicatie

BVR Landinrichting

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

Inwerkingtreding: 2014

Wijzigingsbesluit aangifte

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

Besluit Vlaamse Regering tot bepaling van de nadere regels voor het vervoer van meststoffen en houdende uitwerking van de uitzonderingen voor educatieve demonstraties en wetenschappelijke proefnemingen in het kader van het Mestdecreet

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad

BVR tot wijziging van het BVR van 20 juli 1994 tot vaststelling van de bijdrage van het Vlaamse Gewest in de uitgaven voor de werken uitgevoerd door de ruilverkavelingscomités

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Inwerkingtreding: Maart 2013

BVR tot wijziging van het BVR van 20 juli 1994 tot uitvoering van het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning en tot opheffing van het BVR van 7 mei 2010 tot oprichting van het projectgrindwinningscomité

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
November 2012		December 2012			December 2012

Inwerkingtreding: December 2012

Herziening uitvoeringsbesluit MBO-Decreet (decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel VI "Milieubeleidsovereenkomsten")

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Timing: na goedkeuring van de wijzigingen van het MBO-decreet					

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende dierlijke bijproducten

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
Timing vierde kwartaal 2012		Timing vierde kwartaal 2012			Voorjaar 2013

Inwerkingtreding: Na publicatie

Decreet landinrichting

1ste principiële goedkeuring	2de principiële goedkeuring	Definitieve goedkeuring	Parlementaire behandeling	Bekrachtiging Vlaamse Regering	Publicatie in staatsblad
------------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------

Inwerkingtreding: 2014

8 Bijlage 2: Resoluties van het Vlaamse Parlement

Resolutie 1348 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

1° bij de beleidsuitvoering prioriteit te geven aan afvalpreventie en hergebruik van materialen. Afval moet maximaal gescheiden worden aan de bron;

Inzake afvalpreventie en hergebruik werd de subsidiëring van afvalpreventie- en hergebruik-initiatieven bij lokale besturen verdergezet. De krachtlijn "duurzame overheidsopdrachten als hefboom voor een duurzaam materialenbeheer" is opgenomen in het Vlaams Actieplan Duurzame Overheidsopdrachten 2012-2014. Na consultatie van de stakeholders zal dit actieplan in het najaar 2012 worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. Met betrekking tot duurzame consumptie werd voor Green Private Procurement nagegaan hoe bestaande instrumenten best kunnen worden ingezet/geheroriënteerd om bedrijven te stimuleren in het vergroenen van hun eigen aankoopbeleid. Flankerend aan het federaal beleid werd na de evaluatie van drie proefprojecten met de distributiesector de opschaling van één project voorbereid. Voor de productgroep elektrische toestellen is in 2012 een samenwerking op touw gezet die meer producten en meer distributeurs omvat. De producenten zullen de consumenten hierbij wijzen op aanwezigheid van ecolabel, energiegebruik, herstelbaarheid, hergebruik en inleveren bij Recupel.

Met betrekking tot selectieve inzameling werd de ondersteuning van lokale besturen met minder goede inzamelcijfers verdergezet volgens dezelfde werkwijze: de gemeenten met meer dan 180 kg restafval/jaar/inwoner worden geïnventariseerd, gezamenlijk worden de oorzaken onderzocht en een plan van aanpak voor 2012-2013 opgesteld. Voor het bedrijfsafval werd een aanpak uitgewerkt voor de toename van de selectieve inzameling van met huishoudelijk afval vergelijkbaar bedrijfsafval. Op korte termijn ligt de focus op de code van goede praktijk voor de organisatie van bron- en of nasortering van bedrijfsafvalstoffen (modelcontract en monitoringprogramma). In samenwerking met het bedrijfsleven en de lokale besturen werd verder gewerkt aan een stimulerend kader voor optimale inzamelstructuren voor afvalstoffen van zelfstandigen en KMO's. Het actieplan 2012 in het kader van het collectief afvalbeheersplan Afvallandbouwfolies 2011-2013 is opgemaakt en in uitvoering. Wat de binnenscheepvaart betreft is in Vlaanderen gezorgd voor een gelijk speelveld en transparantie via de uitwerking van een convenant met alle beheerders en een kostenmodel.

2° in overleg met de betrokken sector een code van goede praktijk voor sorteren uit te werken en daarvoor een juridische basis te creëren binnen het VLAREMA (Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen);

3° op basis van de resultaten van het proefproject voor de inzameling van pmd-afval bij bedrijven, indien wenselijk, regelgeving voor een dergelijke inzamelverplichting uit te werken;

De ontwikkeling van de code van goede praktijk gebeurde in nauw overleg met het KMO-overlegplatform waarin alle relevante actoren zijn vertegenwoordigd. Tot eind 2012 geldt een overgangsperiode en spreken we van de ontwerpcode. Tijdens deze overgangsperiode worden de resultaatsverbintenissen en de sorteerefficiëntie die opgenomen staan in het luik rond de nasortering gemonitord en getoetst op hun eenduidigheid en haalbaarheid. Na deze monitoringsperiode zal de ontwerpcode begin 2013 al dan niet worden aangepast en bekrachtigd via een ministerieel besluit. De selectieve inzameling van PMD-afval bij bedrijven is inmiddels als verplichting ingeschreven in het VLAREMA en gaat in werking vanaf 1 juli 2013.

4° de mogelijke negatieve gevolgen van de export van gemengd stedelijk afval van bedrijfsoorsprong – in het bijzonder naar landen of regio's met overcapaciteit – voor het milieu en voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen te onderzoeken en, zo nodig, nieuwe regelgeving uit te werken om die gevolgen te vermijden;

De uitgangspunten over de export van stedelijk afval zijn enerzijds dat Vlaanderen steeds zoveel mogelijk gesloten materiaalkringlopen wenst te houden en anderzijds dat Vlaanderen in de mate van het mogelijke de verantwoordelijkheid op zich wil nemen voor de verwerking van het in Vlaanderen gegenereerde afval. Om deze reden is bij de omzetting van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen in het Materialendecreet en het VLAREMA het begrip "gemengd stedelijk afval" ruim gedefinieerd zodat Vlaanderen het zelfvoorzieningsprincipe maximaal kan toepassen en zo een ambitieus verwerkingsbeleid in relatie met de verwerkingshiërarchie kan realiseren. Bovendien werd een verbrandingsverbod ingevoerd voor alle afval dat niet volgens de code van goede praktijk werd ingezameld. Deze ontwerpcode bevat enerzijds richtlijnen voor een correcte

bronsortering en anderzijds voorwaarden voor nasortering van het afval dat niet correct aan de bron ingezameld.

Ook de uitvoer van gemengd afval dat niet conform de code werd ingezameld, is verboden.

5° op korte termijn het bestaande economische instrumentarium te evalueren en aan te passen zodat het meer sturende prikkels geeft om materiaalkringlopen te sluiten door een betere preventie, hergebruik of recyclage van afvalstromen;

6° in dat kader ook de haalbaarheid van nieuwe economische instrumenten te onderzoeken, waaronder een systeem van verhandelbare afvalverwerkingsrechten waarmee tegelijk een krappe planning kan worden aangehouden en nieuwe, meer performante installaties kansen krijgen;

Er wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een financieel kader ter realisatie van het materialenbeleid. Een vergelijkende analyse van 3 types heffingen en de mate waarin ze bijdragen tot meer selectieve inzameling en de recyclage van bedrijfsafval is uitgevoerd. Op basis hiervan wordt in 2012 voor één scenario de haalbaarheid onderzocht en eventueel verder concreet uitgewerkt. Daarnaast wordt onderzoek gevoerd naar het potentieel van verhandelbare recyclagecertificaten voor 3 stromen waarbij verschillende scenario's worden afgebakend. Op basis van deze haalbaarheidsstudies volgen in 2013 beleidsvoorstellen voor de aanpassing van bestaande of de invoering van nieuwe instrumenten. Ook binnen het Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer zal tijdens de periode tot 2015 onderzoek worden verricht rond de invoering van nieuwe economische instrumenten ter bevordering van de selectieve inzameling van afvalstoffen en de afzet van recyclaten, toegepast aan de hand van een aantal cases.

7° binnen de regelgeving met betrekking tot energie en de omgevingsvergunning criteria uit te werken inzake minimale energierecuperatie en milieuvriendelijke modal split;

Binnen het Uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen (UMBHA) zijn een aantal criteria opgenomen die bepalend zijn in het kader van nieuwe vergunningen voor afvalverbrandingsinstallaties. Een van deze criteria is de energieperformantie: zo wordt er momenteel onderzocht in welke mate de energierecuperatie voldoende hoog is. Met betrekking tot mobiliteit wordt momenteel ook nagegaan in welke mate alternatieve vervoersmodi (via spoor- of waterweg) een haalbaar kaart zijn. W&Z en de OVAM onderzoeken om het vervoer van afval via de binnenvaart te stimuleren. Een gelijkschakeling van de randvoorwaarden wordt daarbij onderzocht. Als pilootproject wordt daarbij de vervoersketen voor Vlaams-Brabant genomen.

8° ketenprojecten te starten, waarbij de overheid de verschillende actoren binnen een bepaalde materiaalketen rond de tafel brengt om de kansen voor het verlagen van de milieu-impact over de hele keten of voor het beter sluiten van de materiaalkringloop in kaart te brengen en daarop gebaseerde maatregelen uit te voeren;

Een aantal ketenbeheerprojecten zijn uitgevoerd of in uitvoering. De focus wordt gelegd op volgende materiaalketens:

- Tapijketen: Een actieplan 2012 is in uitvoering. De deelnemers leggen momenteel de focus op ecodesign binnen de keten. Dit moet op langere termijn resulteren in de ontwikkeling van recyclebaar tapijt, waarna een logistiek systeem kan worden opgezet.
- Harde kunststoffen: Dit project onderzoekt momenteel de mogelijkheid om een selectieve inzameling van harde kunststoffen op containerparken te organiseren en de inzetbaarheid van recyclaten afkomstig van post-consumer harde kunststoffen.
- Cellenbeton: Met de actoren in de materiaalketen cellenbeton loopt er een samenwerking waarbij de OVAM de uitvoeringsfase begeleidt. Er wordt momenteel gezocht naar partners voor een proefproject voor de inzameling van cellenbeton op containerparken.
- Minerale wol: Er loopt een eerste verkenning van de mogelijkheden in samenwerking met de sector. De OVAM overweegt om hier in 2013 een ketenproject rond op te starten als er voldoende potentieel en bereidheid is.
- Vlakglas: De keten voor vlakglas uit de productie is grotendeels gesloten, post-consumerafval blijkt echter moeilijker aan te pakken. Een inschattingsoefening van de kosten-baten voor deze stroom is in voorbereiding. Dit zal in 2013 meer zicht op de mogelijkheden bieden.

- Voor de keten vlakglas automotive werd een onderzoek gestart waarin nagegaan wordt hoe ecologische en economische parameters zich verhouden bij meerdere scenario's.
- Binnen het ketenbeheerproject 'duurzame chemie' wordt een visie uitgewerkt voor het luik biogebaseerde economie.

9° in dat kader programma's uit te werken om instrumenten zoals ecodesign (stimuleren van ecologische ontwerpen van producten en gebouwen) of eco-efficiëntiescans (om bedrijven te helpen detecteren waar milieuwinsten te halen zijn in productieprocessen of aanvoerketens) intensiever en meer systematisch in te zetten;

De uitbreiding van de ecodesign-werking - eco-innovatie op productniveau - zit op schema. Een netwerk rond ecodesign (Ecodesign.link) is operationeel: Ecodesign.link is actief op Twitter, LinkedIn en Facebook en in korte tijd een trefpunt geworden. Op 6 juni 2012 werd de SIS-toolkit gelanceerd, een tweede tool voor duurzaam ondernemen en innoveren, complementair aan de Ecolizer 2.0. Vijf piloot-bedrijven doorlopen momenteel in primeur het begeleidingstraject. Voor 2013 wordt gestreefd naar opschaling via samenwerking met een aantal partners.

M.b.t. eco-efficiëntie werd de eco-efficiëntiescan in 2011 voor twee sectoren aangepast voor gebruik binnen de betreffende sector en aangevuld met relevante BBT's en best practices. Uit de interne en externe behoefte-analyse en uit de omgevingsanalyse blijkt dat de bestaande scans incl. de eco-efficiëntiescan te generiek zijn en moeilijk als dusdanig kunnen gebruikt worden vanuit een kringloopperspectief / ketenbeheerperspectief. Daarom verfijnt de OVAM haar eco-efficiëntiescan zodat die bedrijven toelaat te screenen op in- en uitgaande materiaalstromen en die gerichte aanbevelingen doet voor duurzaam beheer van materialen. De internationale voorbeelden tonen aan dat hier een opportuniteit ligt om de ontwikkeling een groene kringloopeconomie te faciliteren en ook de belangrijkste externe stakeholders hebben aangegeven heil te zien in de ontwikkeling van een specifiekere scan. Dit instrument moet individueel of in het kader van samenwerking op een bedrijventerrein kunnen ingezet worden. In een eerste fase worden op basis van de voorbije ervaringen, noden van de sector en het potentieel aan materiaalefficiëntie, de mogelijkheden verder verkend en een instrument ontwikkeld zodat dit getest kan worden in de praktijk.

10° voorstellen uit te werken voor een aanpassing van het decreet op de milieubeleidsvereenkomsten, zodat maatschappelijke actoren en het Vlaams Parlement vroeger bij de totstandkoming daarvan worden betrokken, en die zo snel mogelijk aan het Vlaams Parlement voor te leggen;

Na advies van de Raad van State heeft de Vlaamse Regering op 22 juni 2012 haar definitieve goedkeuring gegeven aan het ontwerpdecreet tot aanvulling van het decreet met algemene bepalingen over milieubeleid met een titel VI 'Milieubeleidsvereenkomsten'. Het voorstel heeft tot doel enerzijds de inspraakmogelijkheden voor derden efficiënter en effectiever te maken en anderzijds de procedure voor het afsluiten van een milieubeleidsvereenkomst te vereenvoudigen. De belangrijkste wijziging met betrekking tot de inspraakmogelijkheden is de aanvulling van de bestaande procedure met een voorafgaande consultatie. Daarnaast wordt voorgesteld om de maximale looptijd van een milieubeleidsvereenkomst te verlengen van vijf naar acht jaar. Momenteel is het ontwerpdecreet in behandeling in het Vlaams Parlement.

11° op korte termijn eveneens te onderzoeken voor welke extra materiaalstromen ten opzichte van bestaande regelgeving de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid moet worden ingesteld en welke instrumenten het best geschikt zijn om die concreet in te vullen;

Onderzoek naar de mogelijke invulling van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid is nog lopende. De eerste resultaten worden verwacht tegen eind 2012. Tegen eind 2013 zullen concrete beleidsvoorstellen geformuleerd zijn.

12° het afsluiten van samenwerkingsprotocollen met de ons omringende regio's of landen te onderzoeken met het oog op het creëren van een gelijk speelveld op een voldoende hoog beschermingsniveau.

a) Op 20 mei 2011 werd het Samenwerkingsakkoord tussen de Belgische Staat en de drie gewesten aangaande de gecoördineerde uitvoering en handhaving van de Europese regelgeving rond grensoverschrijdende afvaltransporten herzien. De instemmingsprocedure voor dit akkoord werd gestart. Het federale regeerakkoord van 1 december 2011 stelt dat de "handhaving regelgeving doorvoer afvalstoffen" naar de Gewesten wordt overgeheveld en stelt daarnaast dat hiervoor een samenwerkingsakkoord moet gemaakt te worden "om de coördinatie tussen de federale overheid en de Gewesten te verzekeren,

aangezien dat ook de douane en de politie aangaat". Als gevolg hiervan werd de instemmingsprocedur opgeschort totdat de bepalingen in het regeerakkoord zijn omgezet in een nieuwe bijzondere wet op de staatshervorming. Vanaf dat moment kan de tekst van het Samenwerkingsakkoord en de memorie van toelichting aangepast worden, rekening houdend met de recente opmerkingen van de Raad van State én de gewijzigde verdeling van bevoegdheden.

b) In het najaar 2012 zal overleg met de Nederlandse en Duitse autoriteiten gestart worden omtrent grensoverschrijdende transporten van afval en het creëren van een gelijk speelveld.

c) Via het CCIM (Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid) kan België, te midden van talrijke internationale instellingen en organisaties, naar voren komen met weloverwogen standpunten inzake milieu. Het comité vloeit voort uit een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omtrent het internationale milieubeleid. De dagelijkse leiding ervan is in handen van het DG Leefmilieu van de FOD.

Resolutie 1531 betreffende de steun van Vlaanderen aan het optrekken van de Europese reductiedoelstelling tot 30% minder broeikasgassen in 2020

1° samen met de Federale Regering en de andere gewestregeringen een Europese reductiedoelstelling van broeikasgassen van 30% tegen 2020 ten opzichte van de uitstoot in 1990 te ondersteunen, rekening houdend met het plan van de Europese Commissie om een reductie van 25% binnen de EU te realiseren en een reductie van 5% erbuiten, voor zover de concurrentiepositie van de Europese en Vlaamse economie en de Europese en Vlaamse arbeidsmarkt niet onder druk komen te staan;

Vlaanderen ondersteunt samen met de Federale Regering en de andere gewestregeringen de uitwerking van een ambitieus internationaal klimaatregime. Op Europees niveau wordt gepleit voor een op wetenschap gebaseerde aanpak om de opwarming te beperken tot maximaal 2°C t.o.v. de pre-industriële periode. Het internationaal klimaatpanel (IPCC) geeft aan dat hiervoor de broeikasgasuitstoot in industrielanden dient te worden verminderd met 80% tot 95% tegen 2050 en met 25% tot 40% tegen 2020 ten opzichte van 1990.

De staats- en regeringsleiders van de Europese Unie beslisten in 2007 dat de Europese Unie, onafhankelijk van de uitkomst van een internationaal klimaatakkoord, haar broeikasgasuitstoot tegen 2020 met 20% moet verminderen ten opzichte van 1990. Indien een internationaal klimaatakkoord zou worden gesloten, beloofde de EU haar emissies te zullen verminderen met 30% ten opzichte van 1990 op voorwaarde dat andere ontwikkelde landen zich tot vergelijkbare emissiereducties verbinden en dat economisch meer gevorderde ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en capaciteiten.

Met het akkoord dat in 2011 in Durban werd gesloten en zicht geeft op een globaal juridisch bindend akkoord, staat de Europese Unie onder verhoogde druk om de 30% te implementeren.

2° zo nodig, na een grondige analyse van de maatschappelijke gevolgen, aan te dringen op de instelling van een Europees fiscaal mechanisme, de zogenaamde 'internalisering van koolstofkosten', ten aanzien van de derde landen die niet zouden bijdragen tot de reductie en de beperking van de uitstoot van broeikasgassen;

De strijd tegen de opwarming van de aarde vergt een globale aanpak, Vlaanderen stelt daarom alles in het werk ter ondersteuning van een globaal juridisch bindend akkoord. Indien bepaalde landen terug zouden komen op de beslissing die eind 2011 hierrond werd genomen, kunnen alternatieve acties worden overwogen als compensatiemaatregel.

3° alles in het werk te stellen opdat ook andere geïndustrialiseerde landen, groeilanden en ontwikkelingslanden zich tot concrete inspanningen engageren;

Tijdens de internationale klimaatconferentie te Durban Zuid-Afrika, werd eind 2011 overeengekomen om tegen 2015 tot een globaal juridisch bindend akkoord te komen. Dit akkoord zal in 2020 in werking treden. Volgens de afspraak in Durban moet dit akkoord "een protocol, een ander wettelijk instrument, of een overeengekomen oplossing met kracht van wet" zijn. Vlaanderen zal er mee op toezien dat dit internationale compromis wordt nageleefd en zeker niet wordt afgezwakt opdat alle partijen hun overeenkomst zouden nakomen.

4° in het Vlaamse klimaatbeleidsplan de nodige maatregelen op te nemen opdat Vlaanderen de doelstelling haalt voor het eigen gewest na verdeling van de nieuwe Europese doelstelling onder de lidstaten en de verdeling binnen België;

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2009-2014 en de Beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2009-2014 wordt tegen eind 2012 een Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 voorbereid. Voor de reductie van de broeikasgasuitstoot in de niet-ETS sectoren zullen we alle interne maatregelen treffen die technisch en

economisch uitvoerbaar zijn en die maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Op 20 juli 2012 werd in conceptnota aan de Vlaamse Regering verslag uitgebracht betreffende de stand van zaken voorbereiding Vlaams Mitigatieplan 2013-2020 (VMP).

5° erop toe te zien dat de Europese reductiedoelstelling van broeikasgassen van 30% evenwichtig verdeeld wordt tussen de lidstaten, rekening houdend met potentieel en kostenefficiëntie, en niet louter met financiële draagkracht;

Een billijke verdeling van de inspanningen is het uitgangspunt van de Vlaamse Regering. Potentieel en kostenefficiëntie vormen belangrijke randvoorwaarden bij de verdeling van klimaatinspanningen op de diverse beleidsniveaus.

6° werk te maken van een gelijkwaardige lastenverdeling van de Belgische doelstellingen tussen de federale overheid en de gewesten op basis van potentieel en kostenefficiëntie;

In april 2010 heeft een administratieve werkgroep van de Nationale Klimaatcommissie een rapport afgeleverd waarin een aantal pistes en verdelingsopties werd gedocumenteerd. Vervolgens werden de politieke besprekingen over de intra-Belgische lastenverdeling gestart. In deze oefening worden de verschillende deelaspecten van het Europese energie- en klimaatpakket (BKG-reductiedoelstelling voor de sectoren die niet onder het Europese emissiehandelssysteem vallen, verdeling van de doelstellingen voor hernieuwbare energie, verdeling van de opbrengsten uit veiling van emissierechten, ...) gekoppeld aan andere elementen die binnen België verdeeld dienen te worden (bv. internationale klimaatfinanciering). Tijdens de federale regeringsonderhandelingen in de tweede helft van 2010 en 2011 werden de gesprekken stilgelegd. Recent werkte de administratieve werkgroep onder de NKC aan een cijfermatige actualisatie van het rapport van 2010. De politieke besprekingen van de verschillende deelelementen van de lastenverdelingsoefening dienen nu op korte termijn te worden afgerond.

7° erop toe te zien dat de Vlaamse reductiedoelstelling van broeikasgassen over de maatschappelijke spelers en sectoren verdeeld wordt op basis van hoofdzakelijk potentieel en kostenefficiëntie, rekening houdend met al geleverde inspanningen;

Op 1 juli 2011 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de conceptnota betreffende het voorbereidingstraject van het derde Vlaams Klimaatbeleidsplan. De kosteneffectiviteit van de maatregelen werd hierbij als een belangrijke randvoorwaarde vooropgesteld bij het invullen van het VMP.

Het in de conceptnota beschreven voorbereidingstraject heeft in het afgelopen jaar effectief plaatsgevonden in overleg met de maatschappelijke spelers en sectoren:

- de departementen en agentschappen met de grootste betrokkenheid (Leefmilieu, Energie, Mobiliteit en Landbouw) hebben het globale proces aangestuurd via de Vlaamse Task Force Mitigatie;
- de onderbouwende studie is afgerond en door middel van workshops over de verschillende thema's en sectoren hebben de betrokken departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid hun inbreng kunnen doen;
- het middenveld en de betrokken sectoren werden geconsulteerd tijdens de Vlaamse Klimaatconferentie en de Rondetafelconferenties voor de sectoren Gebouwen, Mobiliteit, Landbouw en Industrie (deelconferenties energetische emissies en F-gassen).

De afspraak binnen de Vlaamse Regering was dat elk van de betrokken ministers en beleidsdomeinen die bevoegd zijn voor een deel van het maatregelenpakket, de nodige en beschikbare informatie over mogelijke, geplande en genomen maatregelen zouden aanleveren. Zij zijn in het verdere traject ook verantwoordelijk voor de verdere uitwerking en implementatie van de maatregelen die bij de vaststelling van het VMP door de Vlaamse Regering zullen worden opgenomen.

8° ervoor te zorgen dat de opbrengst van de veiling van de emissierechten:

- a) *terugvloeit naar groene investeringen in de gewesten, in de eerste plaats in het kader van de realisatie van het Vlaamse klimaatbeleidsplan;*

Op 27 april 2012 keurde de Vlaamse Regering de oprichting van een eigen Vlaams Klimaatfonds goed (formele oprichting werd gepubliceerd in het BS van 24 juli 2012). Dit besluit gelast de Vlaamse ministers van leefmilieu en financiën om een beoordelingskader uit te werken dat de prioritering voor interne maatregelen en kostenefficiënte besteding garandeert van de kredieten die ingezet zullen worden voor intern Vlaams klimaatbeleid in de periode 2013-2014 en dit beoordelingskader ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering bij de goedkeuring van het Vlaams klimaatplan 2013-2020.

In de conceptnota over de stand van zaken van de voorbereiding van dit plan (waarvan de Vlaamse Regering akte nam op 20 juli 2012) wordt dit verder toegelicht: de ondersteuning van intern Vlaams kosten-

en klimaatefficiënt beleid in de niet-ETS sectoren zal gekanaliseerd worden via een nog uit te werken mechanisme, dat de Vlaamse minister bevoegd voor leefmilieu zal ontwerpen en ter goedkeuring zal voorleggen aan de Vlaamse Regering bij de goedkeuring van het Vlaams Klimaatplan 13-20. Hiertoe zal een beoordelingskader uitgewerkt worden dat de prioritering voor interne maatregelen en de kostenefficiënte besteding garandeert van de kredieten die ingezet zullen worden voor intern Vlaams klimaatbeleid in de periode 2013-2014. Bijkomende beleidsvoorstellen zullen binnen dit beoordelingskader afgetoetst en geprioriteerd worden. Het beoordelingskader zal gebaseerd zijn op o.a. volgende principes:

- Additionaliteit en complementariteit: om in aanmerking te komen voor (co)financiering uit het klimaatfonds, zal aangetoond moeten worden dat de beleidsmaatregel verder gaat dan bestaande beleidsinstrumenten en bestaande budgetten die gebruikt worden voor klimaatbeleid, en complementair is aan deze bestaande instrumenten.
 - Kostenefficiëntie: prioriteit zal gegeven worden aan de beleidsmaatregelen die het meeste BKG-reducties opleveren per euro (co)financiering uit het klimaatfonds.
 - Implementatietraject: het tijdstip wanneer de reducties kunnen worden bereikt en de mate waarin ze kunnen bijdragen tot het bereiken van de doelstelling voor de periode 2013-2020.
 - Duurzaamheid: in de betekenis van vermijden van lock-in (dus ook nuttig zijn voor lange termijn verdergaande reductiedoelstellingen) en het vermijden van eventuele negatieve impact op andere milieuthema's.
- b) *kunnen worden aangewend om ontwikkelingslanden te ondersteunen in hun strijd tegen klimaatverandering;*

Onlangs stemde de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement in met de oprichting van een eigen Vlaams Klimaatfonds. Hiermee creëerde men het nodige financieel kader voor het voeren van een ambitieus langetermijnbeleid inzake klimaat. Het Vlaams Klimaatfonds wordt gespijsd met o.m. de opbrengsten uit de veiling van Europese emissierechten. Het gaat zowel om de valorisatie van het surplus aan Europese emissierechten in de Vlaamse toewijzingsreserve voor nieuwkomers (emissierechten die de Vlaamse Regering opzij had gezet voor nieuwe bedrijven maar die door de economische groeivertraging niet volledig benut zijn) voor de lopende Kyotoperiode 2008-2012, als om de veiling van emissierechten in de volgende handelsperiodes. De omvang van de inkomsten in het fonds zal afhangen van verdere onderhandelingen met de federale overheid en de andere gewesten. De Belgische opbrengsten uit de veiling van emissierechten moeten immers nog binnen België verdeeld worden. Hiervan wordt op korte termijn werk gemaakt. De via veiling gegenereerde opbrengsten zullen in Vlaanderen integraal ingezet worden voor de financiering van een effectief en kostenefficiënt Vlaams klimaatgericht beleid en voor het nakomen van Vlaamse Europese en internationale verplichtingen inzake klimaatbeleid.

9° onze engagementen te honoreren in het kader van de snelstartfinanciering en het Internationaal Klimaatfonds;

Het Vlaamse Gewest levert een bijdrage in kader van de zogenaamde fast start financiering en zal tevens zijn verbintenis nakomen inzake de lange termijnfinanciering. De gezamenlijke doelstelling van de ontwikkelde landen om tegen 2020 jaarlijks 100 miljard USD te voorzien, is een belangrijke verbintenis. De implementatie hiervan is bepalend voor de strijd tegen klimaatverandering in de ontwikkelingslanden en om de verdere onderhandelingen op een geloofwaardige manier te ondersteunen.

Deze lange termijnfinanciering kan via een brede waaier aan bronnen worden voorzien, zodat alle mogelijke kanalen en wegen worden gebruikt. Een bijdrage aan het Internationaal Klimaatfonds, het zogenaamde *Green Climate Fund*, is één van deze wegen en zal eveneens kunnen gebruikt worden als financieringskanaal.

10° bij voorkeur te kiezen voor klimaatmaatregelen en -investeringen in eigen land die ook een meerwaarde hebben voor de groene economie en groene jobs in Vlaanderen en om aanvullend enkel te kiezen voor flexibele mechanismen met een duidelijke meerwaarde voor klimaat, milieu en bevolking;

Het uitgangspunt van de Vlaamse Regering is om alle interne maatregelen te treffen die technisch en economisch uitvoerbaar zijn en die maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Daarnaast is ook de kostenefficiëntie van de maatregelen een belangrijke randvoorwaarde bij het invullen van de klimaatdoelstelling. Enkel in geval de doelstelling niet gehaald wordt met Vlaamse maatregelen alleen, bestaat het sluitstuk van het mitigatiebeleid uit de verwerving van emissierechten. Voor de eventuele aanvullende aankoop van emissierechten worden de internationale voorwaarden op het vlak van duurzame ontwikkeling en additionaliteit toegepast.

11° er rekening mee te houden dat voor de vestigingen onder het 'Emission Trading Scheme' afzonderlijke aanpak wordt gewaarborgd zodat een gelijk speelveld geldt in Europa en bescherming tegen koolstoflekage wordt gegarandeerd.

Vlaanderen neemt actief deel aan de Europese besluitvorming over het EU ETS, waarbij het steeds pleit voor een zo groot mogelijke harmonisatie. Met de start van de nieuwe handelsperiode vanaf 1 januari 2013 worden wijzigingen doorgevoerd aan het EU ETS die een meer geharmoniseerde implementatie van het EU ETS waarborgen. Een eerste belangrijke stap is dat er vanaf 2013 een volledige opsplitsing bestaat tussen ETS en niet-ETS emissies. De CO₂-uitstoot van een ETS installatie en de toewijzing van emissierechten staan los van de klimaatdoelstellingen die per lidstaat zijn vastgelegd. Verder gelden vanaf 2013 ook Europees geharmoniseerde toewijzingsregels voor emissierechten, om concurrentievervalsingen te vermijden op de interne markt. Hierin is vastgelegd dat er voor elektriciteitsproductie niet langer een gratis toewijzing zal zijn en dat de toewijzing voor industriële bedrijven gebeurt op basis van benchmarks, die de gemiddelde CO₂-efficiëntie van de 10 % meest efficiënte installaties weerspiegelen. Enkel sectoren waarvoor een significant CO₂-weglekrisico bestaat, krijgen gedurende de hele handelsperiode 100% van de benchmark toegewezen. Vlaanderen zal er over blijven waken dat deze wetgeving ook in de praktijk tot een gelijk speelveld zal leiden voor de ondernemingen onder het EU ETS.

Resolutie van 7 juli 2011 betreffende het beheersen van wateroverlast in het kader van een integraal waterbeleid

Een stand van zaken van de uitvoering van de resolutie is uitgebreid toegelicht naar aanleiding van de gedachtewisseling met mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, in de Verenigde Commissies voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en voor Mobiliteit en Openbare Werken van 18 september 2012.

9 Bijlage 2: Arresten

Hof van Justitie

In een arrest van 24 maart 2011 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat Vlaanderen een aantal bepalingen van richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (Richtlijn 85/337/EEG en de richtlijnen tot wijziging van deze richtlijn, zijn inmiddels gecodificeerd tot richtlijn 2011/92/EU) niet correct heeft omgezet in Vlaamse wetgeving. Volgens het Hof is de Vlaamse wetgeving te selectief op gebied van selectie van projecten die aan een zogenaamde 'screening' moeten worden onderworpen. In een 'screening' wordt onderzocht of het investeringsproject in kwestie aan een milieueffectenrapportageprocedure moet worden onderworpen. Om het arrest volledig uit te voeren, zijn enkele technische wijzigingen nodig aan enkele decreten van het Vlaams Parlement en enkele besluiten van de Vlaamse Regering. Inmiddels werden zowel titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid als het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 gewijzigd door het decreet van het Vlaams Parlement van 23 maart 2012. In de tweede helft van 2012 zullen de noodzakelijke aanpassingen aan de betrokken besluiten van de Vlaamse Regering worden doorgevoerd.

Grondwettelijk Hof

'De preventie, bewaking en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren werd in het verleden uitgevoerd door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en meer specifiek door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Deze materie kaderde in haar bevoegdheid inzake diergezondheid in het algemeen, zowel ten aanzien van landbouwhuisdieren als van in het wild levende dieren.

In haar arrest (nr. 1/89) van 31 januari 1989 oordeelde het Grondwettelijk Hof echter dat deze bevoegdheid, wanneer zij betrekking heeft op dieren die in het wild leven, toekomt aan *"de wetgever die de natuurbescherming en het natuurbehoud onder zijn bevoegdheid heeft"*. Zij stelde meer bepaald dat deze wetgever *"met uitsluiting van iedere andere ertoe gemachtigd is maatregelen te nemen tot het bestrijden van de ziekten bij de in het wild levende dieren. Het feit dat die ziekten op de veestapel kunnen overgaan, ontnemt aan die maatregelen niet het karakter van bescherming en behoud van de fauna (....)"*.

Met het voorontwerp van decreet betreffende de preventie, surveillance en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren (hierna Wildedierenziektedecreet genoemd) wordt een maatschappelijk en juridisch noodzakelijk maar vooralsnog ontbrekend onderdeel van de Vlaamse regelgeving tot stand gebracht. Het Wildedierenziektedecreet wil een solide decretale basis bieden voor het kunnen vaststellen van verdere uitvoeringsbesluiten door de Vlaamse Regering. Met dat doel zijn in het decreet types van te nemen maatregelen voorzien, die de Vlaamse Regering verder kan uitwerken met het doel ziekten bij in het wild levende dieren te voorkomen, te bewaken of te bestrijden. Het voorontwerp werd reeds goedgekeurd in eerste lezing en zal in 2013 de volgende stappen van de wetgevingsprocedure doorlopen, hiermee tegemoetkomend aan het regeerakkoord 2009-2014 waar dit onder punt 11 "Natuur- en Bosbeleid" voorziet dat een regeling tot stand gebracht wordt voor de problematiek van de wildedierenziekten.

10 Bijlage 3: Rekenhof

1. Economisch toezicht van de VMM op de financiering van de waterzuivering

1. De EnT ontwikkelde in overleg met mijn kabinet inmiddels een concreet normenkader met betrekking tot zijn taken. Dit concrete normenkader moet enerzijds toelaten om de taken van de EnT op termijn bij besluit of decreet te verankeren. Anderzijds is het een werkinstrument om de activiteiten binnen de EnT op te volgen.

Om de gegevensaanlevering aan de EnT op gemeentelijk vlak te verzekeren, is de verplichte rapportering opgenomen in het verzameldecreet. Via een uitvoeringsbesluit dient de inhoud van de rapportering te worden vastgelegd. Eventuele handhavingsmaatregelen kunnen overwogen worden indien blijkt dat gemeenten, ondanks deze decretale verplichting, niet rapporteren.

2. Zie punt 8 kostenterugwinningbeginsel en punt 9 onderbouwing gemeentelijke tarieven.

3. In de beheersovereenkomst van de VMM werd een evenwicht gezocht tussen de aanbeveling van IAVA om de beheersovereenkomst kort te houden en het aantal doelstellingen te beperken en de aanbeveling van het Rekenhof.

4. Zie punt 9 kostenterugwinningbeginsel en punt 14 benchmarken.

5. Op 15 juli 2011 keurde de Vlaamse Regering de financiële jaren 2008 en 2009 goed. Op 20 juli 2012 werd het financieel verslag 2010 goedgekeurd.

Om in de toekomst de jaarafsluitingen van Aquafin tijdig te kunnen afronden, stelde de EnT voor om ofwel de timing voor het advies in de beheersovereenkomst aan te passen ofwel binnen de periode voorzien in de beheersovereenkomst (6 maand), 3 maand te reserveren voor de Toezichthouder. De haalbaarheid van dit voorstel wordt afgetoetst met Aquafin.

Aan de drinkwatermaatschappijen werd bijkomende informatie opgevraagd ter onderbouwing van het voorgestelde inningspercentage. Deze informatie werd aan de EnT ter advisering voorgelegd. Rekening houdend met dit – aanvullend – advies wordt onderzocht welk percentage verantwoord is t.o.v. de geleverde prestaties en de risico's die de drinkwatermaatschappijen dragen.

6. Op 8 maart 2010 bevestigde de directieraad van de VMM het referentiemodel voor de EnT.

De onafhankelijke beoordeling van de exploitatieopdracht van Aquafin door beide toezichthouders werd bevestigd in maart 2010.

De taakverdeling tussen toezichthouders en reguleringsinstantie werd op de directieraad van 5 juli 2010 goedgekeurd en op de directieraad van 4 juli 2011 herbevestigd.

7. De EnT richtte in 2010 de werkgroep gemeentelijke tariefstructuur op. Via deze werkgroep worden de verschillende gemeentelijke actoren betrokken bij de beleidsvoorbereidende werkzaamheden. Hierdoor verhoogt de draagkracht van de maatregelen en wordt gestreefd naar een evenwicht tussen enerzijds de correcte kostenaanrekening en anderzijds de praktische mogelijkheden.

De EnT werkte tevens een voorstel uit om de huidige heffing voor de rioolzoekers om te vormen in een financierende heffing. Uitgangspunt hierbij is dat zowel voor de eigen waterwinners als voor de leidingwatergebruikers, enerzijds de extra kosten die nodig zijn op de RWZI om het afvalwater verwerkbaar te maken en anderzijds de kortingen voor het lozen van complementair afvalwater, doorgerekend worden via de drinkwaterfactuur. De saneringscontracten tussen bedrijven en Aquafin worden gereserveerd om heel specifieke situaties (uitzonderlijke kosten, noodaansluitingen, tijdelijke lozingen en bronbemalingen) concreet te regelen alsook de kostenterugwinning in deze situaties eenduidig vast te leggen. Dit alles zou tevens kunnen leiden tot een integrale drinkwaterfactuur voor de grootverbruikers die lozen op riool.

8. Op vraag van het kabinet Leefmilieu pleegde de EnT overleg met de gemeentelijke rioolbeheerders om te komen tot een uniforme tariefstructuur voor de gemeentelijke bijdrage/vergoeding. De scope werd uitgebreid tot het ontwikkelen van een onderbouwde tariefstructuur voor de aanrekening van de gemeentelijke afvalwatersanering- en hemelwaterafvoerkosten bij groot- en kleinverbruikers. Behalve VMM maken ook leden van AquaFlanders (voormalig SVW), VVSG, Infrac en Riobra deel uit van deze werkgroep. Omwille van de noodzakelijke stabiliteit van de aanrekening t.a.v. de doelgroepen focust de werkgroep Gemeentelijke tariefstructuur zich inmiddels op enerzijds de tariefstructuur en anderzijds de financiering.

Zie onder punt 7 ook het voorstel m.b.t. de financierende heffing.

De EnT zal haar expertise uitdiepen door bijkomend onderzoek naar de kostenveroorzakende parameters voor de bovengemeentelijke sanering. Hierbij zal eerst gezocht worden naar een model dat geschikt is om de kosten te verklaren en vervolgens het uitvoeren van simulaties en scenarioanalyses mogelijk maakt.

9. Om te komen tot een onderbouwd gemeentelijk tarief op langere termijn én rekening houdend met de decretale voorwaarden, werd het gemeentelijk financieringsmodel afgestemd op kosten en opbrengsten in plaats van uitgaven en inkomsten. Tevens werden eventuele kosten afgetoetst t.o.v. de algemene middelen van de gemeenten. De resultaten werden voor de eerste maal gepubliceerd in juni 2011. Momenteel worden de basisparameters in het model bijgewerkt met de werkelijke gegevens uit de GIP-dossiers 2011.

Via het rapporteringsinstrument wordt nagegaan in welke mate de tarieven rechtmatig zijn. Ook het rapporteringsinstrument werd inmiddels in overleg met alle rioolbeheerders aangepast (lees: beter afgestemd op hun boekhouding). De resultaten van de gemeentelijke rapportering 2010 werden gepubliceerd in maart 2012.

Door het financieringsmodel en het rapporteringsinstrument met elkaar te combineren heeft de EnT een methode ontwikkeld die toelaat om de hoogte van de toegepaste gemeentelijke saneringstarieven te evalueren.

10. De gerapporteerde bijdrage en vergoeding worden door de drinkwatermaatschappijen geattesteerd (protocol) en via het rapporteringsinstrument teruggekoppeld met de gemeenten of niet-drinkwatermaatschappij-intercommunale.

Via steekproeven wordt de correcte uitvoering van de saneringscontracten opgevolgd, dus ook wat betreft de aangerekende tarieven/bijdrage of vergoeding (cf. punt 11 - rapport en onderzoek VMW).

Voor de stromen binnen de drinkwatermaatschappijen worden concrete acties verder uitgewerkt.

Volgende initiatieven m.b.t. dit onderwerp werden genomen: aanwending van de saneringsbijdrage en vergoeding; onderzoek naar de opgebouwde reserves bij de gemeentelijke rioolbeheerders.

11. In juni 2011 werden de drinkwatermaatschappijen bevraagd over het gevolg dat gegeven werd aan de door de EnT geformuleerde aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek naar de correcte aanrekening van de saneringskosten door de drinkwatermaatschappijen. Dit opvolgingsrapport m.b.t. de geformuleerde aanbevelingen werd medio 2012 gepubliceerd.

In augustus 2011 werd een onderzoek naar de correcte aanrekening van de gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage/vergoeding bij VMW gestart. Het onderzoek bij VMW vertegenwoordigt ongeveer de helft van de inwoners in Vlaanderen. De resultaten van dit onderzoek worden gepubliceerd in het derde kwartaal van 2012.

In juli 2012 werd een studie gestart ter ontwikkeling van een doelmatige methodologie voor het toezicht op en de controle van de aanrekening van de saneringsbijdrage door de watermaatschappijen. Naast het uitwerken van de methodologie zal ook minstens één (deel)onderzoek op basis van de ontwikkelde methodologie worden uitgevoerd.

12. Het kabinet keurde de inventaris van de mogelijke kruissubsidies binnen het toezichtsdomein van de EnT goed. Deze inventaris geldt als leidraad bij alle onderzoeken van de EnT. Immers, mogelijke kruissubsidies worden niet benaderd als een afzonderlijk onderzoeksdomein, maar worden binnen de

lopende onderzoeken meegenomen. Hiertoe heeft de EnT de inventaris tevens omgevormd tot werkinstrument waarin aangegeven wordt welk risico binnen welk normenkader/instrument meegenomen wordt. Dit overzicht wordt jaarlijks geactualiseerd.

Op 25 november 2011 werd een protocol afgesloten tussen het Vlaams Gewest en Aquafin m.b.t. het onderscheid tussen de decretale en commerciële activiteiten van Aquafin. Het protocol is een bevestiging van de bestaande werkwijze.

13. Resultaten van gevoerde onderzoeken, gevalideerde informatie en aanbevelingen worden voor zover relevant voor derden openbaar gemaakt via de website van de VMM. Om zowel de gebruikers van de waterdiensten als de beleidsmakers en professionele diensten actief te bereiken, maakt de EnT intensief gebruik van de VMM-nieuwsbrief.

Hieronder een overzicht van de publicaties en/of nieuwsbriefonderwerpen sinds juli 2010:

° Rapport – Kosten voor riolering – rapportering 2009 (publicatie website oktober 2011- nieuwsbrief oktober 2011)

° Rapport – De gemeentelijke saneringscontracten onder de loop – contractbeoordeling 2010 (publicatie website mei 2011- nieuwsbrief juni 2011)

° Rapport – Kosten voor riolering – Gemeentelijk Financieringsmodel 2011 (publicatie website juli 2011- nieuwsbrief juni 2011)

° Rapport – Een heldere kijk op de afvalwatersanering - Economisch Toezicht 2005-2010 (publicatie website april 2011 – Nieuwsbrief oktober 2011)

° Rapport - Evaluatie aanrekening van de gemeentelijke vergoeding door de drinkwatermaatschappijen 2006-2010 (publicatie december 2010 - nieuwsbrief maart 2011)

° Rapport - Evaluatie bovengemeentelijke en gemeentelijke bijdrage 2008/2009 (publicatie website november 2010 - nieuwsbrief december 2010)

° Rapporten - Riolerbeheer in Vlaanderen per rioolbeheerder & Riolerbeheer in Vlaanderen per type kenmerk (publicatie website augustus 2010 - nieuwsbrief oktober 2010)

° Rapport - Resultaten rapporteringsinstrument 2008 (publicatie website juli 2010)

° Slibstrategieën van de NV Aquafin geanalyseerd (december 2010 - bijlage bij advies EnT jaarafsluiting AQF 2008)

° Advies - Aanwending van gemeentelijke saneringsbijdrage en -vergoeding voor werken op particulier domein (publicatie website december 2010 - nieuwsbrief december 2010)

° Informatie - Nieuwe overzichtskaart uniforme tarieven bedrijven (publicatie website december 2010 - nieuwsbrief december 2010)

° Richtlijn - Correcte vastlegging gemeentelijke saneringstarieven (publicatie website juni 2010 - nieuwsbrief juni 2010)

° Actualisatie website

° Een meer gestructureerde berekeningsmodule voor de drinkwaterprijs 2011 en volgende werd online geplaatst (Nieuwsbrief december 2011)

Rapport - Saneringscontracten: 2006-2011 - Een blik vooruit (publicatie website mei 2012 – nieuwsbrief mei 2012)

Rapport: Kosten voor Riolering – Rapportering 2010 (publicatie website maart 2012, Nieuwsbrief maart 2012)

Rapport: Onderzoek naar perceptie over riolering bij gebruikers en rioolbeheerders (publicatie website maart 2012)

Opvolgingsrapport aanbevelingen – aanrekening van de saneringsbijdrage door de watermaatschappijen (publicatie website op 1 juni 2012)

Rapport: Benchmark kostenefficiëntie gemeentelijk rioolbeheer (publicatie website januari 2012 – nieuwsbrief maart 2012)

14. De gemeentelijke saneringscontracten werden gebenchmarkt. Het rapport 'De gemeentelijke saneringscontracten onder de loop - Contractbeoordeling 2010 VMM' werd gepubliceerd in mei 2011.

De methodologie en de indicatoren om het doelmatig beheer van de RWZI's door Aquafin in beeld te kunnen brengen, zijn beschikbaar. De benchmarkstudie "Financiële benchmark bedrijfsvoering van de RWZI's in Vlaanderen" werd opgeleverd op 20 december 2011. De benchmarkresultaten worden met Aquafin teruggekoppeld met als doel dat Aquafin waar mogelijk acties formuleert ter verbetering van de kostenefficiëntie. Deze acties zullen door de EnT worden opgevolgd.

Om de gegevensaanlevering ten aanzien van de toezichthouder te verzekeren, werd enerzijds het rapporteringsinstrument bijgesteld waarbij een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen de financiële informatie (kosten en opbrengsten) en de algemene informatie (km leiding, aantal pompstations, ...). Anderzijds werd de rapportering decretaal verplicht gesteld (Verzameldecreet, goedgekeurd werd door het Parlement in april 2012).

De EnT heeft, uitgaande van het rapporteringsinstrument, al een eerste set aan indicatoren ontwikkeld om meer inzicht te verschaffen in de beschikbare saneringsmiddelen en de aanwending van de gemeentelijke saneringsmiddelen. Dit benchmarkmodel wordt aangeboden aan de gemeentelijke rioolbeheerders onder de vorm van een leertraject en moet leiden tot een optimalisering van de kostenefficiëntie van het gemeentelijk rioolbeheer. De resultaten m.b.t. de rapportering 2010 werden in maart 2012 gepubliceerd. Het rapport over het benchmarkmodel werd gepubliceerd in januari 2012.

2. Inzet van flexibiliteitsmechanismen in het Vlaamse klimaatbeleid

1. Het Vlaamse Gewest heeft, in haar huidige beleid inzake de inzet van de flexibele instrumenten uit het Kyoto-protocol, steeds een duidelijke beleidsstrategie vooropgesteld, rekening houdend met de onzekere en onvoorspelbare omgeving van de koolstofmarkt. Ze heeft, voor haar aankopen tot hier toe, resoluut de kaart getrokken van de klimaatfondsen. Op 27 april 2012 besliste de Vlaamse Regering om, voor het overbruggen van de resterende Kyoto-inspanning, over te gaan tot de verwerving van de benodigde groene AAUs (internationale emissierechten), in lijn met de aanbevelingen van het Rekenhof. De verwervingsstrategie voor de volgende handelsperiode 2013-2020 zal geïncorporeerd worden in het Vlaams Klimaatplan 2013-2020.

2. Voor het onderhandelen van aankoopcontracten van groene AAUs wordt momenteel een prospectie uitgevoerd bij de Europese lidstaten die groene AAUs aanbieden. Voor zover de informatie beschikbaar is zullen volgende criteria worden gebruikt worden voor de beoordeling van de geprospecteerde GIS-systemen: prijs (al lijkt het onwaarschijnlijk dat in de eerste prospectieronde al prijzen kunnen worden besproken), vergroeningsgraad, administratieve kosten, earmarking van de opbrengsten, verzekeren van additionaliteit, vermijden van dubbeltellingen, interne organisatie, opvolging en rol van de koper hierin en contractuele garanties.

3. De tot op heden gevolgde verwervingsstrategie via de klimaatfondsen biedt schaalvoordelen, dijkst risico's in, voorziet in projectopvolging, een zekere flexibiliteit van afname van rechten en maakt het mogelijk om beroep te doen op de expertise van een team dat gespecialiseerd is in CDM en dat alle internationale ontwikkelingen op de voet volgt. Wat het financiële kader betreft, werd in de eerste helft van 2012 een Vlaams klimaatfonds opgericht dat gevoed wordt met de opbrengsten uit de veiling van emissierechten en dat inzetbaar is voor de aankoop van Kyoto-eenheden maar tevens voor het aanscherpen van intern beleid.

4. De uitgestippelde beleidslijnen, inclusief de verwervingsdoelstellingen, de prioritering van bepaalde verwervingskanalen en de nadruk op investeringen in koolstoffondsen, worden duidelijk geschetst in het VER-besluit, het Vlaams klimaatplan 2006-2012 en de voortgangsrapporten daarop en de periodieke rapporteringen inzake de Vlaamse verwerving van Kyoto-eenheden aan de Vlaamse Regering.

5. Op 27 april 2012 besliste de Vlaamse Regering om over te gaan tot de verkoop van overtollige EUAs en de verwerving van de benodigde groene AAUs.

6. Onlangs stemden de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement in met de oprichting van een eigen Vlaams Klimaatfonds. Het Vlaams Klimaatfonds wordt gespijsd met o.m. de opbrengsten uit de veiling van Europese emissierechten. Het gaat, voor wat de Kyotoperiode betreft, om de valorisatie van het surplus aan Europese emissierechten in de Vlaamse toewijzingsreserve voor nieuwkomers (emissierechten die de Vlaamse Regering opzij had gezet voor nieuwe bedrijven maar die door de economische groeivertraging niet volledig benut zijn).

7. Over de valorisatie van het restant in de nieuwkomersreserve nam de Vlaamse Regering reeds op 27 april een beslissing. Het is de bedoeling dat de Vlaamse regering ook over de andere aspecten op korte termijn duidelijkheid zal scheppen.

8. Op 27 april 2012 gelastte de Vlaamse Regering de ministers bevoegd voor het leefmilieu en begroting om een beoordelingskader uit te werken dat de prioritering voor interne maatregelen en de kostenefficiënte besteding garandeert van de kredieten die ingezet zullen worden voor intern Vlaams klimaatbeleid in de periode 2013-2014. Dit beoordelingskader zal worden geïncorporeerd in het Vlaams Klimaatplan 2013-2020.

9. Onder de vorige legislatuur werden verschillende partijen betrokken bij de uitvoering van het Vlaamse verwervingsbeleid. In 2007 werd een eerste aankoopcontract afgesloten door de Vlaamse minister, bevoegd voor Leefmilieu en Energie, en de Vlaamse minister, bevoegd voor Economie. Om begrotingstechnische redenen werd ook PMV ingeschakeld om emissierechten te verwerven. Tijdens deze legislatuur worden nieuwe beleidsuitvoerende of –voorbereidende taken steeds toegewezen aan het departement LNE, zodat van verdere versnippering geen sprake meer is.

10. De verwervingsstrategie voor de volgende handelsperiode 2013-2020 zal geïncorporeerd worden in het Vlaams Klimaatplan 2013-2020.

3. Uitgaven van het ANB

1. Het ANB zet de nodige stappen voor een sterkere responsabilisering met het oog op een zorgvuldig dossierbeheer en kwaliteitscontrole. Deze stappen behelzen onder meer:

- een grondige herziening van de financiële processen waarbij een grotere verantwoordelijkheid toegekend wordt aan de provinciale diensten en sterker ingezet wordt op interne controle bij de centrale diensten (2012);
- de volwaardige uitbouw van de provinciale diensten voor de aanbesteding en opvolging van de aanbestedingsdossiers (o.m. uitbouw van de cel ondersteuning terreinbeheer door aanstelling van bestekschrijvers) (2011);
- modeldocumenten overheidsopdrachten en subsidiebesluiten (2011-2012);
- opleidingstraject rapportering Orafin (2011);
- opleidingstraject begroting en financiën (voorjaar 2012);
- opleidingstraject overheidsopdrachten (najaar 2012 – voorjaar 2013);
- opvolging uitstaande betalingen en de betaalkalenders via de rapportering uit Orafin (2012);
- implementatie van een contractmanagementsysteem (marktverkenning 2011-2012; implementatie voorjaar 2013).

2. Het eerstelijnstoezicht op de uitgaven wordt binnen het ANB aangescherpt door de responsabilisering m.b.t. kwaliteitscontrole bij de diensten en door de uitbouw van de interne controle binnen de centrale diensten van het ANB. De dienst IC van het departement zorgt momenteel voor een tweedelijnscontrole. De nodige acties en een voortdurende afstemming tussen de controlediensten zorgt voor een duidelijke kwaliteitsverhoging van de aanrekeningen.

3. De problemen met de boekhoudkundige registratie (de aanrekeningen en de inventaris van vaste activa), die sterk verbonden zijn met de implementatie van Orafin 2010 hebben een beleidsdomeinoverschrijdende oplossing gekregen:

- Er werden in de begroting 2011 de nodige basisallocaties met de gepaste ESR-codes voorzien voor de correcte aanrekening van de afschrijfbaar investeringen;
- Er wordt systematisch een correcte aanrekening m.b.t. de ESR-code uitgevoerd en dit aspect is tevens een aandachtspunt bij de interne controle;
- Voor de eser-matig correcte aanrekening van grondaankopen op bestaande vastleggingen wordt indien nodig na de boeking een correctie in het grootboek uitgevoerd.

Met de nieuwe begrotingsstructuur van 2012 en de inwerkingtreding van het nieuwe rekendecreet zijn de orafintechische mogelijkheden om eser-matig en boekhoudkundig correct te kunnen aanrekenen ook sterk verbeterd.